

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

FINANCIJSKA IZVJEŠĆA I IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2024.

KAZALO

Stranica

Odgovornost za finansijsko izvještavanje	1
Izvješće neovisnog revizora	2 - 4
Izvješće o finansijskom položaju	5
Izvješće o dobiti ili gubitku	6
Izvješće o sveobuhvatnoj dobiti	7
Izvješće o promjenama u kapitalu	8 - 9
Izvješće o novčanim tokovima	10 - 11
Bilješke uz finansijska izvješća	12 - 85
1 Osnovne informacije	
2 Osnova pripreme	
3 Značajne informacije o računovodstvenim politikama	
4 Aranžman valutnog odbora	
5 Klasificiranje i mjerenje fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obveza	
6 Upravljanje finansijskim rizicima	
7 Gotovina u stranim valutama	
8 Depoziti kod inozemnih banaka	
9 Posebna prava vučenja u MMF-u	
10 Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	
11 Monetarno zlato	
12 Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	
13 Ostala imovina	
14 Nekretnine i oprema	
15 Nematerijalna imovina	
16 Ostala ulaganja	
17 Novčanice i kovanice u optjecaju	
18 Depoziti banaka	
19 Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	
20 Rezerviranja	
21 Ostale obveze	
22 Neto kamatni prihodi	
23 Neto prihodi od naknada i provizija	
24 Neto realizirani (gubitci) od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	
25 Neto dobitci / (gubitci) od tečajnih razlika	
26 Neto umanjenja / povećanja vrijednosti na finansijsku imovinu	
27 Ostali prihodi	
28 Troškovi osoblja	
29 Administrativni i ostali operativni troškovi	
30 Troškovi proizvodnje novčanica i kovanica	
31 Raspodjela godišnje neto dobiti	
32 Kapital	
33 Novac i novčani ekvivalenti	
34 Transakcije sa povezanim osobama	
35 Izvanbilančni depoziti	
36 Članstvo BiH u MMF-u	
37 Domaći platni sustav i sustav za poravnanja	
38 Događaji poslije datuma izvještavanja	

ODGOVORNOST ZA FINACIJSKO IZVJEŠTAVANJE

Uprava Centralne banke Bosne i Hercegovine je odgovorna za pripremu godišnjih financijskih izvješća u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja.

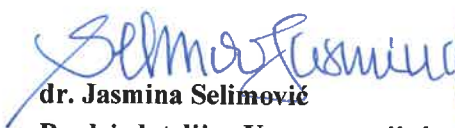
Uprava je odgovorna za dosljednu primjenu odabranih računovodstvenih politika, donošenje razumnih i razboritih prosudbi i procjena i za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućavaju pripremanje financijskih izvješća. Uprava ima opću odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni i za sprovođenje takvih internih kontrola koje omogućavaju očuvanje imovine Centralne banke Bosne i Hercegovine, te spriječavanje i otkrivanje prijevara i drugih nepravilnosti.

Upravno vijeće je odgovorno za izbor prikladnih računovodstvenih politika koje su usklađene sa primjenjivim Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja. Upravno vijeće razmatra financijska izvješća i nadgleda proces financijskog izvještavanja Centralne banke Bosne i Hercegovine.

U funkciji nadgledanja procesa financijskog izvještavanja, Upravnom vijeću pomaže Revizorski komitet koji se sastoji od tri neovisna člana. Godišnja financijska izvješća se razmatraju i odobravaju od strane Upravnog vijeća i podnose Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine i Predsjedništvu Bosne i Hercegovine.

Ova financijska izvješća za 2024. godinu su revidirana od strane neovisnog revizora Centralne banke Bosne i Hercegovine ERNST & YOUNG d.o.o. Sarajevo i njegovo izvješće je dano na stranicama od 2 do 4. Neovisni revizor ima pun i neograničen pristup svim podacima i informacijama potrebnim za sprovođenje i razmatranje revizorskih procedura.

Priložena financijska izvješća na stranicama od 5 do 85 su odobrena od strane Upravnog vijeća 27. ožujka 2025. godine.

dr. Jasmina Selimović
Predsjedateljica Upravnog vijeća
Guvernerka

Meliha Smajlagić
Rukovoditeljica Odjeljenja za računovodstvo i financije

**Building a better
working world**

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1 (SCC - Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Tel: +387 33 870 014
ey.com/en_ba

Izvešće neovisnog revizora

Upravnom vijeću Centralne banke Bosne i Hercegovine

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvješća Centralne banke Bosne i Hercegovine (Centralna banka), koji obuhvataju izvješće o finansijskom položaju na dan 31. prosinac 2024., izvješće o dobiti ili gubitku, izvješće o sveobuhvatnoj dobiti, izvješće o promjenama u kapitalu i izvješće o novčanim tokovima za tada završenu godinu, te bilješke uz finansijska izvješća, uključujući i značajne informacije o računovodstvenim politikama.

Prema našem mišljenju, priložena finansijska izvješća istinito i fer prezentiraju finansijski položaj Centralne banke na dan 31. prosinac 2024. i njezinu finansijsku uspješnost, te njezine novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI).

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvješću u odjeljku o odgovornostima revizora za reviziju finansijskih izvješća. Neovisni smo od Centralne banke u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvješća u Bosni i Hercegovini i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima i IESBA Kodeksom.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornosti Uprave, Upravnog vijeća i Revizorskog komiteta za finansijska izvješća

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvješća u skladu sa MSFI i za one kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvješća koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju finansijskih izvješća, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Centralne banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Centralnu banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Upravno vijeće je odgovorno za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Centralna banka. U funkciji nadgledanja procesa finansijskog izvještavanja, Upravnom vijeću pomaže Revizorski komitet.

Building a better
working world

Izvešće neovisnog revizora (*nastavak*)

Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li financijska izvješća kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati revizorsko izvješće koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viša razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih financijskih izvješća.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza financijskih izvješća, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenja, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Centralne banke.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- zaključujemo o primjerenosti korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u svezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Centralne banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom izvješću na povezane objave u financijskim izvješćima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvješća. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Centralna banka ne bude u mogućnosti nastaviti s vremenski neograničenim poslovanjem.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijska izvješća transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Building a better
working world

Izvješće neovisnog revizora (*nastavak*)

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvješća (*nastavak*)

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u svezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući sve značajne nedostatke u internim kontrolama koje utvrdimo tijekom naše revizije.

Danijela Mirković, prokurista

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1 (SCC - Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Sarajevo, 27. ožujak 2025. godine

Tarik Alijagić, licencirani revizor

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1 (SCC - Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Sarajevo, 27. ožujak 2025. godine

Nikola Ribar, partner

Ernst & Young d.o.o. Beograd
Vladimira Popovića 8a
11070 Beograd
Republika Srbija

Beograd, 27. ožujak 2025. godine

IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOM POLOŽAJU

U tisućama KM	Bilješka	31. prosinca 2024.	Na dan 31. prosinca 2023.
IMOVINA			
Gotovina u stranim valutama	7	525.980	455.191
Depoziti kod inozemnih banaka	8	6.786.228	8.326.590
Posebna prava vučenja u MMF-u	9, 36	4.771	2.073
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	10	8.639.813	6.150.130
Monetarno zlato	11	555.157	175.459
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	12	1.128.901	1.180.421
Ostala imovina	13	18.461	17.384
Nekretnine i oprema	14	48.451	47.310
Nematerijalna imovina	15	912	864
Ostala ulaganja	16	27.813	27.813
UKUPNO IMOVINA		17.736.487	16.383.235
OBVEZE I KAPITAL			
OBVEZE			
Novčanice i kovanice u optjecaju	17	7.959.215	7.565.108
Depoziti banaka	18	7.455.395	7.083.235
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	19	860.083	752.898
Rezerviranja	20	13.119	2.025
Ostale obveze	21	250.492	68.669
Ukupno obveze		16.538.304	15.471.935
KAPITAL			
Početni kapital		25.000	25.000
Pričuve		1.173.183	886.300
Ukupno kapital	32	1.198.183	911.300
UKUPNO OBVEZE I KAPITAL		17.736.487	16.383.235

Bilješke na stranicama od 12 do 85 čine sastavni dio ovih financijskih izvješća.

IZVJEŠĆE O DOBITI ILI GUBITKU

U tisućama KM	Bilješka	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
		2024.	2023.
Kamatni prihodi		461.179	330.687
Kamatni rashodi		(14.557)	(14.269)
NETO KAMATNI PRIHODI	22	446.622	316.418
Prihodi od naknada i provizija		23.173	21.945
Rashodi od naknada i provizija		(970)	(534)
NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA	23	22.203	21.411
Neto realizirani (gubitci) od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	24	(6.019)	(22.487)
Neto dobitci / (gubitci) od tečajnih razlika	25	6.794	(202)
Neto umanjjenja / povećanja vrijednosti na financijsku imovinu	26	(2.482)	100
Ostali prihodi	27	1.353	793
OPERATIVNI PRIHODI		468.471	316.033
Troškovi osoblja	28	(38.256)	(23.074)
Administrativni i ostali operativni troškovi	29	(9.724)	(7.500)
Troškovi proizvodnje novčanica i kovanica	30	(5.272)	(4.404)
Troškovi amortizacije	14,15	(2.619)	(2.794)
OPERATIVNI TROŠKOVI		(55.871)	(37.772)
NETO DOBIT ZA GODINU	31	412.600	278.261

Bilješke na stranicama od 12 do 85 čine sastavni dio ovih financijskih izvješća.

IZVJEŠĆE O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI

U tisućama KM	Bilješka	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
		2024.	2023.
NETO DOBIT ZA GODINU		412.600	278.261
Ostala sveobuhvatna dobit			
<i>Stavke koje su ili koje se mogu naknadno prenijeti u dobit ili gubitak:</i>			
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit			
Neto promjena u fer vrijednosti tijekom godine	10	44.159	113.948
Neto promjena u rezerviranjima za očekivane kreditne gubitke priznana u dobit ili gubitak tijekom godine	6.1.1. , 26	1.647	99
Reklasificiranje u dobit ili gubitak od prodaje dužničkih instrumenata	24	6.019	22.487
		51.825	136.534
Monetarno zlato			
Neto promjena u fer vrijednosti tijekom godine	11	66.765	15.419
		66.765	15.419
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit		118.590	151.953
UKUPNO SVEOBUHVAATNA DOBIT ZA GODINU		531.190	430.214

Bilješke na stranicama od 12 do 85 čine sastavni dio ovih financijskih izvješća.

IZVJEŠĆE O PROMJENAMA U KAPITALU

U tisućama KM	Početni kapital	Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente	Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	Rezerve za nerealizirane tečajne razlike	Ostale pričuve	Generalne pričuve (zadržana dobit)	Ukupno pričuve	Ukupno kapital
Stanje na dan 1. siječnja 2024. godine	25.000	(6.471)	73.530	-	31.300	787.941	886.300	911.300
Ukupno sveobuhvatna dobit za godinu	-	51.825	66.765	-	-	412.600	531.190	531.190
Neto dobit za godinu (bilješka 31)	-	-	-	-	-	412.600	412.600	412.600
Ostala sveobuhvatna dobit	-	51.825	66.765	-	-	-	118.590	118.590
<i>Neto povećanje u fer vrijednosti dužničkih instrumenata</i>	-	44.159	-	-	-	-	44.159	44.159
<i>Neto povećanja u rezerviranjima za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente priznana u dobit ili gubitak</i>	-	1.647	-	-	-	-	1.647	1.647
<i>Reklasificiranje u dobit ili gubitak od prodaje dužničkih instrumenata</i>	-	6.019	-	-	-	-	6.019	6.019
<i>Neto povećanje u fer vrijednosti monetarnog zlata</i>	-	-	66.765	-	-	-	66.765	66.765
Prijenos neto nerealiziranih dobitaka po osnovi tečajnih razlika (bilješka 31)	-	-	-	4.628	-	(4.628)	-	-
Raspodjela dobiti u proračun Bosne i Hercegovine (bilješka 31)	-	-	-	-	-	(244.307)	(244.307)	(244.307)
Stanje na dan 31. prosinca 2024. godine	25.000	45.354	140.295	4.628	31.300	951.606	1.173.183	1.198.183

Bilješke na stranicama od 12 do 85 čine sastavni dio ovih financijskih izvješća.

IZVJEŠĆE O PROMJENAMA U KAPITALU (NASTAVAK)

U tisućama KM	Početni kapital	Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente	Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	Rezerve za nerealizirane tečajne razlike	Ostale pričuve	Generalne pričuve (zadržana dobit)	Ukupno pričuve	Ukupno kapital
Stanje na dan 1. siječnja 2023. godine	25.000	(143.005)	58.111	-	31.300	573.999	520.405	545.405
Ukupno sveobuhvatna dobit za godinu	-	136.534	15.419	-	-	278.261	430.214	430.214
Neto dobit za godinu (bilješka 31)	-	-	-	-	-	278.261	278.261	278.261
Ostala sveobuhvatna dobit	-	136.534	15.419	-	-	-	151.953	151.953
<i>Neto povećanje u fer vrijednosti dužničkih instrumenata</i>	-	113.948	-	-	-	-	113.948	113.948
<i>Neto povećanja u rezerviranjima za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente priznana u dobit ili gubitak</i>	-	99	-	-	-	-	99	99
<i>Reklasificiranje u dobit ili gubitak od prodaje dužničkih instrumenata</i>	-	22.487	-	-	-	-	22.487	22.487
<i>Neto povećanje u fer vrijednosti monetarnog zlata</i>	-	-	15.419	-	-	-	15.419	15.419
Prijenos neto nerealiziranih dobitaka po osnovi tečajnih razlika	-	-	-	-	-	-	-	-
Raspodjela dobiti u proračun Bosne i Hercegovine (bilješka 31)	-	-	-	-	-	(64.319)	(64.319)	(64.319)
Stanje na dan 31. prosinca 2023. godine	25.000	(6.471)	73.530	-	31.300	787.941	886.300	911.300

Bilješke na stranicama od 12 do 85 čine sastavni dio ovih financijskih izvješća.

IZVJEŠĆE O NOVČANIM TOKOVIMA

	Bilješka	Za godinu koja je završila	
		2024.	31. prosinca 2023.
U tisućama KM			
NOVČANI TOKOVI OD OPERATIVNIH AKTIVNOSTI			
Neto dobit za godinu		412.600	278.261
Prilagođeno za:			
Kamatne prihode	22	(461.179)	(330.687)
Kamatne rashode	22	14.557	14.269
Neto umanjenja / (povećanja) vrijednosti na financijsku imovinu	26	2.482	(100)
Neto realizirane gubitke od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	24	6.019	22.487
Neto (dobitke) / gubitke od tečajnih razlika	25	(6.794)	202
Prihode od donacija		-	(3)
Neto povećanja u rezerviranjima	20, 28	11.300	1.255
Neto (dobitke) od otuđenja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine		(40)	(2)
Prihod od dividendi priznan u dobit ili gubitak	27	(940)	(721)
Amortizaciju	14, 15	2.619	2.794
Neto novčani tokovi od operativnih aktivnosti prije promjena na poslovnoj imovini i obvezama		(19.376)	(12.245)
Promjene na poslovnoj imovini i obvezama			
Smanjenje / (povećanje) oročenih depozita kod inozemnih banaka		123.704	(748.816)
(Povećanje) dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		(2.439.362)	(148.593)
Smanjenje / (povećanje) dužničkih instrumenata po amortiziranom trošku		51.359	(7.553)
(Povećanje) monetarnog zlata		(312.933)	-
(Povećanje) / smanjenje ostale imovine		(637)	1.107
Povećanje novčanica i kovanica u optjecaju	17	394.107	129.011
Povećanje / (smanjenje) depozita banaka		370.874	(135.333)
Povećanje / (smanjenje) depozita Vlade i ostalih javnih institucija		107.185	(205.347)
Povećanje ostalih obveza		1.766	116
Isplate po osnovi rezerviranja	20	(206)	(127)
Naplaćena kamata		444.221	307.731
Plaćena kamata		(13.271)	(13.088)
Neto novac od operativnih aktivnosti		(1.292.569)	(833.137)
NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI			
Priljevi od prodaje nekretnina i opreme		40	3
Kupnje nekretnina, opreme i nematerijalne imovine	14, 15	(3.806)	(1.594)
Primljena dividenda		940	721
Neto novac od investicijskih aktivnosti		(2.826)	(870)

IZVJEŠĆE O NOVČANIM TOKOVIMA (NASTAVAK)

U tisućama KM	Za godinu koja je završila 31. prosinca		
	Bilješka	2024.	2023.
NOVČANI TOKOVI OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI			
Transfer dijela godišnje neto dobiti u proračun BiH		(64.319)	-
Neto novac od financijskih aktivnosti		(64.319)	-
Neto efekti umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na novac i novčane ekvivalente		(397)	266
Neto efekti tečajnih razlika na novac i novčane ekvivalente		699	(266)
Neto (smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata		(1.359.412)	(834.007)
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		7.012.626	7.846.633
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	33	5.653.214	7.012.626

Bilješke na stranicama od 12 do 85 čine sastavni dio ovih financijskih izvješća.

BILJEŠKE UZ FINACIJSKA IZVJEŠĆA

1. OSNOVNE INFORMACIJE

Centralna banka Bosne i Hercegovine („Centralna banka”) je vrhovna monetarna vlast Bosne i Hercegovine („BiH“). Njezino osnivanje, organizacija i operacije su definirani Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, Službeni glasnik BiH, broj: 1/97, 29/02, 08/03, 13/03, 14/03, 09/05, 76/06 i 32/07 („Zakon o Centralnoj banci“), koji je usvojila Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, suglasno Općem okvirnom sporazumu za mir u Bosni i Hercegovini („Ustav BiH“).

Centralna banka je osnovana 20. lipnja 1997. godine i počela je sa radom 11. kolovoza 1997. godine.

Centralna banka posluje preko Centralnog ureda, tri glavne jedinice u Sarajevu, Mostaru i Banjoj Luci i dvije podružnice u Brčkom i na Palama. Podružnica Pale je pod nadležnošću glavne jedinice u Banjoj Luci.

Sjedište Centralnog ureda Centralne banke je u Sarajevu, adresa Maršala Tita broj 25.

Osnovni cilj Centralne banke je da postigne i održi stabilnost domaće valute (konvertibilne marke) tako što izdaje konvertibilnu marku (KM) u skladu sa pravilom valutnog odbora. Pravilo valutnog odbora, definirano Zakonom o Centralnoj banci, podrazumijeva da se KM izdaje samo uz puno pokriće u slobodno konvertibilnim deviznim pričuvama. Pored toga, Centralna banka ima obvezu da, na zahtjev, bez ograničenja kupuje i prodaje KM za euro (EUR) po službenom deviznom tečaju u iznosu 1,95583 KM = 1 EUR, koji je određen Zakonom o Centralnoj banci.

Garantirana konvertibilnost KM i potpuno pokriće monetarne pasive konvertibilnim deviznim pričuvama po aranžmanu valutnog odbora su primarni ciljevi Centralne banke. Sve aktivnosti i operacije Centralne banke se poduzimaju kako bi se ostvarili zakonski postavljeni ciljevi i zadatci odnosno očuvala monetarna stabilnost u skladu sa pravilom valutnog odbora i nisu ni u jednom momentu usmjereni ka maksimiziranju profita.

Osnovni zadatci Centralne banke, definirani Zakonom o Centralnoj banci, uključuju:

- definiranje, usvajanje i kontroliranje monetarne politike BiH putem izdavanja domaće valute (konvertibilne marke) po propisanom deviznom tečaju uz puno pokriće u slobodno konvertibilnim deviznim pričuvama;
- držanje i upravljanje zvaničnim deviznim pričuvama Centralne banke na siguran i profitabilan način;
- uspostavljanje i održavanje odgovarajućih platnih i obračunskih sustava;
- izdavanje propisa i smjernica za ostvarivanje djelatnosti Centralne banke, u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci;
- koordiniranje djelatnosti agencija za bankarstvo nadležnih za izdavanje bankarskih licenci i superviziju banaka;
- primanje depozita od institucija i javnih agencija BiH, entitetskih institucija i agencija i depozita od rezidentnih banaka u cilju ispunjavanja zahtjeva za obveznom pričuvom;
- stavljanje u optjecaj i povlačenje iz optjecaja domaće valute, uključujući novčanice i kovanice zakonitog sredstva plaćanja, pridržavajući se strogo pravila valutnog odbora;
- učestvovanje u radu međunarodnih organizacija koje rade na jačanju financijske i ekonomske stabilnosti kroz međunarodnu monetarnu suradnju;
- zastupanje BiH na svim međuvladinim sastancima, tijelima i organizacijama po pitanjima monetarne politike i drugim pitanjima koja su u njezinoj nadležnosti.

U okviru svojih ovlaštenja, utvrđenih Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka je potpuno neovisna od entiteta, javnih agencija i bilo kojih drugih organa u izvršavanju svojih ciljeva i zadataka.

1. OSNOVNE INFORMACIJE (NASTAVAK)

Ključno rukovodstvo Centralne banke čine dva tijela: Upravno vijeće i Uprava.

U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, sva ovlaštenja koja nisu specificirano dana Upravnom vijeću dodjeljuju se guverneru. Guverner je predsjedatelj Upravnog vijeća i predsjedatelj Uprave.

Upravu Centralne banke pored guvernera čine tri viceguvernera, koje imenuje guverner uz odobrenje Upravnog vijeća. Uprava operativno rukovodi poslovanjem Centralne banke.

Tijekom 2023. i 2024. godine, uključujući i razdoblje do datuma izdavanja ovih izvješća, članove ključnog rukovodstva Centralne banke čine:

Upravno vijeće

dr. Jasmina Selimović	predsjedateljica (od 3. siječnja 2024. godine)
dr. Senad Softić	predsjedatelj (do 3. siječnja 2024. godine)
dr. Radomir Božić	član
dr. Danijela Martinović	članica
dr. Mirza Kršo	član (od 3. siječnja 2024. godine)
dr. Darko Tomaš	član (od 3. siječnja 2024. godine)
mr. Šerif Isović	član (do 3. siječnja 2024. godine)
dr. Dragan Kulina	član (do 3. siječnja 2024. godine)

Uprava

dr. Jasmina Selimović	guvernerka (od 3. siječnja 2024. godine)
dr. Senad Softić	guverner (do 3. siječnja 2024. godine)
mr. Ernadina Bajrović	viceguvernerka (do 31. prosinca 2024. godine)
dr. Željko Marić	viceguverner
mr. Marko Vidaković	viceguverner
dr. Emir Kurtić	viceguverner (od 1. siječnja 2025. godine)

Revizorski komitet procjenjuje sveukupnu adekvatnost i efektivnost procesa financijskog izvještavanja Centralne banke, vrši pregled financijskih izvješća prije njihovog razmatranja i odobrenja od strane Upravnog vijeća, kao i nadzor procesa vanjske revizije godišnjih financijskih izvješća i procesa izbora neovisnih revizora Centralne banke. Nadzorne funkcije Revizorskog komiteta podrazumijevaju i nadzor okvira upravljanja rizicima i sustava internih kontrola, nadzor funkcije usklađenosti poslovanja i nadzor funkcije interne revizije.

Tijekom 2023. i 2024. godine, uključujući i razdoblje do datuma izdavanja ovih izvješća, članove Revizorskog komiteta Centralne banke čine:

Revizorski komitet

dr. Elvir Čizmić	predsjedatelj (do 31. prosinca 2024. godine)
dr. Dijana Čavar	članica (do 31. prosinca 2024. godine)
dr. Vasilj Žarković	član (do 28. prosinca 2025. godine)

2. OSNOVA PRIPREME

2.1. Izjava o usklađenosti

Financijska izvješća Centralne banke pripremljena su u skladu sa Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja („MSFI“), objavljenim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde („OMRS“).

Ova financijska izvješća su pripremljena na osnovi pretpostavke o vremenskoj neograničenosti poslovanja.

Više informacija o uvjetima u okruženju u kojima se odvijalo poslovanje Centralne banke u 2024. godini, a koji su značajno utjecali na iskazana stanja imovine, obveza, prihoda i rashoda Centralne banke je objavljeno u [bilješci 3.13](#).

2.2. Osnova mjerenja

Ova financijska izvješća su pripremljena primjenom obračunske računovodstvene osnove i koristeći povijesni trošak kao osnovu mjerenja, izuzev za sljedeće značajne pozicije:

Pozicija	Osnova mjerenja
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	fer vrijednost
Monetarno zlato	fer vrijednost

2.3. Funkcionalna i izvještajna valuta

Financijska izvješća Centralne banke prikazana su u monetarnoj jedinici BiH koju predstavlja KM. Sve financijske informacije su zaokružene na najbližu tisuću (ukoliko nije drukčije navedeno).

2.4. Promjene u računovodstvenim politikama i objavljivanjima

2.4.1. Novi i izmijenjeni standardi

Usvojene računovodstvene politike su u skladu sa onima iz prethodne financijske godine, osim sljedećih MSFI i izmijenjenih MSFI-jeva koji su usvojeni od strane Centralne banke od 1. siječnja 2024. godine:

- **MRS 1 Prezentiranje financijskih izvješća: Klasificiranje kratkotrajnih i dugotrajnih obveza (Dopune)**

Izmjene i dopune su na snazi za godišnja izvještajna razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2024. godine i primjenjuju se retrospektivno. Cilj izmjena je da razjasni principe u MRS 1 za klasificiranje obveza na kratkotrajne i dugotrajne. Izmjenama je pojašnjeno značenje prava na odlaganje izmirenja obveza, uvjet da ovo pravo postoji na kraju izvještajnog razdoblja, da namjera menadžmenta ne utječe na klasificiranje na kratkotrajne i dugotrajne obveze, da opcije druge ugovorne strane koje bi mogle da dovedu do izmirenja obveza prijenosom vlastitih instrumenata kapitala subjekata ne utječu na klasificiranje na kratkotrajnu i dugotrajnu obvezu. Također, izmjene i dopune preciziraju da samo kovenante sa kojima subjekt mora biti usklađen na ili prije datuma izvještavanja mogu utjecati na klasificiranje obveze. Dodatna objavljivanja su također potrebna za dugotrajne obveze koje proizilaze iz kreditnih aranžmana koji su predmet usuglašenosti sa kovenantama u roku od dvanaest mjeseci nakon datuma izvještavanja. Novousvojeni MSFI i izmjene MSFI nisu imale materijalnog utjecaja na računovodstvene politike Centralne banke.

- **MSFI 16 Najmovi: Obveze po osnovi transakcija prodaje i povratnog najma (Dopune)**

Izmjene su na snazi za godišnja izvještajna razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2024. godine. Izmjene i dopune imaju za cilj da poboljšaju zahtjeve koje prodavac - najmodavac koristi u odmjerenju obveze za najam koja proizilazi iz transakcije prodaje i povratnog najma u MSFI 16, dok se ne mijenja računovodstveni tretman najma koji nije u svezi sa transakcijama prodaje i povratnog najma. Konkretno, prodavac - najmodavac određuje „plaćanja najma” ili „revidirana plaćanja najma” na takav način da prodavac - najmodavac ne priznaje bilo kakav iznos dobitka ili gubitka koji se odnosi na pravo korištenja koje zadržava. Primjena ovih zahtjeva ne sprječava prodavca - najmodavca da prizna, u izvješću o dobiti ili gubitku, bilo kakav dobitak ili gubitak u svezi sa djelimičnim ili potpunim raskidom najma.

2. OSNOVA PRIPREME (NASTAVAK)

2.4. Promjene u računovodstvenim politikama i objavljivanjima (nastavak)

2.4.1. Novi i izmijenjeni standardi (nastavak)

Prodavac - najmodavac primjenjuje izmjenu retrospektivno na transakcije prodaje i povratnog najma koje su sklopljene nakon datuma početne primjene, što je početak godišnjeg izvještajnog razdoblja u kojem je subjekt prvi put primijenio MSFI 16. Novousvojeni MSFI i izmjene MSFI nisu imale materijalnog utjecaja na računovodstvene politike Centralne banke.

- **MRS 7 Izvješće o tokovima gotovine i MSFI 7 Financijski instrumenti: Objavljivanja – Financijski aranžmani sa dobavljačima (Dopune)**

Izmjene su na snazi za godišnja izvještajna razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2024. godine. Izmjene dopunjuju zahtjeve koji su već u MSFI i zahtijevaju od subjekta da objavi odredbe i uvjete financijskih aranžmana sa dobavljačima. Pored toga, od subjekata se zahtijeva da na početku i na kraju izvještajnog razdoblja objave knjigovodstvene iznose financijskih obveza po osnovi financijskih aranžmana sa dobavljačima i stavke u kojima su te obveze prikazane, kao i knjigovodstvene iznose financijskih obveza i stavki za koje su financijeri već izmirili odgovarajuće obveze prema dobavljačima. Subjekti također treba da objave vrstu i efekat bezgotovinskih promjena u knjigovodstvenim vrijednostima financijskih obveza po osnovi financijskih aranžmana sa dobavljačima koje spriječavaju da knjigovodstveni iznosi financijskih obveza budu usporedivi. Nadalje, izmjene zahtijevaju od subjekta da na početku i na kraju izvještajnog razdoblja objavi raspon datuma dospijeca za financijske obveze koje duguju financijerima i za usporedive obveze prema dobavljačima koje nisu dio tih aranžmana. Novousvojeni MSFI i izmjene MSFI nisu imale materijalnog utjecaja na računovodstvene politike Centralne banke.

2.4.2. Standardi koji su objavljeni, ali još uvijek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

- **MRS 21 Efekti promjena deviznih tečajeva: Nedostatak razmjernosti (Dopune)**

Izmjene su na snazi za godišnja izvještajna razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2025. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Izmjene i dopune preciziraju kako subjekt treba da procijeni da li je valuta razmjerniva i kako treba da odredi spot tečaj kada zamjena nije moguća. Smatra se da je valuta zamjenjiva u drugu valutu kada je subjekt u mogućnosti da dobije drugu valutu u administrativno razumnom vremenskom okviru, putem tržišta ili mehanizma razmjene u kojem bi transakcija razmjene stvorila izvršna prava i obveze. Ako valuta nije zamjenjiva u drugu valutu, od subjekta se traži da procijeni spot tečaj na dan vrednovanja. Cilj subjekta u procjeni spot tečaja je da odrazi tečaj po kojem bi se odvijala uredna transakcija razmjene na datum vrednovanja između sudionika na tržištu pod preovlađujućim ekonomskim uvjetima. Izmjenama se napominje da subjekt može da koristi dostupni tečaj bez prilagođavanja ili druge tehnike procjene. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan utjecaj na financijska izvješća Centralne banke.

- **MSFI 9 Financijski instrumenti i MSFI 7 Financijski instrumenti: Objavljivanja – Klasificiranje i odmjeravanje financijskih instrumenata (Dopune)**

Izmjene su na snazi za godišnja izvještajna razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2026. godine. Ranije usvajanje izmjena je dozvoljeno u dijelu klasificiranja financijske imovine i povezanih objavljivanja, sa mogućnošću da se druge izmjene primijene kasnije. Izmjene i dopune pojašnjavaju da se prestanak priznavanja financijske obveze vrši na „datum poravnanja“, kada je obveza otplaćena, otkazana, istekla ili na drugi način ispunjava uvjete za prestanak priznavanja. Uvodi se opcija izbora računovodstvene politike za prestanak priznavanja obveza izmirenih putem elektronskih platnih sustava prije datuma poravnanja, pod određenim uvjetima. Također, pružaju se smjernice za procjenu ugovornih obilježja novčanih tokova financijskih sredstava sa obilježjima vezanim za životnu sredinu, društvo i upravljanje (ESG) ili drugim sličnim potencijalnim obilježjima. Pored toga, pojašnjava se tretman imovine bez prava regresa i ugovorno povezanih instrumenata i zahtijevaju se dodatna objavljivanja u skladu sa MSFI 7 za financijska sredstva i obveze sa referencama na potencijalne događaje (uključujući one vezane za ESG) i vlasničke instrumente klasificirane po fer vrijednosti kroz ostali rezultat.

2. OSNOVA PRIPREME (NASTAVAK)

2.4. Promjene u računovodstvenim politikama i objavljivanjima (nastavak)

2.4.2. Standardi koji su objavljeni, ali još uvijek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)

Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan utjecaj na financijska izvješća Centralne Banke.

- **MSFI 9 Financijski instrumenti i MSFI 7 Financijski instrumenti: Objavljivanja – Ugovori koji se odnose na električnu energiju ovisnu od prirode (Dopune)**

Izmjene su na snazi za godišnja izvještajna razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2026. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Izmjene uključuju pojašnjenje primjene zahtjeva za „vlastitu uporabu“, omogućavanje računovodstva zaštite ako se ugovori u okviru ovih izmjena koriste kao instrumenti zaštite i uvode nove zahtjeve za objavljivanje kako bi se investitorima omogućilo da razumiju utjecaj ovih ugovora na financijske performanse i novčane tokove. Pojašnjenja u svezi sa zahtjevima za „vlastitu uporabu“ moraju se primjenjivati retrospektivno, ali uputstva koja dozvoljavaju računovodstvo zaštite moraju se primijeniti prospektivno na nove odnose zaštite koji su uspostavljeni na ili nakon datuma početne primjene. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan utjecaj na financijska izvješća Centralne banke.

- **MSFI 18 Presentiranje i objavljivanje u financijskim izvješćima**

MSFI 18 uvodi nove zahtjeve za prezentiranjem u računu dobiti ili gubitka. Zahtijeva od subjekta da klasificira sve prihode i rashode u okviru svoje dobiti ili gubitka u jednu od pet kategorija: operativni, investiranje, financiranje, porezi na dobit i grupa za otuđenje. Ove kategorije su dopunjene zahtjevima za predstavljanje međuzbrojeva i zbrojeva za „poslovni dobitak ili gubitak“, „dobitak ili gubitak prije rezultata iz financiranja i poreza na dobit“ i „dobitak ili gubitak“. Također zahtijeva objavljivanje mjerila uspješnosti definiranih od strane rukovodstva i uključuje nove zahtjeve za agregiranje i raščlanjivanje financijskih informacija na osnovi identificiranih „uloga“ temeljnih financijskih izvješća i bilješki. Pored toga, postoje posljedične izmjene i dopune drugih računovodstvenih standarda. MSFI 18 je na snazi za razdoblja izvještavanja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2027. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Retrospektivna primjena je potrebna kako u godišnjim tako i u periodičnim financijskim izvješćima. U budućim izvještajnim razdobljima rukovodstvo će analizirati zahtjeve ovog novoizdanog standarda i procijeniti njegov utjecaj.

- **MSFI 19 Ovisne osobe bez javne odgovornosti: Objavljivanja**

MSFI 19 dozvoljava ovisnim osobama bez javne odgovornosti da koriste smanjene zahtjeve za objavljivanjem ako njihova matična kompanija (bilo krajnja ili posredna) priprema javno dostupna konsolidirana financijska izvješća u skladu sa MSFI računovodstvenim standardima. Ove ovisne osobe i dalje moraju da primjenjuju zahtjeve priznavanja, odmjeravanja i prezentiranja u drugim MSFI. Osim ako nije drukčije navedeno, kvalificirani subjekti koji odluče da primjene MSFI 19 neće morati da primjenjuju zahtjeve za objavljivanje u drugim MSFI. MSFI 19 je na snazi za razdoblja izvještavanja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2027. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan utjecaj na financijska izvješća Centralne banke.

- **Godišnja poboljšanja MSFI standarda – ciklus 11**

Godišnji proces poboljšanja OMRS-a bavi se neurgentnim, ali neophodnim pojašnjenjima i izmjenama MSFI. U srpnju 2024. godine, OMRS je izdao godišnja poboljšanja MSFI standarda – ciklus 11. Subjekti će primijeniti te izmjene za godišnja izvještajna razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2026. godine. Godišnja poboljšanja MSFI standarda – ciklus 11, uključuju izmjene i dopune MSFI 1, MSFI 7, MSFI 9, MSFI 10 i MRS 7. Ove izmjene imaju za cilj da razjasne formuliranja, isprave manje neželjene posljedice, previde ili sukobe između zahtjeva u standardima. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan utjecaj na financijska izvješća Centralne banke.

2. OSNOVA PRIPREME (NASTAVAK)

2.4. Promjene u računovodstvenim politikama i objavljivanjima (nastavak)

2.4.2. Standardi koji su objavljeni, ali još uvijek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)

- **Dopuna MSFI 10 - Konsolidirana financijska izvješća i MRS 28 - Ulaganja u pridružena društva i zajedničke pothvate: Prodaja imovine između investitora i ovisnog društva**

Izmjene ukazuju na poznato neslaganje zahtjeva u MSFI 10 i onih u MRS 28, vezanih za prodaju ili unošenje imovine između ulagača i njegovih ovisnih društava i zajedničkih pothvata. Glavna posljedica izmjena odnosi se na to da je ukupan gubitak ili dobitak priznan kada transakcija tangira poslovanje (bez obzira da li je riječ o ovisnom društvu ili ne). Djelimičan dobitak ili gubitak je priznan kada transakcija tangira imovinu koja ne predstavlja biznis, čak i kada je ova imovina dio ovisnog društva. U prosincu 2015. godine OMRS odložio je datum primjene ovog standarda na neodređeno vrijeme čekajući ishod istraživanja vezano za primjenu metoda učešća. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan utjecaj na financijska izvješća Centralne banke.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA

Centralna banka je dosljedno primjenjivala objavljene značajne računovodstvene politike na sva razdoblja prikazana u ovim financijskim izvješćima.

3.1. Financijska imovina i financijske obveze

3.1.1. Klasificiranje financijske imovine i financijskih obveza

Klasificiranje financijske imovine i financijskih obveza se određuje prilikom početnog priznavanja.

A. Financijska imovina

Financijska imovina Centralne banke se može klasificirati u jednu od tri navedene kategorije prilikom početnog priznavanja:

- Financijska imovina koja se naknadno mjeri po amortiziranom trošku,
- Financijska imovina koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i
- Financijska imovina koja se naknadno mjeri po fer vrijednost kroz dobit ili gubitak.

Na datume izvještavanja Centralna banka nije imala financijsku imovinu koja spada u kategoriju naknadnog mjerenja po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Klasificiranje financijske imovine određeno je:

- Poslovnim modelom Centralne banke za upravljanje financijskom imovinom i
- Obilježjima financijske imovine sa ugovornim novčanim tokovima.

Poslovni model

Poslovni model označava način na koji Centralna banka upravlja financijskom imovinom sa ciljem generiranja novčanih tokova. Na datume izvještavanja, Centralna banka upravlja svojom imovinom kroz sljedeće poslovne modele:

1. Model „držanje financijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova“ za financijsku imovinu koja generira ugovorne novčane tokove u tijeku svog životnog vijeka i
2. Model „držanje financijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i prodaje“ za financijsku imovinu koja generira ugovorne novčane tokove u tijeku svog životnog vijeka i novčane tokove koji nastaju u trenutku njezine prodaje.

Upravljanje ugovornim novčanim tokovima po osnovi investiranja u dužničke instrumente može se vršiti kroz oba poslovna modela.

Centralna banka je dužna, isključivo ako mijenja svoj poslovni model za upravljanje financijskom imovinom, reklasificirati svu financijsku imovinu na koju utječe promjena poslovnog modela.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (NASTAVAK)

3.1. Financijska imovina i financijske obveze (nastavak)

3.1.1. Klasificiranje financijske imovine i financijskih obveza (nastavak)

Za financijsku imovinu kojom se upravlja kroz ove modele, Centralna banka procjenjuje da li su ugovorni novčani tokovi financijske imovine samo plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice. Ova procjena se radi na razini portfelja iz razloga što je ta razina najbolji odraz načina upravljanja financijskom imovinom. U svrhu procjene, „glavnica“ se definira kao fer vrijednost financijske imovine prilikom početnog priznavanja. „Kamata“ se definira kao naknada za vremensku vrijednost novca, kreditni rizik povezan sa nepodmirenim iznosom glavnice tijekom određenog razdoblja i ostale rizike i troškove povezane sa držanjem financijske imovine.

Za potrebe procjene da li su ugovorni novčani tokovi „plaćanje samo glavnice i kamate“, Centralna banka uzima u obzir ugovorne novčane tokove instrumenta. Samo ona financijska imovina koja zadovoljava zahtjeve „plaćanje samo glavnice i kamate“ može se klasificirati u kategoriju financijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku ili financijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Financijska imovina se mjeri po amortiziranom trošku ako zadovoljava sljedeće uvjete:

- drži se u okviru poslovnog modela čiji je cilj držanje financijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i
- ugovornim uvjetima financijske imovine novčani tokovi nastaju na određeni datum i samo su plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice.

Financijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ako imovina zadovoljava sljedeće uvjete:

- drži se u okviru poslovnog modela čiji je cilj postignut naplatom ugovornih novčanih tokova i prodajom financijske imovine i
- ugovornim uvjetima financijske imovine novčani tokovi nastaju na određeni datum i samo su plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice.

B. Financijske obveze

Financijske obveze Centralne banke su klasificirane kao naknadno mjerene po amortiziranom trošku, osim novčanica i kovanica u optjecaju koje se mjere po nominalnoj vrijednosti ([bilješka 3.6](#)). Financijske obveze se ne reklasificiraju.

Na datume izvještavanja Centralna banka nije imala financijske obveze koje spadaju u kategoriju naknadnog mjerenja po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

3.1.2. Početno priznavanje financijske imovine i financijskih obveza

Financijska imovina i financijske obveze se priznaju u izvješću o financijskom položaju samo kada Centralna banka postane jedna od ugovornih strana na koju se primjenjuju ugovorni uvjeti financijskog instrumenta.

Financijska imovina i financijske obveze se početno mjere po fer vrijednosti. Transakcijski troškovi izravno povezani sa stjecanjem ili izdavanjem financijske imovine i financijskih obveza, osim za imovinu i obveze koji se klasificiraju po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, se dodaju u ili oduzimaju od fer vrijednosti financijske imovine ili financijskih obveza prilikom početnog priznavanja po potrebi. Transakcijski troškovi izravno povezani sa stjecanjem financijske imovine ili financijskih obveza po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak se priznaju izravno u dobit ili gubitak.

Sva financijska imovina se početno priznaje na datum podmirenja, a to je datum kada Centralna banka stekne imovinu ili se imovina isporuči Centralnoj banci.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (NASTAVAK)

3.1. Financijska imovina i financijske obveze (nastavak)

3.1.3. Naknadno mjerenje financijske imovine i financijskih obveza

Izabrano klasificiranje financijske imovine i financijskih obveza određuje način njihovog naknadnog mjerenja.

Amortizirani trošak financijske imovine ili financijske obveze je iznos po kojem se financijska imovina ili financijska obveza mjeri prilikom početnog priznavanja, umanjen za otplatu glavnice, uvećan ili umanjen za kumuliranu amortizaciju primjenom metode efektivne kamatne stope svih razlika između početnog iznosa i iznosa do dospijeca, i u slučaju financijske imovine, usklađen za svako umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke.

Bruto knjigovodstvena vrijednost financijske imovine je amortizirani trošak financijske imovine prije usklađenja za umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke.

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortiziranog troška (bruto knjigovodstvene vrijednosti) financijske imovine ili financijske obveze i raspoređivanja i priznavanja prihoda i rashoda od kamata u dobit ili gubitak tijekom određenog razdoblja.

A. Financijska imovina

Financijska imovina po amortiziranom trošku

Nakon početnog priznavanja, financijska imovina se mjeri po amortiziranom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine. Efekti naknadnog mjerenja financijske imovine po amortiziranom trošku se priznaju u dobit ili gubitak kao prihodi od kamata ili rashodi po osnovi efekata negativnih kamatnih stopa u razdoblju kada su nastali.

Na datume izvještavanja, u kategoriju financijske imovine po amortiziranom trošku klasificirani su gotovina u stranim valutama, depoziti kod inozemnih banaka, posebna prava vučenja u MMF-u, dužnički instrumenti po amortiziranom trošku i ostala financijska imovina.

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Nakon početnog priznavanja, financijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit koristeći metodu efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine i usklađuje se sa fer vrijednosti financijske imovine na svaki datum izvještavanja. Tijekom razdoblja držanja, efekti naknadnog mjerenja financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit priznaju se na sljedeći način:

- Prihodi od kamata ili rashodi po osnovi efekata negativnih kamatnih stopa priznaju se u dobit ili gubitak u razdoblju kada su nastali.
- Usklađivanja fer vrijednosti priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u razdoblju kada su nastali.

Prilikom prestanka priznavanja dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, kumulirani dobitak ili gubitak prethodno priznan u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti reklasificira se u dobit ili gubitak, uključujući prethodno priznane dobitke ili gubitke od umanjenja.

Na datume izvještavanja, u kategoriju financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit klasificirani su dužnički instrumenti Centralne banke.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (NASTAVAK)

3.1. Financijska imovina i financijske obveze (nastavak)

3.1.3. Naknadno mjerenje financijske imovine i financijskih obveza (nastavak)

Vlasnički instrumenti

Centralna banka je napravila neopoziv izbor da u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti prikaže naknadne promjene fer vrijednosti vlasničkih instrumenata koji se ne drže za trgovanje zbog svojih specifičnih obilježja i nepostojanja aktivnog tržišta za njihovo trgovanje. Ostala ulaganja predstavljaju vlasničke instrumente koji su početno priznani po trošku stjecanja za koji se smatra da odgovara njihovoj fer vrijednosti zbog nemogućnosti pouzdanog utvrđivanja njihove fer vrijednosti.

Na datume izvještavanja, vlasničke instrumente Centralne banke po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit čine dionice Banke za međunarodne namire (*eng.* BIS - The Bank for International Settlements) i dionice SWIFT-a (*eng.* Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication) ([bilješka 16](#)).

Umanjenje vrijednosti financijske imovine

Zahtjevi za umanjnjem vrijednosti financijske imovine koriste više informacija po principu pogleda unaprijed za priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka. Instrumenti koji potpadaju pod ove zahtjeve odnose se na financijsku imovinu mjerenu po amortiziranom trošku odnosno depozite kod inozemnih banaka, dužničke instrumente po amortiziranom trošku i posebna prava vučenja u MMF-u, kao i dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Centralna banka koristi pojednostavljeni pristup u izračunu očekivanih kreditnih gubitaka za ostala potraživanja. Vlasnički instrumenti mjereni po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit nisu predmetom umanjenja vrijednosti.

Centralna banka priznaje umanjjenje vrijednosti za ove gubitke na svaki datum izvještavanja. Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka odražava:

- Objektivni i ponderirani vjerojatan iznos koji se određuje procjenom više mogućih ishoda,
- Vremensku vrijednost novca i
- Razumne i korisne informacije koje su na raspolaganju bez dodanih troškova ili napora na datum izvještavanja o prošlim događajima, trenutnim uvjetima i predviđanjima o budućim ekonomskim uvjetima.

[Bilješka 6.1.](#) pruža više informacija o načinu mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka.

Umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke obračunava se i prikazuje u izvješću o financijskom položaju kako slijedi:

Financijska imovina mjerena po amortiziranom trošku: Očekivani kreditni gubici obračunavaju se na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine i evidentiraju kao odbitna stavka bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine.

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit: Očekivani kreditni gubici obračunavaju se na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine, ali se umanjjenje vrijednosti priznaje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti kao rezerviranje za očekivane kreditne gubitke i ne umanjuje knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine u izvješću o financijskom položaju.

Umanjenje vrijednosti na financijsku imovinu priznaje se u dobit ili gubitak, neovisno o klasificiranju financijske imovine koja je predmetom umanjenja na svaki datum izvještavanja.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (NASTAVAK)

3.1. Financijska imovina i financijske obveze (nastavak)

3.1.3. Naknadno mjerenje financijske imovine i financijskih obveza (nastavak)

B. Financijske obveze

Prihod ili rashod od kamate po osnovi financijskih obveza mjerenih po amortiziranom trošku priznaje se u dobit ili gubitak koristeći metodu efektivne kamatne stope.

Prihodi od naknada i provizija po osnovi financijskih obveza priznaju se kada je usluga izvršena.

Financijske obveze mjerene po amortiziranom trošku uključuju novčanice i kovanice u optjecaju, depozite banaka, depozite Vlade i ostalih javnih institucija i ostale financijske obveze.

3.1.4. Prestanak priznavanja financijske imovine i financijskih obveza

Centralna banka prestaje priznavati financijsku imovinu samo onda kada ugovorna prava na novčane primitke od imovine isteknu ili kada Centralna banka prenese financijsku imovinu i suštinski sve rizike i koristi od vlasništva imovine na drugi subjekt.

Financijska obveza se prestaje priznavati kada je izmirena, otkazana ili je istekla.

3.2. Prebijanje

Financijska imovina i obveze se prebijaju i neto iznos se iskazuje u izvješću o financijskom položaju na neto principu samo kada postoji zakonito sprovedivo pravo za prebijanjem priznanih iznosa i kada postoji namjera za prikazivanjem i podmirivanjem transakcija na neto osnovi.

Prihodi i rashodi se prikazuju na neto osnovi samo kada to dopušta određeni MSFI, ili za one dobitke i gubitke koji proizilaze iz grupe sličnih transakcija.

3.3. Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima sastoje se od sljedećih kategorija: žiro računi, gotovina u stranim valutama, depoziti u stranoj valuti po viđenju, depoziti u stranoj valuti sa rokom dospijanja do tri mjeseca ili kraće od datuma stjecanja i posebna prava vučenja u MMF-u.

3.4. Monetarno zlato

Monetarno zlato je dio deviznih pričuva Centralne banke i klasificirano je kao financijska imovina. Monetarno zlato se početno priznaje po fer vrijednosti, uključujući transakcijske troškove koji se izravno mogu pripisati stjecanju monetarnog zlata.

Nakon početnog priznavanja, monetarno zlato se naknadno mjeri po fer vrijednosti. Nerealizirani dobitci i gubitci koji proizilaze iz promjena fer vrijednosti, a po osnovi promjena u cijeni monetarnog zlata, priznaju se na računu rezervi fer vrijednosti u okviru ostale sveobuhvatne dobiti. Prije raspodjele godišnje ostvarene dobiti, ukoliko nerealizirani gubitci prelaze stanje rezervi fer vrijednosti za monetarno zlato, Centralna banka priznaje iznos negativnog salda na račun dobiti ili gubitka i taj iznos ulazi u ostvarenu dobit raspoloživu za raspodjelu, ukoliko su ispunjeni zakonski propisani uvjeti za raspodjelu dobiti.

Prilikom prodaje zlata, nerealizirani dobitci i gubitci iz ostale sveobuhvatne dobiti se prenose u dobit ili gubitak.

Fer vrijednost monetarnog zlata se iskazuje u EUR valuti, prevodeći ga po fiksnom tečaju KM na datum izvještavanja i utvrđuje se prema posljednjoj raspoloživoj poslijepodnevnoj cijeni jedne unce zlata na datum izvještavanja.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (NASTAVAK)

3.5. Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina

Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina je imovina nabavljena iz vlastitih sredstava Centralne banke i novčanih i nenovčanih donacija. Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina iskazuju se po povijesnom trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak uključuje kupovnu cijenu i sve troškove koji su izravno povezani sa dovođenjem imovine u radno stanje za namjeravanu uporabu. Održavanje i popravke, zamjene, te poboljšanja manjeg značaja priznaju se kao rashod kad su nastali. Značajna poboljšanja i zamjene se kapitaliziraju.

Imovina u pripremi iskazana je po trošku nabave uključujući troškove fakturirane od trećih osoba. Nakon završetka, svi akumulirani troškovi imovine prebacuju se na odgovarajuću kategoriju nekretnina, opreme i nematerijalne imovine na koje se naknadno primjenjuju odgovarajuće stope amortizacije.

Amortizacija se obračunava na sve nekretnine, opremu i nematerijalnu imovinu osim na zemljište i imovinu u pripremi prema linearnoj metodi po propisanoj stopi koja je utvrđena za postupno otpisivanje troška nabave imovine kroz njezin procijenjeni korisni vijek trajanja. Procijenjene stope amortizacije za 2024. i 2023. godinu su dane kako slijedi:

Nekretnine i oprema

Zgrade	1,3% do 4,0%
Oprema	11,0% do 20,0%
Namještaj	10,0% do 12,5%
Vozila	15,5%

Nematerijalna imovina

Softver	20,0%
Ostala nematerijalna imovina	20,0%

Dobitci i gubitci po osnovi otuđenja nekretnina i opreme priznaju se u dobit ili gubitak.

Umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine

Korisni vijek trajanja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine se preispituje i prilagođava najmanje jednom godišnje ili ako se smatra potrebnim i primjenjuje se prospektivno.

Knjigovodstvena vrijednost nefinancijske imovine Centralne banke se pregleda na svaki datum izvještavanja u svrhu ocjenjivanja postoje li naznake umanjenja vrijednosti. Ukoliko postoje, procjenjuje se nadoknadiva vrijednost imovine. Gubitak od umanjenja vrijednosti se priznaje uvijek kada knjigovodstvena vrijednost imovine ili jedinica koje stvaraju novac prelazi njenu nadoknadivu vrijednost. Gubitci od umanjenja vrijednosti priznaju se u dobit ili gubitak.

Nadoknadiva vrijednost ostale imovine je veća vrijednost pri usporedbi njezine uporabne vrijednosti u odnosu na fer vrijednost, umanjena za troškove prodaje. U procjenjivanju uporabne vrijednosti, očekivani budući novčani tokovi se diskontiraju na sadašnju vrijednost koristeći diskontnu stopu prije oporezivanja koja odražava trenutna tržišna očekivanja vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za tu imovinu. Za imovinu koja ne generira neovisne novčane priljeve, nadoknadivi iznos se određuje za jedinicu koja stvara novac kojoj imovina pripada.

Gubitak od umanjenja se ukida ukoliko je došlo do promjena u procjenama korištenim u određivanju nadoknadivog iznosa. Gubitak od umanjenja se ukida samo u mjeri u kojoj knjigovodstvena vrijednost imovine ne prelazi knjigovodstvenu vrijednost koja bi se mogla odrediti, bez amortizacije, da nije bilo prethodno priznanog gubitka od umanjenja vrijednosti te imovine.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (NASTAVAK)

3.6. Novčanice i kovanice u optjecaju

Centralna banka je jedina institucija u BiH ovlaštena za izdavanje i povlačenje KM novčanica i kovanica, djelujući striktno u skladu sa pravilom valutnog odbora.

U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, ukupan iznos novčanica i kovanica u optjecaju evidentiran je kao financijska obveza Centralne banke u izvješću o financijskom položaju. Novčanice i kovanice u optjecaju uključuju samo KM novčanice i kovanice koje se nalaze izvan trezora Centralne banke.

Prilikom povlačenja novčanica i kovanica iz optjecaja, iste se priznaju kao obveza u okviru novčanica i kovanica u optjecaju do formalnog roka povlačenja iz optjecaja. Iznosi koji nisu povučeni nakon formalnog roka za povlačenje iz optjecaja, priznaju se kao prihod.

3.7. Depoziti banaka i deponenata

Ovi depoziti uključuju primljene depozite rezidentnih banaka i depozite Vlade i ostalih javnih institucija i predstavljaju financijske obveze Centralne banke koje se početno priznaju po fer vrijednosti i naknadno mjere po amortiziranom trošku. Depoziti banaka uključuju depozite rezidentnih banaka po osnovi politike obvezne pričuve Centralne banke i druge depozite rezidentnih banaka. Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija predstavljaju primljene depozite institucija BiH i drugih javnih agencija BiH i entitetskih institucija i agencija.

Uloga Centralne banke kao depozitara, bankara, savjetnika i fiskalnog agenta je propisana Zakonom o Centralnoj banci.

3.8. Rezerviranja

Rezerviranja se priznaju kada Centralna banka, kao posljedicu prošlog događaja, ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obvezu za koju je vjerojatno da će biti potreban odljev resursa koji sadrže ekonomske koristi radi podmirenja obveze i iznos obveze se može pouzdano procijeniti. Rezerviranja se utvrđuju diskontiranjem očekivanih budućih novčanih tokova koristeći stopu koja odražava trenutnu tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specificirane za tu obvezu.

Rezerviranja se održavaju na razini koju Uprava Centralne banke smatra dovoljnom za pokrivanje nastalih gubitaka. Uprava određuje adekvatnost rezerviranja na osnovi uvida u pojedine stavke, tekuće ekonomske uvjete, obilježja rizika određenih kategorija transakcija kao i ostale relevantne čimbenike.

Rezerviranja mogu uključivati iznose na koje se primijenjuju zahtjevi MRS 19: Primanja uposlenih i zahtjevi MRS 37: Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna imovina. Rezerviranja se ukidaju samo za one troškove za koje je rezerviranje izvorno priznato. Ako odljev ekonomskih koristi za podmirenje obveza više nije vjerojatan, rezerviranje se ukida.

3.9. Priznavanje prihoda i rashoda

Kamatni prihodi i rashodi

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u dobit ili gubitak primjenom metode efektivne kamatne stope. „Efektivna kamatna stopa“ je stopa koja točno diskontira procijenjena buduća novčana plaćanja i primitke kroz očekivani vijek trajanja financijskog instrumenta na:

- bruto knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine ili
- amortizirani trošak financijske obveze.

Prilikom izračuna efektivne kamatne stope za financijske instrumente, Centralna banka procjenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uvjete financijskog instrumenta, ali isključujući očekivane kreditne gubitke. Obračun uključuje sve naknade i plaćene ili primljene iznose između Centralne banke i druge strane koji su sastavni dio efektivne kamatne stope, transakcijske troškove i sve druge diskonte ili premije.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (NASTAVAK)

3.9. Priznavanje prihoda i rashoda (nastavak)

Obračunane kamate na financijsku imovinu sa pozitivnom kamatnom stopom odnosno prinosom priznaju se u dobit ili gubitak kao prihodi od kamata. Obračunane kamate na financijsku imovinu sa negativnom kamatnom stopom odnosno prinosom priznaju se u dobit ili gubitak kao efekti negativnih kamatnih stopa u okviru rashoda od kamata. Na datume izvještavanja, prihodi od kamata uključuju prihode od kamata na depozite kod inozemnih banaka, dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, dužničke instrumente po amortiziranom trošku i posebna prava vučenja u MMF-u. Efekti negativnih kamatnih stopa na financijsku imovinu su bili nastali po osnovi dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u usporednom razdoblju.

Obračunane kamate na financijske obveze po amortiziranom trošku priznaju se u dobit ili gubitak kao rashodi od kamata odnosno kao efekti negativnih pasivnih kamatnih stopa na financijske obveze u okviru prihoda od kamata. Na datume izvještavanja, obračunane kamate na financijske obveze uključuju rashode od kamata na depozite rezidentnih banaka po osnovi politike obvezne pričuve.

Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi od naknada i provizija ostvareni pružanjem usluga Centralne banke priznaju se u dobit ili gubitak u trenutku pružanja usluge. Centralna banka obračunava prihode od naknada i provizija u skladu sa utvrđenim tarifama za svoje usluge. Usluge koje pruža Centralna banka uključuju usluge rezidentnim bankama, deponentima i drugim nebankarskim klijentima. One nastaju po osnovi transakcija u platnim sustavima, obrade novca, transakcija konverzije i ostalih usluga.

Rashodi od naknada i provizija nastaju po osnovi primljenih usluga koje se odnose na upravljanje deviznim pričuvama Centralne banke i priznaju se u dobit ili gubitak kada je usluga primljena.

Transakcije u stranim valutama i tečajne razlike

Prilikom početnog priznavanja transakcije u stranim valutama evidentiraju se u KM primjenjujući na iznos u stranoj valuti promptni devizni tečaj između KM i strane valute na datum transakcije.

Monetarne stavke iskazane u stranim valutama preračunavaju se u KM primjenom tečaja sa tečajne liste Centralne banke na datum izvještavanja. Nemonetarne stavke iskazane u stranim valutama mjerene po povijesnom trošku preračunavaju se po tečaju važećem na datum transakcije. Nemonetarne stavke iskazane u stranim valutama mjerene po fer vrijednosti preračunavaju se koristeći tečaj koji je bio važeći na datum mjerenja fer vrijednosti.

Tečajne razlike proizašle iz transakcija monetarnih stavki ili iz preračunavanja monetarnih stavki po tečajevima različitim od onih po kojima su početno priznane u tekućem ili u prethodnim izvještajnim razdobljima, priznaju se u dobit ili gubitak kada nastanu. Zbog pravila valutnog odbora, ne postoje tečajne razlike od monetarnih stavki denominiranih u EUR valuti.

Srednji tečajevi najznačajnijih valuta dani su u nastavku:

Srednji tečaj:	31. prosinca 2024.	31. prosinca 2023.
	KM	KM
EUR	1,95583	1,95583
CHF	2,072952	2,112127
GBP	2,357842	2,250538
USD	1,872683	1,769982
XDR	2,454215	2,381282

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (NASTAVAK)

3.9. Priznavanje prihoda i rashoda (nastavak)

Prihod od dividende

Prihod od dividende na vlasničke instrumente priznaje se u dobit ili gubitak kada se uspostavi pravo Centralne banke da prima uplate. Prihod od dividende potiče od dionica BIS banke u posjedu Centralne banke ([bilješke 16 i 27](#)).

Primanja uposlenih

Kratkoročna primanja uposlenih

U skladu sa domaćim propisima, a u ime svojih uposlenika, Centralna banka uplaćuje porez na dohodak i doprinose za mirovinsko, invalidsko, zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti, na i iz plaće, koji se obračunavaju po zakonskim stopama tijekom godine od iznosa bruto plaće. Centralna banka plaća ove poreze i doprinose u korist institucija Federacije Bosne i Hercegovine (na federalnoj i kantonalnoj razini), Republike Srpske i Brčko Distrikta.

Osim toga, naknade za topli obrok, prijevoz i regres isplaćuju se u skladu sa domaćim zakonskim zahtjevima. Ovi troškovi se priznaju u dobit ili gubitak u razdoblju u kojem su nastali.

Dugoročna primanja uposlenih

Prema domaćim zakonskim propisima, prilikom odlaska u mirovinu uposlenici Centralne banke imaju pravo na otpremninu, a po ispunjenju zakonskih uvjeta kao što su starost ili godine provedene u radnom odnosu, koja se u skladu sa internim aktima Centralne banke dodjeljuje u visini od šest redovitih mjesečnih plaća uposlenika isplaćenih u zadnjih šest mjeseci. Takve isplate se tretiraju kao ostala dugoročna primanja uposlenih. Centralna banka angažira ovlaštenog aktuara u svrhu izrade aktuarskog obračuna u skladu sa metodom projicirane kreditne jedinice.

Troškovi proizvodnje novčanica i kovanica

Troškovi koji se odnose na proizvodnju i dizajn novčanica i kovanica početno su priznani kao unaprijed plaćeni troškovi u okviru ostale imovine Centralne banke i naknadno se amortiziraju priznavanjem troškova kroz dobit ili gubitak tijekom razdoblja od pet godina.

Porezi

Centralna banka je obvezna da plaća porez na dodanu vrijednost za sve kupljene robe i usluge. Ova plaćanja su dio administrativnih i ostalih operativnih troškova Centralne banke. Prema Zakonu o Centralnoj banci, Centralna banka je oslobođena od obveza plaćanja poreza na dobit.

3.10. Upravljanje sredstvima za i u ime trećih osoba

Centralna banka također vodi određene račune u stranim valutama vezane za sporazume između vlada BiH i njezinih entiteta, te inozemnih vlada i financijskih organizacija, kao i račune u stranim valutama institucija i agencija BiH, te rezidentnih banaka za koje Centralna banka djeluje kao agent ([bilješka 35](#)).

3.11. Financijski aranžmani Bosne i Hercegovine sa Međunarodnim monetarnim fondom

Na osnovi financijskih aranžmana zaključenih između BiH, Centralne banke i Međunarodnog monetarnog fonda („MMF”), izvješće o financijskom položaju Centralne banke sadrži sljedeće stavke koje se odnose na članstvo BiH u MMF-u: držanje posebnih prava vučenja koja su dio deviznih pričuva Centralne banke i koja su kamatonosna, MMF-ov račun br. 1 i MMF-ov račun br. 2 koji su dio financijskih obveza Centralne banke. Ovi računi su također uključeni u iskazivanje poštovanja pravila valutnog odbora ([bilješka 4](#)).

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (NASTAVAK)

3.11. Financijski aranžmani Bosne i Hercegovine sa Međunarodnim monetarnim fondom (nastavak)

Ostale aktivne i pasivne stavke koje se odnose na MMF, a koje pripadaju ili koje su odgovornost BiH, evidentirane su na posebnom povjerilačkom fondu u okviru izvanbilančne evidencije. Centralna banka ima obvezu da osigura odgovarajuće evidencije po osnovi transakcija između BiH i MMF-a, ali djelujući striktno u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci i domaćim zakonskim propisima u BiH koji reguliraju inozemni dug BiH ([bilješka 36](#)).

3.12. Značajne računovodstvene prosudbe i procjene

U pripremi financijskih izvješća Centralne banke u skladu sa MSFI Uprava primjenjuje prosudbe i radi procjene koje se kontinuirano razmatraju. U procjeni značajnih prosudbi i procjena, Uprava uzima u obzir pretpostavke zasnovane na povijesnom iskustvu i očekivanjima o budućnosti za koja se smatra da su razumne u danim okolnostima.

Značajne prosudbe i procjene utječu na iskazane iznose imovine i obveza, kao i objavljivanje iznosa potencijalne imovine i obveza na datum izvještavanja, te odgovarajuće iskazane iznose prihoda i rashoda za izvještajno razdoblje. Stvarni iznosi mogu se razlikovati od ovih procjena. Promjene u računovodstvenim politikama Centralne banke se primjenjuju retrospektivno kada je to primjenjivo u skladu sa MSFI. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se prospektivno u razdoblju u kojem je procjena izmijenjena ukoliko izmjena utječe samo na to razdoblje ili i u razdoblju izmjene i u budućim razdobljima, ako izmjena utječe i na tekuće i na buduća razdoblja.

Ova financijska izvješća su pripremljena prema uvjetima koji su postojali na dan 31. prosinca 2024. godine. Uvjeti u budućnosti mogu biti drukčiji od onih koji su rezultirali financijskim informacijama objavljenim u ovim financijskim izvješćima. Uprava kontinuirano prati povećane čimbenike neizvjesnosti koji mogu značajno utjecati na financijske performanse Centralne banke u narednom razdoblju.

Ključne pretpostavke i procjene vezane za značajne pozicije izvješća o financijskom položaju su prikazane u nastavku:

Poslovni model

[Bilješka 3.1.1.](#): Određivanje poslovnog modela u okviru kojeg se drži financijska imovina i procjena ugovornih uvjeta financijske imovine vezanih za zahtjev „plaćanje samo glavnice i kamate“. Ove procjene određuju klasificiranje financijske imovine.

Umanjenje vrijednosti financijske imovine

Centralna banka izračunava očekivane kreditne gubitke za određene klase financijske imovine mjerene po amortiziranom trošku i dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

U 2024. godini Centralna banka je revidirala i ažurirala metodologiju obračuna očekivanih kreditnih gubitaka u dijelu određenih parametara ulaznih varijabli koje se koriste prilikom obračuna očekivanih kreditnih gubitaka za pojedine klase financijskih instrumenata.

[Bilješka 6.1.](#) opisuje pretpostavke i ažuriranja koja su korištena u određivanju ulaznih podataka u model za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka, uključujući i zahtjev za budućim informacijama u izvještajnim razdobljima.

Fer vrijednost imovine i obveza

Poslovna politika Centralne banke je da objavi informacije o fer vrijednosti financijske imovine ili obveza za koje postoje zvanične tržišne informacije ili se vrijednost može izračunati na osnovi alternativnih tehnika vrednovanja i kada se fer vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. Po mišljenju Uprave Centralne banke, iznosi u financijskim izvješćima odražavaju najvjerodostojniju i najkorisniju procjenu fer vrijednosti za potrebe financijskog izvještavanja u skladu sa MSFI. Za više informacija o mjerenju fer vrijednosti financijske imovine i financijskih obveza pogledati [bilješku 5](#).

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (NASTAVAK)

3.12. Značajne računovodstvene prosudbe i procjene (nastavak)

Amortizacija i primijenjene stope amortizacije

Obračun amortizacije i stope amortizacije su zasnovani na procijenjenom ekonomskom korisnom vijeku trajanja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine. Jednom godišnje Centralna banka procjenjuje ekonomski korisni vijek trajanja na osnovi postojećih pretpostavki.

Utjecaj klimatskih promjena i održivog razvoja na financijsko izvještavanje Centralne banke

Uvažavajući zahtjeve MSFI S1: Opći zahtjevi za objavljivanje financijskih informacija u svezi sa održivošću i MSFI S2: Objavljivanje informacija o klimatskim promjenama, Centralna banka je prepoznala rizike povezane sa održivim razvojem i klimatskim promjenama kao potencijalni izvor neizvjesnosti u budućem razdoblju.

Kao odgovor na prepoznate klimatske i održive neizvjesnosti, Centralna banka je intezivirala aktivnosti u smjeru stvaranja uvjeta za proaktivno upravljanje ovim izvorima neizvjesnosti. Tijekom 2024. godine, Centralna banka je postala članica Mreže za ozelenjavanje financijskog sustava (*eng.* The Network for Greening the Financial System - NGFS) i Mreže za održivo bankarstvo i financije (*eng.* The Sustainable Banking and Finance Network - SBFN) koje predstavljaju dvije međunarodno priznane mreže. Članstvo u ovim mrežama omogućava unaprijeđenje poslovnih standarda u središnjem bankarstvu i primjenu međunarodno prepoznanih najboljih praksi s ciljem zaštite životnog okoliša i smanjenja klimatskih rizika. Pored toga, Centralna banka je definirala politiku upravljanja izazovima klimatskih promjena čime je stvorila polaznu osnovu za proaktivno upravljanje ovim rizicima, njihovo kvantificiranje i procjenu utjecaja na financijsko poslovanje u budućem razdoblju.

Na datume izvještavanja, Centralna banka smatra da ovi izvori neizvjesnosti nemaju značajan utjecaj na financijski položaj i performanse Centralne banke.

3.13. Uvjeti u okruženju u kojima se odvijalo poslovanje Centralne banke u 2024. godini

Poslovanje Centralne banke tijekom 2024. godine odvijalo se u uvjetima umjerenog oporavka globalne ekonomije i ekonomije eurozone usprkos prisutnim makroekonomskim, a posebno geopolitičkim neizvjesnostima. Odluke i najave vodećih središnjih banaka, naročito Europske središnje banke („ESB“) značajno su utjecale na uvjete poslovanja i okolnosti na financijskim tržištima eurozone. ESB je tijekom 2024. godine nastavila sa ublažavanjem restriktivnih mjera monetarne politike, smanjujući ključne kamatne stope u četiri navrata - u lipnju, rujnu, listopadu i prosincu. Kamatna stopa na novčane depozite je ukupno smanjena za 100 baznih poena u 2024. godini.

Tijekom 2024. godine Centralna banka je investirala i reinvestirala sredstva deviznih pričuva u okruženju povoljnih tržišnih okolnosti i uvjeta koji su se pozitivno odrazili na osnovne financijske pokazatelje Centralne banke i omogućili dodano stabiliziranje valutnog odbora. Osnovni financijski pokazatelji i rezultati Centralne banke na dan i za godinu koja završava 31. prosinca 2024. godine imaju sljedeće vrijednosti:

Neto strana aktiva Centralne banke iznosi 1.363.695 tisuća KM na dan 31. prosinca 2024. godine,

Neto dobit Centralne banke iznosi 412.600 tisuća KM za 2024. godinu,

Iznos godišnje neto dobiti koji će biti transferiran u proračun BiH iznosi 244.307 tisuća KM i predstavlja obvezu Centralne banke na dan 31. prosinca 2024. godine i

Kapital Centralne banke, nakon raspodjele godišnje neto dobiti, iznosi 1.198.183 tisuće KM na dan 31. prosinca 2024. godine.

Tijekom 2024. godine, Centralna banka je više usmjeravala sredstva deviznih pričuva u portfelj dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i dodano kupila 64.000 unci monetarnog zlata, dok su ostvareni kamatni prihodi po osnovi kamatonosnih komponenti deviznih pričuva bili glavni prihodovni generator neto dobiti Centralne banke za 2024. godinu.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (NASTAVAK)

3.13. Uvjeti u okruženju u kojima se odvijalo poslovanje Centralne banke u 2024. godini (nastavak)

Ukupni kapital Centralne banke za 2024. godinu je primarno povećan financijskim rezultatima procesa investiranja deviznih pričuva kako kroz rast kamatnih prihoda, tako i kroz financijske efekte promjena tržišnih vrijednosti komponenti deviznih pričuva koje se naknadno mjere po fer vrijednosti. Neto promjene fer vrijednosti dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i monetarnog zlata iznose 118.590 tisuća KM za 2024. godinu koje su, zajedno sa ostvarenom godišnjom neto dobiti, rezultirale ukupnom sveobuhvatnom dobiti od 531.190 tisuća KM.

U 2024. godini Centralna banka je zaključila sporazum sa Svjetskom bankom (*eng.* The World Bank), a po osnovi pridruživanja Partnerstvu za savjetovanje i upravljanje pričuvama (*eng.* Reserve Advisory & Management Partnership – RAMP) te je dio sredstava deviznih pričuva Centralne banke preusmjeren vanjskom portfelj menadžeru na upravljanje po ovoj osnovi. Na dan 31. prosinca 2024. godine, vanjski portfelj menadžer je investirao povjerena sredstva deviznih pričuva u dužničke instrumente u EUR i USD valuti.

Više informacija o promjenama i analitičkim stanjima značajnih komponenti deviznih pričuva te odgovarajućim iznosima koji su utjecali na neto stranu aktivu, godišnju neto dobit i kapital Centralne banke je objavljeno u sljedećim bilješkama:

Bilješka	Naziv
4	Aranžman valutnog odbora
8	Depoziti kod inozemnih banaka
10	Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
11	Monetarno zlato
22	Neto kamatni prihodi
32	Kapital

Povećanje iznosa monetarne pasive u 2024. godini je primarno rezultat neto financijskih efekata izvršenih transakcija kupnji i prodaja KM sa rezidentnim bankama i za deponente Centralne banke te neto deviznih uplata na račune rezervi u EUR od strane rezidentnih banaka u cilju ispunjavanja obvezne pričuve u skladu sa zahtjevima novog okvira obvezne pričuve. Pored toga, rezidentne banke su necikličnim intenzitetom podizale i vraćale KM novčanice i kovanice putem izdvojenih trezora Centralne banke što je dovelo do kumuliranog neto porasta KM novčanica i kovanica u optjecaju u odnosu na 31. prosinac 2023. godine, uz istovremeno neto smanjenje računa rezervi rezidentnih banaka po ovoj osnovi.

Sve rezidentne banke su uredno ispunjavale obveznu pričuvu u skladu sa zakonskim propisima Centralne banke. Od 1. siječnja 2024. godine Centralna banka primjenjuje novi okvir obvezne pričuve za rezidentne banke. Novim okvirom su definirane i stope naknada po osnovi sredstava obveznih pričuva koje se obračunavaju i isplaćuju rezidentnim bankama. Centralna banka nije mijenjala stope naknada tijekom 2024. godine.

Više informacija o promjenama i analitičkim stanjima komponenti monetarne pasive te primijenjenoj politici obvezne pričuve Centralne banke je objavljeno u sljedećim bilješkama:

Bilješka	Naziv
17	Novčanice i kovanice u optjecaju
18	Depoziti banaka
19	Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija
22	Neto kamatni prihodi

4. ARANŽMAN VALUTNOG ODBORA

Valutni odbor je aranžman sa fiksnim deviznim tečajem koji je vezan za stabilnu stranu valutu tzv. rezervnu valutu, gdje se ukupan iznos domaće valute u svakom trenutku može slobodno konvertirati u rezervnu valutu. Svaka emitirana KM ima puno pokriće u stranoj valuti za koju je vezana prema unaprijed definiranom deviznom fiksnom tečaju prema EUR valuti. Zakonom o Centralnoj banci definirano je pravilo za izdavanje valute „valutni odbor“ prema kojem je Centralna banka obvezna da osigura da ukupan iznos njezine monetarne pasive nikada ne pređe ekvivalentan iznos (izražen u KM) njezinih neto deviznih pričuva.

Detalji poštovanja tog pravila su sljedeći:

U tisućama KM	31. prosinca 2024.	31. prosinca 2023.
Zvanične devizne pričuve		
Gotovina u stranim valutama	525.980	455.191
Depoziti kod inozemnih banaka	6.786.228	8.326.590
Posebna prava vučenja u MMF-u	4.771	2.073
Dužnički instrumenti	9.768.714	7.330.551
Monetarno zlato	555.157	175.459
UKUPNO	17.640.850	16.289.864
Obveze prema nerezidentima	2.462	2.454
Neto devizne pričuve (Zvanične devizne pričuve umanjene za obveze prema nerezidentima)	17.638.388	16.287.410
Monetarna pasiva		
Novčanice i kovanice u optjecaju	7.959.215	7.565.108
Depoziti banaka	7.455.395	7.083.235
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	860.083	752.898
UKUPNO	16.274.693	15.401.241
NETO STRANA AKTIVA (Neto devizne pričuve umanjene za monetarnu pasivu)	1.363.695	886.169

Prikazani iznosi svih komponenti valutnog odbora predstavljaju njihova knjigovodstvena stanja na datume izvještavanja.

Neto strana aktiva Centralne banke je glavni financijski indikator postizanja i održavanja stabilnosti domaće valute u BiH i njezina osnovna mjera uspješnog poslovanja. Ona predstavlja dio zvaničnih deviznih pričuva, koje se mogu koristiti samo za namjene i potrebe određene Zakonom o Centralnoj banci.

Neto strana aktiva je iznos koji garantira stabilnost domaće valute, odnosno monetarnu stabilnost i apsorpira potencijalne financijske rizike koji proizilaze iz upravljanja zvaničnim deviznim pričuvama. Značajno poboljšane financijske performanse Centralne banke u 2024. godini su dovele do povećanja iznosa neto strane aktive Centralne banke, kao glavnog pokazatelja stabilnosti valutnog odbora. Na dan 31. prosinca 2024. godine financijsko stanje neto strane aktive iznosi 1.363.695 tisuća KM i u potpunosti je osigurana stabilnost domaće valute (31. prosinca 2023: 886.169 tisuća KM).

4. ARANŽMAN VALUTNOG ODBORA (NASTAVAK)

Više informacija o financijskim rizicima kojima je Centralna banka bila izložena u upravljanju zvaničnim deviznim pričuvama je objavljeno u [bilješci 6](#).

Na datume izvještavanja, adekvatna razina kapitaliziranosti Centralne banke je osigurala izvršavanje njezinih funkcija propisanih Zakonom o Centralnoj banci. Za više informacija pogledati [bilješku 32](#).

5. KLASIFICIRANJE I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANCIJSKE IMOVINE I FINANCIJSKIH OBVEZA

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom imovine ili plaćena za prijenos obveze u redovitoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerenja, neovisno od toga da li je ona vidljiva izravno ili procijenjena nekom drugom metodom vrednovanja. Prilikom procjenjivanja fer vrijednosti imovine ili obveze, Centralna banka uzima u obzir obilježja imovine ili obveze koju bi tržišni sudionici uzeli u obzir prilikom procjenjivanja njihove cijene na datum mjerenja.

Procjenjene fer vrijednosti financijske imovine i financijskih obveza Centralne banke su određene koristeći raspoložive tržišne informacije, ukoliko ih ima, i odgovarajuće metodologije vrednovanja.

Osim toga, u svrhu financijskog izvještavanja, mjerenje fer vrijednosti se kategorizira u Razinu 1, 2 ili 3 u ovisnosti od stupnja raspoloživosti mjerenja fer vrijednosti i značaja ulaznih podataka za cjelokupno mjerenje fer vrijednosti, što je opisano u nastavku:

- Razina 1 ulazni podaci su kotirane cijene (neprilagođene) za identičnu imovinu i obveze na aktivnim tržištima kojima Centralna banka može pristupiti na datum mjerenja;
- Razina 2 ulazni podaci su podaci, osim kotiranih cijena uključenih u Razinu 1, koji su bilo izravno ili neizravno raspoloživi za imovinu i obveze; i
- Razina 3 ulazni podaci su podaci koji nisu raspoloživi za imovinu ili obveze.

5. KLASIFICIRANJE I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANCIJSKE IMOVINE I FINANCIJSKIH OBVEZA (NASTAVAK)

5.1. Financijska imovina mjerena po fer vrijednosti

Sljedeća tablica daje analizu financijske imovine mjerene po fer vrijednosti na svaki datum izvještavanja po razinama hijerarhije fer vrijednosti unutar koje je mjerenje fer vrijednosti kategorizirano. Ovi iznosi predstavljaju vrijednosti koje su prikazane u izvješću o financijskom položaju.

U tisućama KM

31. prosinca 2024.

Financijska imovina	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
<i>Financijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>				
Dužnički instrumenti	8.639.813	-	-	8.639.813
Monetarno zlato	555.157	-	-	555.157
UKUPNO	9.194.970	-	-	9.194.970

U tisućama KM

31. prosinca 2023.

Financijska imovina	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
<i>Financijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>				
Dužnički instrumenti	6.150.130	-	-	6.150.130
Monetarno zlato	175.459	-	-	175.459
UKUPNO	6.325.589	-	-	6.325.589

Financijska imovina se mjeri po fer vrijednosti u izvješću o financijskom položaju koristeći zadnje poslijepodnevne cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu, preuzete sa zvaničnih servisa, a što odgovara Razini 1 hijerarhije na datume izvještavanja. Za mjerenje fer vrijednosti dužničkih instrumenta koriste se tržišne cijene sa zvaničnog servisa Bloomberg, a za mjerenje fer vrijednosti monetarnog zlata koristi se cijena unce zlata preuzeta sa zvaničnog servisa Reuters.

5. KLASIFICIRANJE I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANCIJSKE IMOVINE I FINANCIJSKIH OBVEZA (NASTAVAK)

5.2. Financijska imovina i financijske obveze koji se ne mjere po fer vrijednosti

U tisućama KM

	Knjigovodstvena vrijednost	31. prosinca 2024. Fer vrijednost
Financijska imovina		
<i>Financijska imovina mjerena po amortiziranom trošku:</i>		
Gotovina u stranim valutama	525.980	525.980
Depoziti kod inozemnih banaka	6.786.228	6.786.228
Posebna prava vučenja u MMF-u	4.771	4.771
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	1.128.901	1.041.621
Ostala financijska imovina	4.121	4.121
	<u>8.450.001</u>	<u>8.362.721</u>
<i>Financijska imovina klasificirana po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit - izbor troška stjecanja:</i>		
Ostala ulaganja	27.813	27.813
	<u>27.813</u>	<u>27.813</u>
Ukupno	8.477.814	8.390.534
Financijske obveze		
<i>Financijske obveze mjerene po amortiziranom trošku:</i>		
Novčanice i kovanice u optjecaju	7.959.215	7.959.215
Depoziti banaka	7.455.395	7.455.395
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	860.083	860.083
Ostale financijske obveze	250.245	250.245
Ukupno	16.524.938	16.524.938

5. KLASIFICIRANJE I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANCIJSKE IMOVINE I FINANCIJSKIH OBVEZA (NASTAVAK)

5.2. Financijska imovina i financijske obveze koji se ne mjere po fer vrijednosti (nastavak)

U tisućama KM

	Knjigovodstvena vrijednost	31. prosinca 2023. Fer vrijednost
Financijska imovina		
<i>Financijska imovina mjerena po amortiziranom trošku:</i>		
Gotovina u stranim valutama	455.191	455.191
Depoziti kod inozemnih banaka	8.326.590	8.326.590
Posebna prava vučenja u MMF-u	2.073	2.073
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	1.180.421	1.084.267
Ostala financijska imovina	3.539	3.539
	<u>9.967.814</u>	<u>9.871.660</u>
<i>Financijska imovina klasificirana po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – izbor troška stjecanja:</i>		
Ostala ulaganja	27.813	27.813
	<u>27.813</u>	<u>27.813</u>
Ukupno	9.995.627	9.899.473
Financijske obveze		
<i>Financijske obveze mjerene po amortiziranom trošku:</i>		
Novčanice i kovanice u optjecaju	7.565.108	7.565.108
Depoziti banaka	7.083.235	7.083.235
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	752.898	752.898
Ostale financijske obveze	68.423	68.423
Ukupno	15.469.664	15.469.664

Za financijsku imovinu i financijske obveze koji se ne mjere po fer vrijednosti, fer vrijednost ovih komponenti je razmotrena u svrhu objavljivanja podataka o njihovoj procijenjenoj fer vrijednosti. Uprava smatra da knjigovodstvene vrijednosti financijske imovine po amortiziranom trošku, ostalih ulaganja i financijskih obveza po amortiziranom trošku, osim dužničkih instrumenata po amortiziranom trošku predstavljaju razumnu procjenu njihove fer vrijednosti na datume izvještavanja. Navedena procjena je izvršena uvažavajući specifičan položaj Centralne banke kao vrhovne monetarne vlasti koja operira po aranžmanu valutnog odbora kao i dominantnu kratkoročnost ovih komponenti. Za više informacija pogledati [bilješke 6.3.](#) i [8.](#)

Na datume izvještavanja, financijska imovina i financijske obveze koje se ne mjere po fer vrijednosti pripadaju razini 2 mjerenja fer vrijednosti, osim za dužničke instrumente po amortiziranom trošku koji pripadaju razini 1 mjerenja jer je njihova fer vrijednost utvrđena istom tehnikom mjerenja koja se koristi za dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

6. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA

Financijska imovina po osnovi koje je Centralna banka izložena financijskim rizicima (kreditni rizik, tržišni rizici i rizik likvidnosti) su:

- Gotovina u stranim valutama,
- Depoziti kod inozemnih banaka (središnjih banaka, poslovnih banaka i BIS-a),
- Posebna prava vučenja u MMF-u,
- Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit,
- Monetarno zlato,
- Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku,
- Ostala financijska imovina (potraživanja od rezidentnih banaka, krediti uposlenim i ostala potraživanja) i
- Ostala ulaganja.

Na upravljanje deviznim pričuvama i upravljanje financijskim rizicima u procesu upravljanja deviznim pričuvama u značajnoj mjeri utječu kretanja na financijskim tržištima, prvenstveno kretanja na financijskom tržištu eurozone, na koje utječe veliki broj različitih čimbenika, od koji su najvažnije mjere ESB-a i ostalih vodećih središnjih banaka na globalnoj razini.

Sve tri ključne kamatne stope ESB su smanjivane u lipnju, rujnu, listopadu i prosincu 2024. godine. Kamatna stopa na novčane depozite (*eng.* Deposit facility rate) je sa 4,00%, koliko je iznosila na početku godine, do kraja godine smanjena na 3,00%. Kamatna stopa za glavne operacije refinanciranja (*eng.* Main refinancing operations rate) smanjena je sa 4,50% na 3,15%, a kamatna stopa za mogućnost posuđivanja (*eng.* Marginal lending facility rate) smanjena je sa 4,75% na 3,40%. Glavna determinanta monetarne politike ESB je i dalje razina inflacije u eurozoni, sa ciljem da se dostigne srednjoročna ciljana razina inflacije od 2,00%. Upravno vijeće ESB ističe kako se, pri određivanju monetarne politike, ne opredjeljuje unaprijed za određenu dinamiku promjene stopa, nego primjenjuje pristup koji se zasniva na najskorijim dostupnim podacima. Odluke Upravnog vijeća ESB o kamatnim stopama će, kako su naveli, ovisiti o procjeni budućih inflatornih kretanja na osnovi najskorijih makroekonomskih i financijskih podataka, te dinamici temeljne inflacije i jačini transmisije monetarne politike.

Smanjivanje ključnih kamatnih stopa u eurozoni se, kao i prethodnih godina, odrazilo na kretanje tržišnih kamatnih stopa (euribor) i tržišnih prinosa na euroobveznice u 2024. godini. Polovinom godine je došlo do izraženijeg pada prinosa obveznica zemalja članica eurozone, a prinosi obveznica kraće ročnosti su takav trend uglavnom zadržali do kraja godine. S druge strane, prinosi obveznica srednje i duže ročnosti su krajem godine zabilježili određenu korekciju naviše, zbog očekivanja da naredna smanjenja kamatnih stopa ESB vjerojatno neće biti toliko intenzivna.

Pored toga, utjecaj na ovakva kretanja prinosa imala su i očekivanja po pitanju buduće monetarne politike američkog Sustava federalnih pričuva (*eng.* Fed – Federal Reserve System). Američka središnja banka je tijekom 2024. godine tri puta smanjila referentnu kamatnu stopu (u rujnu, studenom i prosincu) za ukupno 100 baznih poena.

Krivulja prinosa državnih obveznica na financijskom tržištu eurozone je i dalje inverzna u tekućem izvještajnom razdoblju, odnosno prinosi državnih obveznica dužih preostalih ročnosti do dospijeca i dalje su niži od kratkoročnih tržišnih prinosa i kratkoročnih kamatnih stopa na financijskom tržištu eurozone.

6. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od neizvršenja ugovornih obveza od strane druge ugovorne strane ili emitenta dužničkih vrijednosnih papira s fiksnim prihodom, pri čemu ugovorna strana predstavlja subjekta kod kojeg se, u skladu s propisima Centralne banke, države ili su investirana sredstva deviznih pričuva.

Upravljanje kreditnim rizikom ostvaruje se:

- ograničenjem obujma financijskih instrumenata,
- ograničenjem ugovornih strana i emitenata na one s prihvatljivim kompozitnim kreditnim rejtingom,
- definiranjem ograničenja u pogledu koncentracije za investiranje kod svake pojedinačne ugovorne strane,
- ograničenjem maksimalnog iznosa koji se može investirati u pojedinačne vrste financijskih instrumenata,
- ograničenjem veličine emisije pojedinačnog vrijednosnog papira i
- ograničenjem ročnosti investiranja.

Za sredstva koja su evidentirana u izvanbilančnoj evidenciji, Centralna banka nije izložena kreditnom riziku, jer sav rizik koji eventualno može rezultirati iz osnova plasmana tih sredstava snose ugovorno vlasnici sredstava (pogledati [bilješke 35](#) i [36](#)).

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka

Financijska imovina za koju Centralna banka vrši izračun očekivanih kreditnih gubitaka obuhvata:

- depozite kod inozemnih banaka,
- posebna prava vučenja u MMF-u,
- dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit,
- dužničke instrumente po amortiziranom trošku i
- ostalu financijsku imovinu (potraživanja od rezidentnih banaka, krediti uposlenim i ostala potraživanja).

Osnovni kriterij za definiranje ograničenja izloženosti kreditnom riziku predstavlja kompozitni kreditni rejting. Kompozitni kreditni rejting predstavlja prosjek razine postojećih kreditnih rejtinga dodijeljenih određenom emitentu od strane najmanje dvije od tri kreditne rejting agencije (Standard & Poor's, Fitch Ratings ili Moody's).

Financijsku imovinu koja ima kompozitni kreditni rejting razine AA minus (AA-) ili viši, Centralna banka tretira kao izloženost kreditnom riziku niske razine.

Financijsku imovinu koja ima kompozitni kreditni rejting razine od BBB minus (BBB-) do A plus (A+), Centralna banka tretira kao izloženost kreditnom riziku srednje razine.

Financijsku imovinu koja ima kompozitni kreditni rejting razine niže od BBB minus (BBB-), Centralna banka tretira kao izloženost kreditnom riziku visoke razine.

U nedostatku kreditnog rejtinga, Centralna banka procjenjuje kapacitet dužnika da uredno izmiruje dospjele ugovorne novčane obveze.

Model umanjenja vrijednosti financijske imovine definira tri faze raspodjele izloženosti, u ovisnosti od razine kreditnog rizika kod inicijalnog priznavanja i na temelju promjena razine kreditnog rizika nakon inicijalnog priznavanja kao što je prikazano u nastavku:

6. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

1. Faza 1 raspodjele izloženosti – Financijska imovina koju Centralna banka prilikom inicijalnog priznavanja tretira kao izloženost kreditnom riziku niske ili srednje razine alocira se u Fazu 1. Prema internim aktima Centralne banke, ulaganje deviznih sredstava koje podrazumijeva izlaganje kreditnom riziku visoke razine nije dozvoljeno. Svako ulaganje sredstava deviznih pričuva prilikom inicijalnog priznavanja alocira se u Fazu 1 raspodjele izloženosti.
2. Faza 2 raspodjele izloženosti – Ukoliko dođe do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na inicijalno priznavanje, financijska imovina koja je bila alocirana u Fazu 1 prelazi u Fazu 2.
3. Faza 3 raspodjele izloženosti – Ukoliko se financijskoj imovini dodijeli status neispunjavanja obveza (*eng. Default*), financijska imovina prelazi u Fazu 3.

Izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka vrši se ili na 12-mjesečnoj ili na cjeloživotnoj osnovi, u ovisnosti od toga koja je razina kompozitnog kreditnog rejtinga financijske imovine, da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od momenta inicijalnog priznavanja financijske imovine ili je financijska imovina kreditno umanjena.

Za financijsku imovinu koja je alocirana u Fazu 1, vrši se obračun 12-mjesečnih očekivanih kreditnih gubitaka, dok se za financijsku imovinu koja je alocirana u Fazu 2 ili Fazu 3, vrši obračun cjeloživotnih očekivanih kreditnih gubitaka.

Značajno povećanje kreditnog rizika

Značajno povećanje kreditnog rizika, kao kriterija za transfer izloženosti u Fazu 2, predstavlja:

- smanjenje ocjene kompozitnog kreditnog rejtinga za više od dva podioka u odnosu na datum inicijalnog priznavanja, osim u slučaju da se financijska imovina i nakon smanjenja ocjene kompozitnog kreditnog rejtinga tretira kao izloženost kreditnom riziku niske razine na datum izvještavanja ili
- smanjenje ocjene kompozitnog kreditnog rejtinga financijske imovine ispod investibilne razine kompozitnog kreditnog rejtinga, tj. ispod ocjene BBB minus (BBB-).

Financijska imovina se ne može iz Faze 1 realocirati u Fazu 2 ukoliko Centralna banka smatra da dužnik koji nema dodijeljen kreditni rejting ima veliki kapacitet da uredno izmiruje dospjele ugovorne obveze. U Fazu 2 ne može se alocirati ni financijska imovina koja i nakon smanjenja razine kompozitnog kreditnog rejtinga, ima razinu AA minus (AA-) ili više, obzirom da se tretira kao izloženost kreditnom riziku niske razine.

Ukoliko se financijski instrument sastoji iz više tranši koje su inicijalno priznane u različitim razdobljima i koje su u različitim razdobljima imale različite kompozitne kreditne rejtinge, uvažavajući konzervativni pristup, kao relevantno uzima se izračunato povećanje kreditnog rizika od najvišeg podioka.

Ukoliko je do promjene ocjene kreditnog rizika došlo uslijed promjene metodologije određene kreditne rejting agencije i ne radi se o značajnom povećanju kreditnog rizika u odnosu na inicijalno procijenjene rizike, izloženosti se ne klasificiraju u Fazu 2.

Centralna banka može na osnovi vlastite analize za svaki individualni financijski instrument odrediti alociranje tog financijskog instrumenta u Fazu 2 ili Fazu 3. Ukoliko su otklonjeni uzroci koji su doveli do alociranja financijske imovine u Fazu 2, izloženost se može vratiti u Fazu 1, ali minimalno 90 dana nakon otklanjanja uzroka.

Pored navedenih kriterija, klasificiranje po fazama može se vršiti i na osnovi pretpostavke da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika ukoliko plaćanje kasni 30 ili više dana, pri čemu se financijska imovina klasificira u Fazu 2 (*eng. underperforming*) ukoliko plaćanje kasni 30-89 dana. Financijska imovina se klasificira u Fazu 3 (*eng. nonperforming*) ukoliko plaćanje kasni 90 ili više dana.

6. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

Definicija statusa neispunjanja obveza (*eng. Default*)

Kriterij za status neispunjanja obveza predstavljaju objektivni dokazi umanjnja vrijednosti, i to posebno:

- značajne financijske poteškoće emitenta vrijednosnog papira,
- nepoštovanje ugovornih obveza u smislu kašnjenja po obvezama glavnice i kamate,
- eventualno restrukturiranje ili izmjena postojećih uvjeta servisiranja obveza po osnovi duga proizašlog iz financijskog instrumenta iz razloga koji se odnose na financijske poteškoće emitenta,
- vjerojatnoća stečaja i/ili likvidiranja ili drugi oblik financijskog reorganiziranja i/ili
- nestanak aktivnog tržišta za trgovanje.

Izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka

Očekivani kreditni gubitci se izračunavaju kao produkt tri varijable: vjerojatnost neispunjenja obveza (*eng. PD - Probability of Default*), gubitka u slučaju neispunjenja obveza (*eng. LGD - Loss Given Default*) i izloženosti (*eng. EAD - Exposure at Default*), koji se definiraju kako slijedi:

- **Vjerojatnost neispunjenja obveza (PD)** predstavlja procjenu vjerojatnosti da druga ugovorna strana neće biti u mogućnosti da ispunji svoje obveze po osnovi duga. U izvještajnim razdobljima koristio se isti način kalkuliranja PD-a u skladu sa metodologijom Centralne banke za izračun očekivanih kreditnih gubitaka koja je u primjeni od 1. siječnja 2019. godine.

Tijekom 2024. godine izvršeno je ažuriranje parametara za izračun vjerojatnosti neispunjenja obveze (*eng. default*) za izloženosti prema stranim bankama i izloženosti po osnovi stranih dužničkih instrumenata, u svjetlu percepcije porasta kreditnih rizika uslijed intenziviranja geopolitičkih tenzija i njihovog utjecaja na svjetsku ekonomiju. Rezultat toga je veća vjerojatnost neispunjenja obveze za sve izloženosti koje imaju dodjeljene suverene i korporativne rejtinge od strane vodećih svjetskih agencija za ocjenu rejtinga, što je uzrokovalo veće iznose očekivanih kreditnih gubitaka. Za izračunavanje umanjnja vrijednosti, u skladu sa najboljim praksama u drugim središnjim bankama u regionu i u Europskoj uniji, a koje su u obvezi primjene MSFI, Centralna banka kao parametar vjerojatnosti neispunjenja obveza, koristi procjene na osnovi podataka iz tranzicijskih matrica koje objavljuju kreditne rejting agencije i ekspertske ocjene u vidu fiksnih postotaka vjerojatnosti neispunjenja obveza.

Za izračunavanje vjerojatnosti neispunjenja obveza procjene se rade na osnovi tranzicijskih matrica za korporacije na globalnoj razini koje sadrže podatke o prosječnoj stopi jednogodišnje tranzicije odgovarajuće dugoročne razine kreditnog rejtinga u status „D“, tj. default ili status „SD“, tj. selective default. Na osnovi navedenih podataka vrše se procjene vjerojatnosti neispunjenja obveza za izloženosti prema stranim komercijalnim bankama i stranim državama, odnosno stranim središnjim bankama i vladama, za koje je moguće izračunati kompozitne kreditne rejtinge. Pri procjeni vjerojatnosti neispunjenja obveza za izloženosti prema stranim državama, odnosno stranim središnjim bankama i vladama, u obzir se uzima i prvi nenulti podatak o stopi jednogodišnje tranzicije razine suverenih rejtinga u status „D“, tj. default ili status „SD“, tj. selective default iz tranzicijskih matrica za suverene rejtinge. Za izloženosti za koje nije moguće izračunati kompozitne kreditne rejtinge, u oba izvještajna razdoblja, koriste se ekspertne ocjene u vidu fiksnih postotaka, odnosno pojednostavljeni pristup u skladu sa analizom trenutnog stanja i dosadašnjeg iskustva.

- **Gubitak u slučaju neispunjenja obveza (LGD)** predstavlja procjenu postotne izloženosti emitentu koja se u slučaju nastanka neispunjenja obveza neće moći naplatiti. Za gubitak u slučaju neispunjenja obveza se koristi konstantna vrijednost jednogodišnjeg LGD-a u iznosu od 45% u skladu s člankom 161. Uredbe 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. godine (*eng. Capital Requirements Regulations* odnosno „CRR“).

6. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

- **Izloženost (EAD)** predstavlja knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine, odnosno knjigovodstveno stanje na dan inicijalnog priznavanja/na datum izvještavanja.

Iznos umanjenja vrijednosti za izloženosti koje su predmet individualne procjene se računa kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti financijske imovine i vjerojatnosti ponderirane sadašnje vrijednosti procijenjenih novčanih tokova, diskontirane efektivnom kamatnom stopom, pri čemu se očekivani kreditni gubitci diskontiraju na datum izvještavanja, a ne na datum očekivanog neispunjenja obveza ili na drugi datum.

Za potrebe određivanja značajnog povećanja kreditnog rizika i priznavanja očekivanih kreditnih gubitaka, financijski instrumenti se mogu svrstati u skupine, i to temeljem zajedničkih obilježja kreditnog rizika, kako bi se omogućila lakša provedba analize radi pravovremenog utvrđivanja značajnog povećanja kreditnog rizika.

Izračunavanje umanjenja vrijednosti za financijske instrumente na kolektivnoj osnovi se kod izloženosti klasificiranih u Fazu 1 vrši na 12-mjesečnoj razini, dok se za izloženosti klasificirane u Fazu 2 izračunava cjeloživotni kreditni gubitak.

Uključivanje budućih (*eng. forward-looking*) informacija

Cilj umanjenja vrijednosti je priznati očekivane kreditne gubitke na cjeloživotnom razdoblju za financijske instrumente kod kojih je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na inicijalno procijenjene rizike, bez obzira da li se procjena radi na individualnoj ili kolektivnoj osnovi, uzimajući u obzir sve razumne i potkrijepljene informacije uključujući i one koje se odnose na budućnost.

U skladu sa navedenim, uključivanje budućih informacija u izračunavanje očekivanih gubitaka vrši se prilagodbom vjerojatnosti gubitka.

S obzirom da Centralna banka u svom portfelju ima financijske instrumente od izdavatelja različitih i po strukturi, kao i zemljopisnoj rasprostranjenosti, s ciljem uključivanja budućih (*eng. forward-looking*) informacija pri izračunavanju očekivanih kreditnih gubitaka, Centralna banka se oslanja na predviđanja promjene rejtinga (*eng. outlook*) za pojedine instrumente odnosno izdavatelje.

Predviđanje smjera kretanja rejtinga na izračunanu vjerojatnost gubitka: pozitivno, stabilno ili negativno predviđanje od strane tri najveće rejting agencije je uključeno u vjerojatnost neispunjenja obveza po principu jednakih vjerojatnosti.

Centralna banka za ocjenu umanjenja vrijednosti koristi individualni i kolektivni pristup.

S obzirom na strukturu i klasificiranje portfelja, Centralna banka će svaku izloženost za koju se ustvrdi objektivno umanjenje vrijednosti, odnosno status neispunjenja obveza, posmatrati kao individualno značajnu izloženost i primjenjivati individualnu procjenu. Za individualni pristup ocjeni umanjenja vrijednosti koristi se ocjena kroz tri različita scenarija. Za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka nije nužno odrediti svaki mogući scenario, ali je potrebno uzeti u obzir rizik ili vjerojatnost nastanka kreditnog gubitka na način koji odražava vjerojatnost nastanka kreditnog gubitka i vjerojatnost izostanka kreditnog gubitka, čak i kada je vjerojatnost nastanka veoma mala.

6.1.1. Izloženost kreditnom riziku

Sljedeća tablica prikazuje usklađivanje između početnog i zaključnog stanja umanjenja vrijednosti i rezerviranja za financijsku imovinu na datume izvještavanja:

6. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.1. Kreditni rizik (nastavak)****6.1.1. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)**

U tisućama KM

	2024.				2023.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
1. Depoziti kod inozemnih banaka								
Na dan 1. siječnja	1.657	-	-	1.657	1.850	-	-	1.850
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	10.472	-	-	10.472	13.096	-	-	13.096
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(183)	-	-	(183)	(139)	-	-	(139)
Otpuštanja zbog prestanaka priznavanja oročenih depozita	(9.615)	-	-	(9.615)	(13.150)	-	-	(13.150)
Na dan 31. prosinca	2.331	-	-	2.331	1.657	-	-	1.657
2. Posebna prava vučenja u MMF-u								
Na dan 1. siječnja	-	-	-	-	-	-	-	-
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	-	-	-	-	-	-	-	-
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	-	-	-	-	-	-	-	-
Na dan 31. prosinca	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit								
Na dan 1. siječnja	904	-	-	904	910	-	-	910
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	2.299	-	-	2.299	619	-	-	619
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(46)	-	-	(46)	(28)	-	-	(28)
Otpuštanja zbog dospjelih instrumenata	(606)	-	-	(606)	(492)	-	-	(492)
<i>Neto povećanja tijekom godine</i>	<i>1.647</i>	-	-	<i>1.647</i>	<i>99</i>	-	-	<i>99</i>
Neto otpuštanja zbog prodanih instrumenata	(37)	-	-	(37)	(105)	-	-	(105)
Na dan 31. prosinca	2.514	-	-	2.514	904	-	-	904

6. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.1. Kreditni rizik (nastavak)****6.1.1. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)**

U tisućama KM

	2024.				2023.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
4. Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku								
Na dan 1. siječnja	219	-	-	219	225	-	-	225
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	199	-	-	199	3	-	-	3
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(12)	-	-	(12)	(9)	-	-	(9)
Otpuštanja zbog dospjelih instrumenata	(26)	-	-	(26)	-	-	-	-
Na dan 31. prosinca	380	-	-	380	219	-	-	219
5. Ostala financijska imovina								
Na dan 1. siječnja	6	-	601	607	6	-	601	607
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	6	-	-	6	7	-	-	7
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(6)	-	-	(6)	(7)	-	-	(7)
Na dan 31. prosinca	6	-	601	607	6	-	601	607
Ukupno početno stanje na dan 1. siječnja	2.786	-	601	3.387	2.991	-	601	3.592
Ukupno neto povećanja / (otpuštanja) očekivanih kreditnih gubitaka tijekom godine	2.445	-	-	2.445	(205)	-	-	(205)
Ukupno zaključno stanje na dan 31. prosinca	5.231	-	601	5.832	2.786	-	601	3.387

6. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.1. Kreditni rizik (nastavak)****6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika****a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku - Financijska imovina koja je predmet umanjnja**

Sljedeća tablica prikazuje maksimalnu izloženost financijske imovine Centralne banke kreditnom riziku na datume izvještavanja, analiziranu po klasama financijskih instrumenata za koje se očekivani kreditni gubitci računaju i priznaju:

U tisućama KM	31. prosinca 2024.				31. prosinca 2023.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Klase financijskih instrumenata								
Gotovina u stranim valutama								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	525.980	-	-	525.980	455.191	-	-	455.191
Umanjenje vrijednosti	-	-	-	-	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	525.980	-	-	525.980	455.191	-	-	455.191
Depoziti kod inozemnih banaka								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	6.788.559	-	-	6.788.559	8.328.247	-	-	8.328.247
Umanjenje vrijednosti	(2.331)	-	-	(2.331)	(1.657)	-	-	(1.657)
Knjigovodstvena vrijednost	6.786.228	-	-	6.786.228	8.326.590	-	-	8.326.590
Posebna prava vučenja u MMF-u								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	4.771	-	-	4.771	2.073	-	-	2.073
Umanjenje vrijednosti	-	-	-	-	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	4.771	-	-	4.771	2.073	-	-	2.073
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	8.639.813	-	-	8.639.813	6.150.130	-	-	6.150.130
Rezerviranja za očekivane kreditne gubitke (priznana u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti)	2.514	-	-	2.514	904	-	-	904
Bruto knjigovodstvena vrijednost	8.639.813	-	-	8.639.813	6.150.130	-	-	6.150.130

6. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.1. Kreditni rizik (nastavak)****6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)**

U tisućama KM Klase financijskih instrumenata	31. prosinca 2024.				31. prosinca 2023.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	1.129.281	-	-	1.129.281	1.180.640	-	-	1.180.640
Umanjenje vrijednosti	(380)	-	-	(380)	(219)	-	-	(219)
Knjigovodstvena vrijednost	1.128.901	-	-	1.128.901	1.180.421	-	-	1.180.421
Ostala financijska imovina								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	4.127	-	601	4.728	3.545	-	601	4.146
Umanjenje vrijednosti	(6)	-	(601)	(607)	(6)	-	(601)	(607)
Knjigovodstvena vrijednost	4.121	-	-	4.121	3.539	-	-	3.539

6. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

b) Maksimalna izloženost kreditnom riziku - Financijski instrumenti koji nisu predmet umanjjenja

U tisućama KM	31. prosinca 2024.	31. prosinca 2023.
Knjigovodstvene vrijednosti		
Monetarno zlato	555.157	175.459
Ostala ulaganja	27.813	27.813
UKUPNO	582.970	203.272

Centralna banka ne drži kolaterale i ostala založna sredstva u cilju pokrivanja kreditnog rizika. Na dan 31. prosinca 2024. godine Centralna banka nema imovinu koja je dospjela, a nenaplaćena i ima umanjenu imovinu u iznosu od 601 tisuće KM (Na dan 31. prosinca 2023. godine Centralna banka nema imovinu koja je dospjela, a nenaplaćena i ima umanjenu imovinu u iznosu od 601 tisuće KM).

6. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

Koncentracija prema kreditnom rejtingu

Sljedeće tablice predstavljaju analizu koncentracije financijske imovine Centralne banke prema kompozitnom kreditnom rejtingu ugovorne strane na datume izvještavanja:

U tisućama KM

31. prosinca 2024.

Kreditni rejting	Gotovina u stranim valutama	Depoziti kod inozemnih banaka	Posebna prava vučenja u MMF-u	Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Monetarno zlato	Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	Ostala financijska imovina	Ostala ulaganja	Ukupno
AAA	-	3.590.164	-	2.413.995	-	142.730	-	-	6.146.889
AA+	-	601	-	1.830.820	-	285.063	-	-	2.116.484
AA	-	8.625	-	61.464	-	55.400	-	-	125.489
AA-	-	1.406.504	-	2.778.154	-	316.143	-	-	4.500.801
A+	-	877.999	-	-	-	-	-	-	877.999
A	-	472.428	-	131.506	-	41.279	-	-	645.213
A-	-	-	-	781.479	-	192.408	-	-	973.887
II ¹	-	432.238	4.771	-	555.157	-	-	27.813	1.019.979
BBB+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BBB	-	-	-	642.395	-	96.258	-	-	738.653
BBB-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bez rejtinga	525.980	-	-	-	-	-	4.728	-	530.708
Ukupno	525.980	6.788.559	4.771	8.639.813	555.157	1.129.281	4.728	27.813	17.676.102
Umanjenje vrijednosti	-	(2.331)	-	-	-	(380)	(607)	-	(3.318)
UKUPNO	525.980	6.786.228	4.771	8.639.813²	555.157	1.128.901	4.121	27.813	17.672.784

¹ Međunarodne institucije (eng. International institutions)

² Rezerviranja za očekivane kreditne gubitke ne umanjuju bruto knjigovodstvenu vrijednost dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

6. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

U tisućama KM

31. prosinca 2023.

Kreditni rejting	Gotovina u stranim valutama	Depoziti kod inozemnih banaka	Posebna prava vučenja u MMF-u	Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Monetarno zlato	Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	Ostala financijska imovina	Ostala ulaganja	Ukupno
AAA	-	3.914.210	-	2.015.799	-	141.871	-	-	6.071.880
AA+	-	431	-	653.467	-	283.696	-	-	937.594
AA	-	836.324	-	1.578.434	-	221.715	-	-	2.636.473
AA-	-	806.995	-	723.414	-	146.741	-	-	1.677.150
A+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A	-	2.224.953	-	37.616	-	41.528	-	-	2.304.097
A-	-	-	-	683.479	-	191.383	-	-	874.862
II ³	-	545.334	2.073	-	175.459	-	-	27.813	750.679
BBB+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BBB	-	-	-	457.921	-	153.706	-	-	611.627
BBB-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bez rejtinga	455.191	-	-	-	-	-	4.146	-	459.337
Ukupno	455.191	8.328.247	2.073	6.150.130	175.459	1.180.640	4.146	27.813	16.323.699
Umanjenje vrijednosti	-	(1.657)	-	-	-	(219)	(607)	-	(2.483)
UKUPNO	455.191	8.326.590	2.073	6.150.130⁴	175.459	1.180.421	3.539	27.813	16.321.216

³ Međunarodne institucije (eng. International institutions)

⁴ Rezerviranja za očekivane kreditne gubitke ne umanjuju bruto knjigovodstvenu vrijednost dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

6. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

Zemljopisna koncentracija rizika financijske imovine sa izloženošću kreditnom riziku

Sljedeće tablice daju informaciju o izloženosti financijske imovine Centralne banke kreditnom riziku po bruto knjigovodstvenim vrijednostima, razvrstano po zemljopisnim regijama na datume izvještavanja. Za potrebe ove objave, Centralna banka je razvrstala izloženosti po regijama na osnovi domicilne zemlje ugovorne strane:

31. prosinca 2024. godine

U tisućama KM	Zemlje			Ukupno
	EU zemlje	nečlanice EU	Bosna i Hercegovina	
Gotovina u stranim valutama	-	-	525.980	525.980
Depoziti kod inozemnih banaka	3.834.332	2.954.227	-	6.788.559
Posebna prava vučenja u MMF-u	-	4.771	-	4.771
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu				
sveobuhvatnu dobit	8.553.500	86.313	-	8.639.813
Monetarno zlato	-	555.157	-	555.157
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	1.129.281	-	-	1.129.281
Ostala financijska imovina	-	-	4.728	4.728
Ostala ulaganja	10	27.803	-	27.813
Ukupno	13.517.123	3.628.271	530.708	17.676.102
			Umanjenje vrijednosti	(3.318)
			UKUPNO	17.672.784

31. prosinca 2023. godine

U tisućama KM	Zemlje			Ukupno
	EU zemlje	nečlanice EU	Bosna i Hercegovina	
Gotovina u stranim valutama	-	-	455.191	455.191
Depoziti kod inozemnih banaka	4.967.125	3.361.122	-	8.328.247
Posebna prava vučenja u MMF-u	-	2.073	-	2.073
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu				
sveobuhvatnu dobit	6.150.130	-	-	6.150.130
Monetarno zlato	-	175.459	-	175.459
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	1.180.640	-	-	1.180.640
Ostala financijska imovina	-	-	4.146	4.146
Ostala ulaganja	10	27.803	-	27.813
Ukupno	12.297.905	3.566.457	459.337	16.323.699
			Umanjenje vrijednosti	(2.483)
			UKUPNO	16.321.216

Analiza kamatonosnih komponenti deviznih pričuva prema pojedinačnoj zemlji u kojoj su sredstva investirana je objavljena u [bilješkama 8, 10 i 12](#).

6. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik od promjene tržišne vrijednosti financijske imovine i instrumenata uslijed promjene uvjeta na financijskim tržištima. Tržišni rizici sa kojima se Centralna banka susreće u svom poslovanju su: devizni rizik, kamatni rizik i rizik cijene zlata. Cilj upravljanja tržišnim rizicima je kontrola i upravljanje rizicima u okviru prihvatljivih parametara, s ciljem optimiziranja povrata.

U svrhu kvantificiranja efekata tržišnog rizika na vrijednost deviznih pričuva Centralna banka koristi koncept „vrijednosti pod rizikom“ (VaR – Value at Risk). Vrijednost pod rizikom predstavlja statističku mjeru koja pokazuje najveći mogući gubitak portfelja deviznih pričuva koji može nastati uslijed promjene cijena financijskih instrumenata i promjene deviznih tečajeva, uz određenu razinu pouzdanosti za određeni vremenski interval. Vrijednost VaR za tržišni rizik se izračunava analitičkom (parametarskom) metodom, na osnovi srednje vrijednosti dobitka/gubitka ili stope prinosa posmatranog portfelja i standardne devijacije posmatranih podataka. Centralna banka pri obračunu VaR primjenjuje razinu pouzdanosti od 99% za vremenski interval od deset dana.

Za izračunavanje vrijednosti VaR portfelja deviznih pričuva Centralne banke, uzimaju se u obzir sve pozicije u portfelju deviznih pričuva koje su izložene tržišnim rizicima, odnosno deviznom, kamatnom i cjenovnom riziku. Na dan 31. prosinca 2024. godine, izloženost deviznih pričuva Centralne banke (VaR uz razinu pouzdanosti 99% za vremenski interval od deset dana) koja uključuje promjene cijena financijskih instrumenata i promjene deviznih tečajeva u odnosu na KM, iznosi 73.590 tisuća KM (2023: 29.493 tisuće KM), što predstavlja ekvivalent 0,42% ukupne financijske imovine (2023: 0,18% ukupne financijske imovine).

Vrijednost pod rizikom u odnosu na 2023. godinu je povećana prvenstveno zbog povećanog rizika promjene eurske cijene monetarnog zlata (doprinos porastu VaR je 63,13%) i zbog povećanja kamatnog rizika portfelja deviznih pričuva Centralne banke (doprinos porastu VaR je 36,03%).

Vrijednosti VaR na datume izvještavanja izračunani su kao zbroj komponentalnih vrijednosti VaR:

- za dio dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i depozita kod inozemnih banaka (devizni VaR koji proističe iz promjene deviznih tečajeva),
- za dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (kamatni VaR koji proističe iz promjene tržišnih prinosa, odnosno promjene tržišne cijene dužničkih instrumenata) i
- za monetarno zlato (VaR zbog promjene eurske tržišne cijene monetarnog zlata).

U tisućama KM	31. prosinca 2024.	31. prosinca 2023.
Kamatni rizik	37.528	21.641
Rizik promjene eurske cijene monetarnog zlata	35.314	7.477
Devizni rizik	748	375
Ukupno VaR	73.590	29.493

6.2.1. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik promjene vrijednosti devizne imovine i obveza uslijed promjene deviznog tečaja. Centralna banka je izložena deviznom riziku kroz transakcije u stranim valutama. Upravljanje deviznim rizikom sprovodi se prvenstveno kroz usklađivanje valutne strukture imovine i obveza Centralne banke, kao i postavljanjem kvantitativnih ograničenja za izloženost deviznom riziku.

6. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.2. Tržišni rizik (nastavak)

6.2.1. Devizni rizik (nastavak)

Upravljanje i kontrolu deviznog rizika Centralna banka osigurava strogim poštovanjem odredbi Zakona o Centralnoj banci i internim aktima Centralne banke.

Najveći dio zvaničnih deviznih pričuva drži se u EUR, a maksimalan iznos koji se može držati u drugim konvertibilnim valutama osim EUR ne može biti veći od 50% od ukupnog iznosa nesmanjenog kapitala i pričuva Centralne banke.

Slijedeće tablice prikazuju deviznu poziciju Centralne banke na dan 31. prosinca 2024. i 31. prosinca 2023. godine:

31. prosinca 2024.					
U tisućama KM	EUR	USD	Ostale strane valute	KM	Ukupno
Gotovina u stranim valutama	525.980	-	-	-	525.980
Depoziti kod inozemnih banaka	6.761.143	17.083	8.002	-	6.786.228
Posebna prava vučenja u MMF-u	-	-	4.771	-	4.771
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	8.553.500	86.313	-	-	8.639.813
Monetarno zlato	555.157	-	-	-	555.157
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	1.128.901	-	-	-	1.128.901
Ostala financijska imovina	66	-	-	4.055	4.121
Ostala ulaganja	10	-	-	27.803	27.813
Ukupno financijska imovina	17.524.757	103.396	12.773	31.858	17.672.784
Novčanice i kovanice u optjecaju	-	-	-	7.959.215	7.959.215
Depoziti banaka	623.510	-	-	6.831.885	7.455.395
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	-	-	-	860.083	860.083
Ostale financijske obveze	745	263	1	249.236	250.245
Ukupno financijske obveze	624.255	263	1	15.900.419	16.524.938
NETO DEVIZNA POZICIJA	16.900.502	103.133	12.772	(15.868.561)	1.147.846

6. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.2. Tržišni rizik (nastavak)****6.2.1. Devizni rizik (nastavak)****31. prosinca 2023.**

U tisućama KM	EUR	USD	Ostale strane valute	KM	Ukupno
Gotovina u stranim valutama	455.191	-	-	-	455.191
Depoziti kod inozemnih banaka	8.313.378	6.829	6.383	-	8.326.590
Posebna prava vučenja u MMF-u	-	-	2.073	-	2.073
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	6.150.130	-	-	-	6.150.130
Monetarno zlato	175.459	-	-	-	175.459
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	1.180.421	-	-	-	1.180.421
Ostala financijska imovina	63	-	-	3.476	3.539
Ostala ulaganja	10	-	-	27.803	27.813
Ukupno financijska imovina	16.274.652	6.829	8.456	31.279	16.321.216
Novčanice i kovanice u optjecaju	-	-	-	7.565.108	7.565.108
Depoziti banaka	-	-	-	7.083.235	7.083.235
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	-	-	-	752.898	752.898
Ostale financijske obveze	561	23	1	67.838	68.423
Ukupno financijske obveze	561	23	1	15.469.079	15.469.664
NETO DEVIZNA POZICIJA	16.274.091	6.806	8.455	(15.437.800)	851.552

Centralna banka nije izložena riziku promjene tečaja EUR zbog aranžmana valutnog odbora čime je KM vezana za EUR po tečaju 1 EUR = 1,95583 KM.

6.2.2. Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik promjene tržišne vrijednosti financijske imovine uslijed nepovoljnih kretanja kamatnih stopa.

Kamatnim rizikom se upravlja propisivanjem ciljanog modificiranog trajanja investiranih deviznih pričuva, praćenjem vrijednosti pod rizikom, te izborom odgovarajućeg tržišnog indeksa koji, uz neophodne prilagodbe, predstavlja referentni portfelj (benčmark) i propisivanjem maksimalnog iznosa dozvoljenog odstupanja povrata portfelja od povrata njemu odgovarajućeg benčmarka (greška praćenja).

Ciljano modificirano trajanje se odgovarajućim propisima Centralne banke skraćuje ili produžuje, u ovisnosti od aktualne strukture portfelja deviznih pričuva, aktualnih tržišnih uvjeta i dostupnih očekivanja i prognoza, a u skladu sa strateškim opredjeljenjem da je maksimalan dozvoljeni rok investiranja dužničkih instrumenata sa fiksnim prihodom deset godina, a maksimalan dozvoljeni rok investiranja depozita kod inozemnih banaka je jedna godina.

6. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.2. Tržišni rizik (nastavak)

6.2.2. Kamatni rizik (nastavak)

Prema propisima važećim na datume izvještavanja, ciljano modificirano trajanje ukupnog portfelja deviznih pričuva kojim upravlja Centralna banka iznosi 1,10 godina, uz dozvoljena odstupanja +/- 0,40 godina, dok ciljano modificirano trajanje portfelja dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit sa preostalim rokom do dospijeca dužim od godinu dana iznosi 2,20 godina uz dozvoljena odstupanja +/- 0,30 godina.

Za sredstva deviznih pričuva koja su povjerena na upravljanje vanjskom portfelj menadžeru po osnovi sporazuma zaključenog sa Svjetskom bankom u okviru RAMP programa, dozvoljena odstupanja modificiranog trajanja su +/- 0,25 godina od odgovarajućih benčmarka za USD i EUR portfelj dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ([bilješka 10](#)).

Centralna banka kao osnovnu mjeru izloženosti kamatnom riziku koristi modificirano trajanje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Modificirano trajanje je mjera osjetljivosti cijene financijskog instrumenta na promjenu kamatne stope, odnosno tržišnog prinosa dužničkog instrumenta. Modificirano trajanje se izražava kao broj godina i što je trajanje duže, veći je i kamatni rizik. Modificirano trajanje portfelja se izračunava kao ponderirani prosjek dospijeca novčanih tokova pojedinačnih financijskih instrumenata u portfelju, pri čemu je ponder sadašnja vrijednost novčanog toka. Tijekom četvrtog tromjesečja 2024. godine modificirano trajanje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, uključujući sredstva deviznih pričuva koja su povjerena na upravljanje vanjskom portfelj menadžeru, je blago produženo i iznosi 1,35 godina na dan 31. prosinca 2024. godine (31. prosinca 2023. godine: 0,97 godina), s obzirom da je poboljšana stabilnost valutnog odbora.

Sljedeće tablice prikazuju izloženost Centralne banke kamatnom riziku na datume izvještavanja, po knjigovodstvenoj vrijednosti instrumenata, kategorizirane (razvrstane u razrede ročnosti) prema kriteriju datuma ponovnog određivanja kamatnih stopa u skladu sa ugovornim aranžmanima (ugovorni novčani tokovi, kao npr. isplate kupona) ili datumom dospijeca instrumenata. U skladu s tim, kriterij za razvrstavanje instrumenata u razrede ročnosti za kuponske dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit je datum dospijeca prve naredne isplate kupona, dok se diskontni dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, te dužnički instrumenti po amortiziranom trošku i depoziti kod inozemnih banaka razvrstavaju u razrede ročnosti prema datumu dospijeca instrumenta:

6. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.2. Tržišni rizik (nastavak)

6.2.2. Kamatni rizik (nastavak)

31. prosinca 2024.

U tisućama KM

	Do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine	Beskamatno	Ukupno
Gotovina u stranim valutama	-	-	-	-	525.980	525.980
Depoziti kod inozemnih banaka	6.193.032	571.034	-	-	22.162	6.786.228
Posebna prava vučenja u MMF-u	4.742	-	-	-	29	4.771
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.986.605	5.602.376	-	-	50.832	8.639.813
Monetarno zlato	-	-	-	-	555.157	555.157
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	-	58.664	231.159	836.608	2.470	1.128.901
Ostala financijska imovina	-	-	-	-	4.121	4.121
Ostala ulaganja	-	-	-	-	27.813	27.813
Ukupno financijska imovina	9.184.379	6.232.074	231.159	836.608	1.188.564	17.672.784
Novčanice i kovanice u optjecaju	-	-	-	-	7.959.215	7.959.215
Depoziti banaka	7.454.281	-	-	-	1.114	7.455.395
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	-	-	-	-	860.083	860.083
Ostale financijske obveze	-	-	-	-	250.245	250.245
Ukupno financijske obveze	7.454.281	-	-	-	9.070.657	16.524.938
KAMATNA NEUSKLAĐENOST	1.730.098	6.232.074	231.159	836.608	(7.882.093)	1.147.846

6. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.2. Tržišni rizik (nastavak)****6.2.2. Kamatni rizik (nastavak)****31. prosinca 2023.**

U tisućama KM	Do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine	Beskamatno	Ukupno
Gotovina u stranim valutama	-	-	-	-	455.191	455.191
Depoziti kod inozemnih banaka	7.465.786	824.722	-	-	36.082	8.326.590
Posebna prava vučenja u MMF-u	2.053	-	-	-	20	2.073
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu						
sveobuhvatnu dobit	1.321.372	4.827.264	-	-	1.494	6.150.130
Monetarno zlato	-	-	-	-	175.459	175.459
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	-	58.271	153.916	965.658	2.576	1.180.421
Ostala financijska imovina	-	-	-	-	3.539	3.539
Ostala ulaganja	-	-	-	-	27.813	27.813
Ukupno financijska imovina	8.789.211	5.710.257	153.916	965.658	702.174	16.321.216
Novčanice i kovanice u optjecaju	-	-	-	-	7.565.108	7.565.108
Depoziti banaka	7.082.560	-	-	-	675	7.083.235
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	-	-	-	-	752.898	752.898
Ostale financijske obveze	-	-	-	-	68.423	68.423
Ukupno financijske obveze	7.082.560	-	-	-	8.387.104	15.469.664
KAMATNA NEUSKLAĐENOST	1.706.651	5.710.257	153.916	965.658	(7.684.930)	851.552

Analiza osjetljivosti bazirana na scenarijima predefiniраниh promjena tržišnih prinosa

U svrhu kvantificiranja efekata izloženosti deviznih pričuva kamatnom riziku, kao dopunu VaR analize, koristi se stres test (analiza osjetljivosti) koji na bazi modificiranog trajanja portfelja dužničkih instrumenata predviđa mogući efekat promjene kamatnih stopa (tržišnih prinosa) na financijsku imovinu Centralne banke.

Za Centralnu banku je najvažniji scenario mogući neočekivani skok kamatnih stopa (pad tržišnih cijena dužničkih instrumenata), tako da se izračunava utjecaj na financijsku imovinu u slučaju porasta kamatnih stopa (pomjeranja krivulje prinosa na euro obveznice na gore) prema pretpostavljenom scenariju (predefiniрани porasti).

Analiza osjetljivosti na kamatni rizik bazirana na scenarijima predefiniраниh promjena tržišnih prinosa (kamatnih stopa) izraženih u baznim poenima (b.p.) pokazuje koji su efekti promjene razine krivulje prinosa obveznica u eurozoni (krivulja prinosa na euro obveznice) na vrijednost financijske imovine banke na izvještajne datume.

Efekti promjene razine krivulje prinosa na euro obveznice predstavljaju pad tržišnih vrijednosti dužničkih instrumenata za predefiniране poraste kamatnih stopa za 1, 50, 100 ili 200 baznih poena. Ova analiza pretpostavlja da su sve ostale varijable nepromijenjene na posmatrane izvještajne datume.

6. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.2. Tržišni rizik (nastavak)****6.2.2. Kamatni rizik (nastavak)**

Analiza osjetljivosti - scenariji pretpostavljenih promjena tržišnih prinosa na dan 31. prosinca 2024.

Promjena tržišnih prinosa	+/- 1 b.p.	+/- 50 b.p.	+/- 100 b.p.	+/- 200 b.p.
Promjena financijske imovine (u tisućama KM)	(1.048)/1.048	(52.419)/52.419	(104.837)/104.837	(209.674)/209.674

Analiza osjetljivosti - scenariji pretpostavljenih promjena tržišnih prinosa na dan 31. prosinca 2023.

Promjena tržišnih prinosa	+/- 1 b.p.	+/- 50 b.p.	+/- 100 b.p.	+/- 200 b.p.
Promjena financijske imovine (u tisućama KM)	(595)/595	(29.739)/29.739	(59.478)/59.478	(118.957)/118.957

U slučaju scenarija pomjeranja krivulje prinosa na euro obveznice na gore za 1 b.p. (0,01%), financijska imovina Centralne banke bi na dan 31. prosinca 2024. godine bila smanjena za 1.048 tisuća KM (Na dan 31. prosinca 2023. godine: 595 tisuća KM).

U slučaju scenarija pomjeranja krivulje prinosa na euro obveznice na dole za 1 b.p. (0,01%), financijska imovina Centralne banke bi na dan 31. prosinca 2024. godine bila veća za 1.048 tisuća KM (Na dan 31. prosinca 2023. godine: 595 tisuća KM).

Efekti na vrijednost financijske imovine u slučaju scenarija većih pomjeranja (+/- 50 b.p., +/- 100 b.p., ili +/-200 b.p.) krivulje prinosa na euro obveznice, bili bi proporcionalni efektima promjene vrijednosti financijske imovine uzrokovanim navedenim pomjeranjima krivulje prinosa za +/- 1 b.p. (+/- 0,01%).

6.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti se odnosi na moguće poteškoće u brzom likvidiranju dijela imovine, što je moguće u situaciji u kojoj su tržišni uvjeti nepovoljni i također i kada dođe do nepoželjnog kretanja cijena.

Likvidnost portfelja deviznih pričuva je osigurana držanjem dovoljnog iznosa likvidnih instrumenata u portfelju.

Pod pojmom likvidne imovine definira se imovina čija konverzija u novčana sredstva podrazumijeva minimalne transakcijske troškove i čija je vrijednost najbliža tržišnoj vrijednosti.

S obzirom na obvezu garantiranja konvertibilnosti KM, dnevna likvidnost mora biti osigurana ročnom usklađenošću deviznih pričuva Centralne banke.

Okvir za likvidnost treba da uskladi prognozirane potencijalne potrebe za likvidnošću sa odgovarajućim likvidnim instrumentima. Likvidnost svakog pojedinačnog financijskog instrumenta podobnog za investiranje treba da bude razmotrena na odgovarajući način prije nego što se izvrši investiranje u taj instrument.

6. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.3. Rizik likvidnosti (nastavak)

Analiza ročnosti

Ročnost financijskih obveza Centralne banke na datume izvještavanja prikazana je u tablicama u nastavku na osnovi preostalog ugovornog dospijeca od datuma izvještavanja.

Novčanice i kovanice u optjecaju su raspoređene u razdoblje do tri mjeseca.

31. prosinca 2024.	Do 3	Od 3	Od 1	Preko 3	Bez	Ukupno
U tisućama KM	mjeseca	do 12	do 3	godine	određenog	
		mjeseci	godine	godine	dospijeca	
Novčanice i kovanice u optjecaju	7.959.215	-	-	-	-	7.959.215
Depoziti banaka	7.455.395	-	-	-	-	7.455.395
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	860.083	-	-	-	-	860.083
Ostale financijske obveze	5.938	244.307	-	-	-	250.245
UKUPNO FINACIJSKE OBVEZE	16.280.631	244.307	-	-	-	16.524.938

31. prosinca 2023.	Do 3	Od 3	Od 1	Preko 3	Bez	Ukupno
U tisućama KM	mjeseca	do 12	do 3	godine	određenog	
		mjeseci	godine	godine	dospijeca	
Novčanice i kovanice u optjecaju	7.565.108	-	-	-	-	7.565.108
Depoziti banaka	7.083.235	-	-	-	-	7.083.235
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	752.898	-	-	-	-	752.898
Ostale financijske obveze	4.104	64.319	-	-	-	68.423
UKUPNO FINACIJSKE OBVEZE	15.405.345	64.319	-	-	-	15.469.664

Kamatonosne komponente deviznih pričuva, analizirane prema njihovoj preostaloj ugovornoj ročnosti u odnosu na datume izvještavanja, su objavljene u [bilješkama 8, 10 i 12](#).

7. GOTOVINA U STRANIM VALUTAMA

Gotovina u stranim valutama predstavlja gotovinu koja se drži u trezorima Centralne banke. Na datum izvještavanja, ukupan iznos gotovine u stranim valutama se drži u EUR valuti (31. prosinca 2023. godine: Ukupan iznos gotovine u stranim valutama se držao u EUR valuti).

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima gotovina u stranim valutama je uključena u novac i novčane ekvivalente ([bilješka 33](#)).

8. DEPOZITI KOD INOZEMNIH BANAKA

Depoziti kod inozemnih banaka predstavljaju investirana sredstva deviznih pričuva Centralne banke koja se drže na računima inozemnih banaka i međunarodnih financijskih institucija. Depoziti kod inozemnih banaka uključuju depozite po viđenju i oročene depozite i drže se kod inozemnih banaka zemalja eurozone i zemalja van eurozone ([bilješka 6.1.2](#)).

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima, depoziti u stranoj valuti po viđenju i depoziti u stranoj valuti sa rokom dospijeca do tri mjeseca ili kraće, od datuma stjecanja, su uključeni u novac i novčane ekvivalente. Naredna tablica prikazuje analizu depozita kod inozemnih banaka za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima:

U tisućama KM	31. prosinca 2024.	31. prosinca 2023.
Depoziti po viđenju	1.547.796	1.811.641
Oročeni depoziti do 3 mjeseca ili kraće od datuma stjecanja	3.575.469	4.744.565
Umanjenje vrijednosti	(1.884)	(1.486)
Uključeno u novac i novčane ekvivalente (bilješka 33)	5.121.381	6.554.720
Oročeni depoziti preko 3 mjeseca od datuma stjecanja	1.665.294	1.772.041
Umanjenje vrijednosti	(447)	(171)
Ukupno	1.664.847	1.771.870
UKUPNO	6.786.228	8.326.590

8. DEPOZITI KOD INOZEMNIH BANAKA (NASTAVAK)

Naredna tablica prikazuje stanja oročenih depozita i depozita po viđenju sa analitičkim prikazom po valuti držanja:

U tisućama KM	31. prosinca 2024.	31. prosinca 2023.
Oročeni depoziti:		
EUR	5.240.763	6.512.976
USD	-	3.630
	5.240.763	6.516.606
Umanjenje vrijednosti	(2.117)	(1.520)
Ukupno	5.238.646	6.515.086
Depoziti po viđenju:		
EUR	1.522.704	1.802.057
USD	17.087	3.199
CHF	5.893	4.325
GBP	2.112	2.060
	1.547.796	1.811.641
Umanjenje vrijednosti	(214)	(137)
Ukupno	1.547.582	1.811.504
UKUPNO	6.786.228	8.326.590

Prosječne kamatne stope na oročene depozite denominirane u EUR valuti u 2024. godini se kreću u rasponu od 2,21% do 4,03% godišnje (2023: Prosječne kamatne stope na oročene depozite denominirane u EUR valuti su se kretale u rasponu od 1,95% do 4,12% godišnje).

Prosječne kamatne stope na depozite po viđenju denominirane u EUR valuti u 2024. godini se kreću u rasponu od 0,00% do 4,00% godišnje (2023: Prosječne kamatne stope na depozite po viđenju denominirane u EUR valuti su se kretale u rasponu od 0,00% do 4,00% godišnje).

Depoziti kod inozemnih banaka uključuju obračunanu kamatu u iznosu od 22.162 tisuće KM na dan 31. prosinca 2024. godine (31. prosinca 2023. godine: Uključivali su neto obračunanu kamatu u iznosu od 36.082 tisuće KM).

Prosječna stopa efektivnog prinosa na depozite kod inozemnih banaka iznosi 3,73% za 2024. godinu (2023: Prosječna stopa efektivnog prinosa je iznosila 3,19%).

Naredna tablica prikazuje analizu oročenih depozita kod inozemnih banaka prema preostaloj ugovornoj ročnosti u odnosu na datume izvještavanja:

U tisućama KM	31. prosinca 2024.	31. prosinca 2023.
Do mjesec dana	3.625.697	3.983.673
Od jednog do dva mjeseca	514.532	960.845
Od dva do tri mjeseca	526.785	738.995
Od tri do četiri mjeseca	267.875	298.167
Od četiri do dvanaest mjeseci	305.874	534.926
Ukupno	5.240.763	6.516.606
Umanjenje vrijednosti	(2.117)	(1.520)
UKUPNO	5.238.646	6.515.086

8. DEPOZITI KOD INOZEMNIH BANAKA (NASTAVAK)

Analiza depozita kod inozemnih banaka prema vrsti financijske institucije u kojoj su sredstva investirana dana je sljedećom tablicom:

U tisućama KM	31. prosinca 2024.	31. prosinca 2023.
Inozemne komercijalne banke		
Oročeni depoziti	1.906.111	2.739.866
Prekonoćni depoziti	1.493.276	1.199.902
Depoziti po viđenju	14.213	4.506
	3.413.600	3.944.274
Inozemne središnje banke		
Oročeni depoziti	1.423.857	2.038.953
Prekonoćni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	1.518.864	1.799.686
	2.942.721	3.838.639
Međunarodne financijske institucije		
Oročeni depoziti	417.519	537.885
Prekonoćni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	14.719	7.449
	432.238	545.334
Ukupno	6.788.559	8.328.247
Umanjenje vrijednosti (bilješka 6.1.1.)	(2.331)	(1.657)
UKUPNO	6.786.228	8.326.590

Više informacija o rasponu kompozitnog kreditnog rejtinga i koncentraciji kreditnog rizika Centralne banke za depozite kod inozemnih banaka na datume izvještavanja je objavljeno u [bilješci 6.1.2.](#)

8. DEPOZITI KOD INOZEMNIH BANAKA (NASTAVAK)

Depoziti kod inozemnih banaka, analizirani prema zemlji u kojoj su sredstva investirana, su prikazani sljedećom tablicom:

U tisućama KM	31. prosinca 2024.	31. prosinca 2023.
Švicarska		
Oročeni depoziti	2.472.067	2.257.205
Depoziti po viđenju	14.719	7.449
	2.486.786	2.264.654
Njemačka		
Oročeni depoziti	117.388	-
Depoziti po viđenju	1.516.489	1.052.667
	1.633.877	1.052.667
Francuska		
Oročeni depoziti	1.405.081	1.682.242
Depoziti po viđenju	2.180	278.492
	1.407.261	1.960.734
Luksemburg		
Oročeni depoziti	779.388	1.481.122
Depoziti po viđenju	2.940	374.134
	782.328	1.855.256
Velika Britanija		
Oročeni depoziti	466.839	1.096.037
Depoziti po viđenju	-	-
	466.839	1.096.037
Belgija		
Oročeni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	8.625	-
	8.625	-
Nizozemska		
Oročeni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	2.242	98.468
	2.242	98.468
SAD		
Oročeni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	601	431
	601	431
Ukupno oročeni depoziti	5.240.763	6.516.606
Ukupno depoziti po viđenju	1.547.796	1.811.641
Umanjenje vrijednosti	(2.331)	(1.657)
UKUPNO	6.786.228	8.326.590

9. POSEBNA PRAVA VUČENJA U MMF-u

U tisućama KM	31. prosinca 2024.	31. prosinca 2023.
Račun posebnih prava vučenja u MMF-u	4.742	2.053
Obračunana kamata	29	20
Ukupno	4.771	2.073
Umanjenje vrijednosti	-	-
UKUPNO	4.771	2.073

Promjene po osnovi posebnih prava vučenja u MMF-u u izvještajnim razdobljima su prikazane u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	2024.	2023.
Na dan 1. siječnja	2.073	149
Novčani priljevi po računu posebnih prava vučenja	68.282	75.937
Novčani odljevi	(65.830)	(73.705)
Prihodi od kamata po računu posebnih prava vučenja	240	189
Naplata obračunane kamate	(232)	(171)
Neto dobitci / (gubitci) od tečajnih razlika	238	(326)
Na dan 31. prosinca	4.771	2.073

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima posebna prava vučenja u MMF-u su uključena u novac i novčane ekvivalente ([bilješka 33](#)).

10. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUH VATNU DOBIT

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit predstavljaju sredstva deviznih pričuva Centralne banke koja su investirana u likvidne državne obveznice zemalja eurozone i zemalja van eurozone. Portfelj ovih dužničkih instrumenata se sastoji od kratkoročnih i dugoročnih obveznica vlada sa fiksnom kamatnom stopom.

Na datum izvještavanja, dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit su denominirani u EUR i USD valuti (31. prosinca 2023. godine: Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit su bili denominirani u EUR valuti).

Struktura ulaganja dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit je prikazana sljedećom tablicom:

U tisućama KM	31. prosinca 2024.	31. prosinca 2023.
Kuponski dužnički instrumenti	6.781.033	4.476.401
Obračunana kamata na kuponske dužničke instrumente	64.195	29.919
	6.845.228	4.506.320
Diskontni dužnički instrumenti	1.807.948	1.672.235
Obračunani (diskont) na diskontne dužničke instrumente	(13.363)	(28.425)
	1.794.585	1.643.810
UKUPNO	8.639.813	6.150.130

10. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUH VATNU DOBIT (NASTAVAK)

Naredna tablica prikazuje strukturu portfelja dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u ovisnosti od toga da li sredstvima deviznih pričuva upravlja Centralna banka ili su povjerena vanjskom portfelj menadžeru na upravljanje:

U tisućama KM	31. prosinca 2024.	31. prosinca 2023.
Dužnički instrumenti kojima upravlja Centralna banka	8.062.986	6.150.130
Dužnički instrumenti povjereni na upravljanje vanjskom portfelj menadžeru	576.827	-
UKUPNO	8.639.813	6.150.130

Naredna tablica prikazuje stanja dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit sa analitičkim prikazom po valuti držanja:

U tisućama KM	31. prosinca 2024.	31. prosinca 2023.
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit:		
EUR	8.553.500	6.150.130
USD	86.313	-
UKUPNO	8.639.813	6.150.130

Na datum izvještavanja, dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit kojima upravlja vanjski portfelj menadžer iznose 576.827 tisuća KM i drže se u EUR valuti u iznosu od 490.514 tisuća KM odnosno u USD valuti u iznosu od 86.313 tisuća KM.

Na dan 31. prosinca 2024. godine rezerviranja za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente, priznana u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, iznose 2.514 tisuća KM (31. prosinca 2023. godine: 904 tisuće KM). Tijekom 2024. godine, neto povećanja po osnovi rezerviranja za očekivane kreditne gubitke, priznana u dobit ili gubitak, iznose 1.647 tisuća KM (2023: Neto povećanja 99 tisuća KM). Za više informacija pogledati [bilješke 6.1.1](#) i [26](#).

Prosječna stopa efektivnog prinosa na dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu iznosi 2,79% za 2024. godinu (2023: Prosječna stopa efektivnog prinosa je iznosila 0,75%).

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, analizirani prema zemlji u koju su sredstva investirana, su prikazani sljedećom tablicom:

	31. prosinca 2024.		31. prosinca 2023.	
	U tisućama KM	%	U tisućama KM	%
<i>Francuska</i>	1.977.683	22,89	1.578.434	25,67
<i>Njemačka</i>	1.422.155	16,46	1.842.371	29,96
<i>Austrija</i>	916.221	10,60	303.826	4,94
<i>Nizozemska</i>	905.753	10,48	173.428	2,82
<i>Finska</i>	828.286	9,59	349.641	5,69
<i>Belgija</i>	800.471	9,26	683.296	11,11
<i>Španjolska</i>	781.479	9,05	683.479	11,11
<i>Italija</i>	642.395	7,44	457.921	7,45
<i>Slovačka</i>	131.506	1,52	37.616	0,60
<i>SAD</i>	86.313	1,00	-	-
<i>Luksemburg</i>	86.087	1,00	-	-
<i>Irska</i>	61.464	0,71	40.118	0,65
UKUPNO	8.639.813	100,00	6.150.130	100,00

10. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUH VATNU DOBIT (NASTAVAK)

Više informacija o rasponu kompozitnog kreditnog rejtinga i koncentraciji kreditnog rizika Centralne banke za dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit na datume izvještavanja je objavljeno u [bilješci 6.1.2.](#)

Promjene po osnovi dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit tijekom izvještajnih razdoblja su prikazane u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	2024.	2023.
Na dan 1. siječnja	6.150.130	5.887.589
Kupnje tijekom godine	7.004.418	4.741.235
Prodaje tijekom godine	(290.228)	(987.892)
Prihodi od kamata priznani tijekom godine (bilješka 22)	221.908	69.366
Efekti negativnih kamatnih stopa priznani tijekom godine (bilješka 22)	-	(4.427)
Dospijeca dužničkih instrumenata	(4.417.956)	(3.640.509)
Dospijeca kupona	(78.788)	(29.186)
Neto nerealizirana promjena fer vrijednosti tijekom godine	44.159	113.948
Neto dobitci od tečajnih razlika	6.162	-
Transakcijski troškovi	8	6
Na dan 31. prosinca	8.639.813	6.150.130

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, analizirani po njihovom preostalom ugovornom dospjeću u odnosu na datume izvještavanja, su prikazani u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	31. prosinca 2024.	31. prosinca 2023.
Do tri mjeseca	1.604.277	716.892
Od tri do dvanaest mjeseci	2.595.687	2.943.406
Od jedne do tri godine	3.111.784	2.414.490
Preko tri godine	1.328.065	75.342
UKUPNO	8.639.813	6.150.130

11. MONETARNO ZLATO

Na datume izvještavanja, vrijednosti ulaznih podataka za izračun fer vrijednosti monetarnog zlata su dane u sljedećoj tablici:

Na dan	Količina unci	Cijena jedne unce u KM	Fer vrijednost monetarnog zlata na dan u tisućama KM
31. prosinca 2024.	112.000	4.956,76	555.157
31. prosinca 2023.	48.000	3.655,40	175.459

11. MONETARNO ZLATO (NASTAVAK)

Promjene po osnovi monetarnog zlata u izvještajnim razdobljima su dane u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	2024.	2023.
Na dan 1. siječnja	175.459	160.040
Kupnje tijekom godine	312.933	-
Neto nerealizirana promjena u fer vrijednosti tijekom godine	66.765	15.419
Na dan 31. prosinca	555.157	175.459

12. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO AMORTIZIRANOM TROŠKU

Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku predstavljaju sredstva deviznih pričuva Centralne banke koja su investirana u likvidne državne vladine obveznice zemalja eurozone sa namjerom držanja do njihovog dospijeca. Na datume izvještavanja, ovaj portfelj se sastoji od kratkoročnih i dugoročnih kuponskih obveznica vlada sa fiksnom kamatnom stopom. Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku su denominirani u EUR valuti.

Struktura ulaganja dužničkih instrumenata po amortiziranom trošku je prikazana sljedećom tablicom:

U tisućama KM	31. prosinca 2024.	31. prosinca 2023.
Kuponski dužnički instrumenti	1.126.811	1.178.064
Obračunana kamata na kuponske dužničke instrumente	2.470	2.576
Ukupno	1.129.281	1.180.640
Umanjenje vrijednosti	(380)	(219)
UKUPNO	1.128.901	1.180.421

Prosječna stopa efektivnog prinosa na dužničke instrumente po amortiziranom trošku iznosi 1,02% za 2024. godinu (2023. godina: 1,01%).

Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku, analizirani prema zemlji u koju su sredstva investirana, su prikazani sljedećom tablicom:

	31. prosinca 2024.		31. prosinca 2023.	
	U tisućama KM	%	U tisućama KM	%
<i>Francuska</i>	223.587	19,80	221.715	18,78
<i>Špnjolska</i>	192.408	17,04	191.383	16,21
<i>Austrija</i>	191.421	16,95	190.662	16,15
<i>Italija</i>	96.258	8,52	153.706	13,02
<i>Finska</i>	93.642	8,29	93.034	7,88
<i>Belgija</i>	92.556	8,20	91.810	7,78
<i>Njemačka</i>	58.893	5,22	58.887	4,99
<i>Nizozemska</i>	56.288	4,98	55.710	4,72
<i>Irska</i>	55.400	4,91	54.933	4,65
<i>Slovačka</i>	41.279	3,66	41.528	3,52
<i>Luksemburg</i>	27.549	2,43	27.272	2,30
Ukupno	1.129.281	100,00	1.180.640	100,00
Umanjenje vrijednosti	(380)		(219)	
UKUPNO	1.128.901		1.180.421	

12. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO AMORTIZIRANOM TROŠKU (NASTAVAK)

Više informacija o rasponu kompozitnog kreditnog rejtinga i koncentraciji kreditnog rizika Centralne banke za dužničke instrumente po amortiziranom trošku na datume izvještavanja je objavljeno u [bilješci 6.1.2](#).

Promjene po osnovi dužničkih instrumenata po amortiziranom trošku tijekom izvještajnih razdoblja su prikazane u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	2024.	2023.
Na dan 1. prosinca	1.180.421	1.172.862
Prihodi od kamata priznani tijekom godine (bilješka 22)	11.858	11.912
Dospijeća dužničkih instrumenata	(59.100)	-
Dospijeća kupona	(4.117)	(4.359)
Neto umanj enje / povećanje vrijednosti tijekom godine	(161)	6
Na dan 31. prosinca	1.128.901	1.180.421

Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku, analizirani po njihovom preostalom ugovornom dospijeću u odnosu na datume izvještavanja, su prikazani u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	31. prosinca 2024.	31. prosinca 2023.
Do tri mjeseca	-	-
Od tri do dvanaest mjeseci	58.893	58.406
Od jedne do tri godine	231.308	154.187
Preko tri godine	839.080	968.047
Ukupno	1.129.281	1.180.640
Umanjenje vrijednosti	(380)	(219)
UKUPNO	1.128.901	1.180.421

13. OSTALA IMOVINA

U tisućama KM	31. prosinca 2024.	31. prosinca 2023.
Potraživanja od rezidentnih banaka	2.596	2.526
Žiro računi (bilješka 33)	1.081	642
Potraživanja od uposlenika po osnovi manjka gotovog novca	601	601
Ostala razna financijska imovina	450	377
Ukupno	4.728	4.146
Umanjenje vrijednosti	(607)	(607)
Ukupno ostala financijska imovina	4.121	3.539
Unaprijed plaćeni troškovi za proizvodnju novčanica i kovanica	10.902	11.062
Unaprijed plaćeni troškovi za administrativno poslovanje	1.742	1.367
Numizmatičke zbirke	1.468	1.198
Ostala razna nefinancijska imovina	228	218
Ukupno ostala nefinancijska imovina	14.340	13.845
UKUPNO	18.461	17.384

13. OSTALA IMOVINA (NASTAVAK)

Kako je objavljeno u [bilješci 3.9](#), unaprijed plaćeni troškovi za proizvodnju novčanica i kovanica se početno priznaju kao odgođeni troškovi i naknadno se amortiziraju priznavanjem troškova tijekom razdoblja od pet godina. Za više informacija pogledati [bilješku 30](#).

14. NEKRETNINE I OPREMA

U tisućama KM	Zemljište i zgrade	Oprema i namještaj	Vozila	Ostalo	Imovina u pripremi	Nekretnine i oprema ukupno
Nabavna vrijednost						
Na dan 1. siječnja 2023.	49.674	26.469	1.402	1.059	130	78.734
Nabave	-	-	-	-	1.184	1.184
Prijenos na uporabu	-	1.144	-	21	(1.165)	-
Otpisi i otuđenja	-	(769)	(178)	(8)	-	(955)
Na dan 31. prosinca 2023.	49.674	26.844	1.224	1.072	149	78.963
Nabave	-	-	-	-	3.417	3.417
Prijenos na uporabu	-	3.049	265	115	(3.429)	-
Vraćeno u uporabu	-	7	-	-	-	7
Otpisi i otuđenja	-	(1.160)	-	(1)	-	(1.161)
Na dan 31. prosinca 2024.	49.674	28.740	1.489	1.186	137	81.226
Akumulirana amortizacija						
Na dan 1. siječnja 2023.	7.713	20.231	1.338	917	-	30.199
Trošak amortizacije	580	1.736	61	27	-	2.404
Otpisi i otuđenja	-	(764)	(178)	(8)	-	(950)
Na dan 31. prosinca 2023.	8.293	21.203	1.221	936	-	31.653
Trošak amortizacije	580	1.668	6	24	-	2.278
Vraćeno u uporabu	-	4	-	-	-	4
Otpisi i otuđenja	-	(1.159)	-	(1)	-	(1.160)
Na dan 31. prosinca 2024.	8.873	21.716	1.227	959	-	32.775
Neto knjigovodstvena vrijednost						
Na dan 1. siječnja 2024.	41.381	5.641	3	136	149	47.310
Na dan 31. prosinca 2024.	40.801	7.024	262	227	137	48.451

Centralna banka je kupila zemljište na osnovi ugovora sa Općinom Centar za izgradnju poslovne zgrade Glavne jedinice Sarajevo. Općina Centar je naknadno donijela rješenje o odbijanju izdavanja urbanističke suglasnosti koje je postalo konačno rješenjem nadležnog kantonalnog Ministarstva nakon sprovođenja drugostupanjskog pravnog postupka.

Na datume izvještavanja, Centralna banka vodi dva sudska postupka po pitanju kupljenog zemljišta od kojih se jedan odnosi na raskid ugovora o kupnji zemljišta sa Općinom Centar i naknadu štete, a drugi na poništenje rješenja nadležnog kantonalnog Ministarstva. Centralna banka je zakoniti vlasnik zemljišta i nema neizvršenih ugovornih obveza prema Općini Centar kao prodavcu zemljišta.

Izuzev navedenog, Centralna banka nije imala nikakvih drugih terećenja po osnovi svojih nekretnina i opreme na datume izvještavanja.

15. NEMATERIJALNA IMOVINA

U tisućama KM	Softveri i ostala nematerijalna imovina	Nematerijalna imovina u pripremi	Nematerijalna imovina ukupno
Nabavna vrijednost			
Na dan 1. siječnja 2023.	15.953	-	15.953
Nabave	-	410	410
Prijenos na uporabu	410	(410)	-
Otpisi i otuđenja	(310)	-	(310)
Na dan 31. prosinca 2023.	16.053	-	16.053
Nabave	-	389	389
Prijenos na uporabu	307	(307)	-
Na dan 31. prosinca 2024.	16.360	82	16.442
Akumulirana amortizacija			
Na dan 1. siječnja 2023.	15.109	-	15.109
Trošak amortizacije	390	-	390
Otpisi i otuđenja	(310)	-	(310)
Na dan 31. prosinca 2023.	15.189	-	15.189
Trošak amortizacije	341	-	341
Na dan 31. prosinca 2024.	15.530	-	15.530
Neto knjigovodstvena vrijednost			
Na dan 1. siječnja 2024.	864	-	864
Na dan 31. prosinca 2024.	830	82	912

16. OSTALA ULAGANJA

Struktura ostalih ulaganja je sljedeća:

U tisućama KM	31. prosinca 2024.	31. prosinca 2023.
<i>Vlasnički instrumenti</i>		
Dionice BIS-a	27.803	27.803
Dionice SWIFT-a	10	10
UKUPNO	27.813	27.813

BIS banka je specijalizirana međunarodna financijska institucija u vlasništvu i pod upravom 63 središnje banke širom svijeta čija je osnovna uloga da podstiče suradnju među središnjim bankama, teži da osigura monetarnu i financijsku stabilnost i posreduje u financijskim transakcijama između središnjih banaka. Dionice BIS banke su isključivo u vlasništvu središnjih banaka i monetarnih vlasti.

SWIFT je međunarodno udruženje u vlasništvu financijskih institucija koje su njegovi članovi.

Dionicama BIS-a i SWIFT-a se ne trguje.

16. OSTALA ULAGANJA (NASTAVAK)

Centralna banka posjeduje obične dionice BIS banke po nominalnoj vrijednosti od 5.000 SDR po dionici, plaćenih u iznosu od 25% njihove nominalne vrijednosti od strane bivše Jugoslavije. U skladu sa Statutom BIS-a, preostalih 75% nominalne vrijednosti dionica se uplaćuje od strane Centralne banke po pozivu BIS-a. Centralna banka ima pravo na dividendu po osnovi ovih dionica ([bilješka 27](#)).

Dionice SWIFT-a se sastoje od dvije obične dionice i njihova ukupna vrijednost je 10 tisuća KM.

Dionice BIS-a i SWIFT-a predstavljaju nekotirane vlasničke instrumente čija se fer vrijednost ne može pouzdano ustvrditi i stoga se evidentiraju po trošku stjecanja.

17. NOVČANICE I KOVANICE U OPTJECAJU

Promjene po osnovi novčanica i kovanica u optjecaju tijekom izvještajnih razdoblja su prikazane u sljedećoj tablici:

U tisućama KM

	2024.	2023.
Na dan 1. siječnja	7.565.108	7.436.097
Neto porast vrijednosti novčanica i kovanica u optjecaju tijekom godine	394.107	129.011
Na dan 31. prosinca	7.959.215	7.565.108

Apoenska struktura i količina novčanica i kovanica u optjecaju je prikazana u sljedećoj tablici:

	Apoen	31. prosinca 2024.		31. prosinca 2023.	
		Komada	Vrijednost u tisućama KM	Komada	Vrijednost u tisućama KM
Kovanice	0,05	109.898.527	5.495	101.836.346	5.092
Kovanice	0,10	149.895.239	14.990	144.279.167	14.428
Kovanice	0,20	109.885.948	21.977	106.401.362	21.280
Kovanice	0,50	53.734.646	26.867	49.610.221	24.805
Kovanice	1	79.209.267	79.209	74.067.545	74.068
Kovanice	2	23.915.604	47.831	21.957.007	43.914
Kovanice	5	17.972.643	89.863	16.301.766	81.509
Ukupno kovanice			286.232		265.096
Novčanice	10	16.767.446	167.674	15.705.792	157.058
Novčanice	20	13.284.351	265.687	12.168.451	243.369
Novčanice	50	27.517.579	1.375.879	27.815.563	1.390.778
Novčanice	100	49.493.662	4.949.366	45.958.334	4.595.833
Novčanice	200	4.571.881	914.377	4.564.870	912.974
Ukupno novčanice			7.672.983		7.300.012
UKUPNO			7.959.215		7.565.108

18. DEPOZITI BANAKA

Struktura depozita banaka prikazana je u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	31. prosinca 2024.	31. prosinca 2023.
Depoziti rezidentnih banaka		
<i>KM</i>	6.830.771	7.082.560
<i>EUR</i>	623.510	-
	7.454.281	7.082.560
Računi rezervi organizacijskih jedinica Centralne banke	1.081	642
Posebni depoziti rezidentnih banaka – blokirana sredstva	33	33
UKUPNO	7.455.395	7.083.235

Depoziti rezidentnih banaka služe za ispunjavanje politike obvezne pričuve Centralne banke, za poravnanje platnih transakcija između rezidentnih banaka međusobno, kao i za transakcije rezidentnih banaka sa Centralnom bankom. Na dan 31. prosinca 2024. godine ukupan iznos depozita rezidentnih banaka od 7.454.281 tisuću KM predstavlja depozite 22 rezidentne banke (31. prosinca 2023. godine: Iznos od 7.082.560 tisuća KM je predstavljao depozite 22 rezidentne banke).

Depoziti rezidentnih banaka uključuju obračunanu naknadu po osnovi politike obvezne pričuve u iznosu od 1.286 tisuća KM na dan 31. prosinca 2024. godine (31. prosinca 2023. godine: Uključivali su obračunanu naknadu u iznosu od 1.181 tisuću KM).

Od 1. siječnja 2024. godine Centralna banka primjenjuje novi okvir obvezne pričuve za rezidentne banke. Novi okvir obvezne pričuve propisuje obvezu rezidentnim bankama da izdvajaju i održavaju obveznu pričuvu u KM i EUR valuti, na računima rezervi u KM i u EUR valuti. Obvezna pričuva se obračunava kao obvezna pričuva u KM na osnovicu u domaćoj valuti i obvezna pričuva u EUR na deviznu osnovicu primjenjujući jedinstvenu stopu od 10% po svim osnovicama. Održavanje obvezne pričuve u EUR se vrši izdvajanjem iznosa od 5% vrijednosti obračunane obvezne pričuve u EUR valuti na računu rezervi u EUR, dok se iznos od 95% obračunane obvezne pričuve u EUR izdvaja i održava u KM protuvrijednosti na računu rezervi u KM.

U 2023. godini osnovicu za obračun obvezne pričuve rezidentnih banaka su činili depoziti i pozajmljena sredstva bez obzira u kojoj valuti su sredstva bila izražena, a primijenjena stopa obvezne pričuve na osnovicu za obračun obvezne pričuve je iznosila 10%. Obvezna rezerva se izdvajala i održavala u KM.

Iznosi iznad obvezne pričuve su depoziti rezidentnih banaka koje one drže na svojim računima rezervi. Više informacija o primijenjenim stopama naknada po osnovi instrumenta obvezne pričuve Centralne banke u izvještajnim razdobljima je objavljeno u [bilješci 22](#).

19. DEPOZITI VLADE I OSTALIH JAVNIH INSTITUCIJA

Struktura depozita Vlade i ostalih javnih institucija prikazana je u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	31. prosinca 2024.	31. prosinca 2023.
Proračunski depoziti institucija BiH	756.999	633.891
Depoziti ostalih domaćih vlada i vladinih institucija	87.770	85.101
Depoziti ostalih javnih institucija	15.295	16.887
Depozitni računi po transakcijama MMF-a	19	17.019
UKUPNO	860.083	752.898

20. REZERVIRANJA

Promjene u rezerviranjima su prikazane u sljedećim tablicama:

U tisućama KM						2024.
	Sudski sporovi	Životno osiguranje	Otpremnine uposlenima	Jubilarne nagrade	Neiskorišteni godišnji odmor	Ukupno
Na dan 1. siječnja	300	-	1.419	306	-	2.025
Otpuštanja rezerviranja	-	-	(18)	-	-	(18)
Povećanja u rezerviranjima	1.400	8.060	661	543	654	11.318
Ukupno priznato u dobit ili gubitak	1.400	8.060	643	543	654	11.300
Plaćeni iznosi	(46)	-	(113)	(47)	-	(206)
Na dan 31. prosinca	1.654	8.060	1.949	802	654	13.119

U tisućama KM						2023.
	Sudski sporovi	Životno osiguranje	Otpremnine uposlenima	Jubilarne nagrade	Neiskorišteni godišnji odmor	Ukupno
Na dan 1. siječnja	-	-	860	37	-	897
Otpuštanja rezerviranja	-	-	(15)	-	-	(15)
Povećanja u rezerviranjima	300	-	689	281	-	1.270
Ukupno priznato u dobit ili gubitak	300	-	674	281	-	1.255
Plaćeni iznosi	-	-	(115)	(12)	-	(127)
Na dan 31. prosinca	300	-	1.419	306	-	2.025

Rezerviranja po osnovi primanja uposlenih

U 2024. godini, pored rezerviranja koja se odnose na rezerviranja za otpremnine i jubilarne nagrade uposlenim, Centralna banka je izvršila rezerviranja za životno osiguranje za uposlene i neiskorišteni godišnji odmor uposlenih. Izradu aktuarskog obračuna za formiranje ovih rezerviranja je izvršio ovlašteni aktuar.

Sudski sporovi

Centralna banka se pojavljuje kao tužena strana u nekoliko sudskih procesa koji proizilaze iz njezina poslovanja. Centralna banka je dodatno formirala rezerviranja za sudske sporove u kojima se pojavljuje kao tužena strana u iznosu od 1.400 tisuća KM na osnovi postojanja neizvjesnosti finalnog ishoda sudskih sporova u 2024. godini (2023: rezerviranja za sudske sporove su iznosila 300 tisuća KM).

Preuzete obveze

Na datume izvještavanja, Centralna banka nema ugovorenih obveza koje nisu priznane.

21. OSTALE OBVEZE

Struktura ostalih obveza dana je u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	31. prosinca 2024.	31. prosinca 2023.
Obveze za raspodjelu dijela dobiti u proračun BiH (bilješka 31)	244.307	64.319
Dobavljači	2.471	1.527
MMF-ovi računi broj 1 i 2 (bilješka 36)	2.271	2.203
Obračunane, a nefakturirane obveze	937	92
Depoziti Svjetske banke	191	251
Ostale razne financijske obveze	68	31
Ukupno ostale financijske obveze	250.245	68.423
Nefinancijske obveze po raznim osnovama	205	215
Naplaćeni i odloženi prihodi	42	31
Ukupno ostale nefinancijske obveze	247	246
UKUPNO	250.492	68.669

22. NETO KAMATNI PRIHODI

U tisućama KM	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
	2024.	2023.
Kamatni prihodi po osnovi:		
Depozita kod inozemnih banaka (bilješka 8)	227.173	249.220
Dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (bilješka 10)	221.908	69.366
Dužničkih instrumenata po amortiziranom trošku (bilješka 12)	11.858	11.912
Posebni prava vučenja u MMF-u	240	189
Ukupno	461.179	330.687
Kamatni rashodi po osnovi:		
Depozita rezidentnih banaka	(14.557)	(9.842)
Efekata negativnih kamatnih stopa na dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (bilješka 10)	-	(4.427)
Ukupno	(14.557)	(14.269)
Neto kamatni prihodi	446.622	316.418

22. NETO KAMATNI PRIHODI (NASTAVAK)

Ukupni kamatni i srodni prihodi i rashodi po klasama kamatonosnih financijskih instrumenta su prikazani u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
	2024.	2023.
1. Financijska imovina po amortiziranom trošku		
<i>Kamatni prihodi po osnovi:</i>		
Depozita kod inozemnih banaka	227.173	249.220
Dužničkih instrumenata po amortiziranom trošku	11.858	11.912
Posebni prava vučenja u MMF-u	240	189
Ukupno	239.271	261.321
2. Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		
Kamatni prihodi	221.908	69.366
Efekti negativnih kamatnih stopa	-	(4.427)
Ukupno	221.908	64.939
3. Financijske obveze po amortiziranom trošku		
Kamatni rashodi po osnovi depozita rezidentnih banaka	(14.557)	(9.842)
Ukupno	(14.557)	(9.842)
Neto kamatni prihodi	446.622	316.418

Osnovicu za obračun rashoda od kamata na depozite rezidentnih banaka generira ukupan iznos depozita rezidentnih banaka na računima rezervi tijekom desetodnevnog obračunskog razdoblja, koji se sastoji od iznosa sredstava obvezne pričuve i iznosa sredstava iznad obvezne pričuve.

Kako je objavljeno u [bilješci 18](#), primjena novog okvira obvezne pričuve od 1. siječnja 2024. godine propisuje obvezu rezidentnim bankama da izdvajaju i održavaju obveznu pričuvu u KM i EUR valuti, na računima rezervi u KM i u EUR valuti.

U razdoblju 1.1. - 31.12.2024. godine, Centralna banka obračunava i isplaćuje naknadu rezidentnim bankama po utvrđenim stopama naknada na sredstva obveznih pričuva u KM odnosno na sredstva obveznih pričuva u EUR. Centralna banka primjenjuje nultu stopu naknade na sredstva iznad obveznih pričuva rezidentnih banaka neovisno od valutnog izdvajanja i održavanja obvezne pričuve.

U razdoblju 1.1. - 31.12.2023. godine, Centralna banka je obračunavala i isplaćivala naknadu rezidentnim bankama primjenjujući stope naknada na sredstva obvezne pričuve po osnovi osnovice u domaćoj valuti odnosno na sredstva obvezne pričuve po osnovi osnovice u stranim valutama i u domaćoj valuti sa valutnom klauzulom. Centralna banka je obračunavala nultu stopu naknade na sredstva iznad obvezne pričuve rezidentnih banaka.

22. NETO KAMATNI PRIHODI (NASTAVAK)

Naredna tablica prikazuje primijenjene stope naknada Centralne banke tijekom izvještajnih razdoblja:

Osnovica za obračun naknade	Stopa naknade Centralne banke za razdoblje	
2024.: Novi okvir obvezne pričuve		
Sredstva obvezne pričuve	1.1. - 31.12.	
<i>Obvezna pričuva u KM na osnovicu u domaćoj valuti</i>	0,50%	
<i>Obvezna pričuva u EUR na deviznu osnovicu</i>	0,30%	
Sredstva iznad obvezne pričuve	0,00%	
2023.: Prethodno važeći okvir obvezne pričuve		
Sredstva obvezne pričuve	1.1. - 30.6.	1.7. - 31.12.
<i>Osnovica u domaćoj valuti</i>	0,25%	0,50%
<i>Osnovica u stranim valutama</i>	0,10%	0,30%
<i>Osnovica u domaćoj valuti sa valutnom klauzulom</i>	0,10%	0,30%
Sredstva iznad obvezne pričuve	0,00%	0,00%

Kamatni rashodi po osnovi depozita rezidentnih banaka uključuju rashode po osnovi sredstava obveznih pričuva u iznosu od 14.557 tisuća KM za 2024. godinu (2023. godina: Kamatni rashodi po osnovi depozita rezidentnih banaka su uključivali rashode po osnovi sredstava obveznih pričuva u iznosu od 9.842 tisuće KM).

Više informacija vezano za politiku obvezne pričuve Centralne banke objavljeno je u [bilješci 18](#).

Naredna tablica prikazuje iznose kamatnih prihoda na depozite kod inostranih banaka sa analitičkim prikazom pripadajućih iznosa u ovisnosti o tipu oročenja:

U tisućama KM	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
	2024.	2023.
Kamatni prihodi		
Oročeni depoziti	189.430	214.020
Depoziti po viđenju	37.743	35.200
Ukupno	227.173	249.220

23. NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

U tisućama KM	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
	2024.	2023.
Prihodi od naknada i provizija po osnovi:		
Usluga za rezidentne banke	21.589	20.465
Usluga za Vladu i druge nebankarske komitente	1.584	1.480
Ukupno	23.173	21.945
Rashodi od naknada i provizija po osnovi:		
Čuvanja i ostalih rashoda za dužničke instrumente	(935)	(499)
Transakcija sa bankama u inozemstvu	(31)	(32)
Ostalih rashoda od naknada i provizija	(4)	(3)
Ukupno	(970)	(534)
Neto prihodi od naknada i provizija	22.203	21.411

Centralna banka obračunava prihode od naknada i provizija prema utvrđenim tarifama za svoje usluge ([bilješka 3.9](#)). Prihodi od naknada i provizija za rezidentne banke se dominantno generiraju po osnovi transakcija u sustavu bruto poravnanja u realnom vremenu i u žiro kliring sustavu. Više informacija o funkcioniranju platnih sustava je objavljeno u [bilješki 37](#).

24. NETO REALIZIRANI (GUBITCI) OD PRODAJE DUŽNIČKIH INSTRUMENTATA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT

U tisućama KM	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
	2024.	2023.
Realizirani dobitci	37	-
Realizirani gubitci	(6.056)	(22.487)
UKUPNO	(6.019)	(22.487)

Odgovarajući iznosi realiziranih dobitaka po osnovi otpuštanja rezerviranja za očekivane kreditne gubitke za prodane dužničke instrumente su prikazani u [bilješki 6.1.1](#).

25. NETO DOBITCI / (GUBITCI) OD TEČAJNIH RAZLIKA

U tisućama KM	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
	2024.	2023.
Nerealizirani dobitci od tečajnih razlika	6.378	1.930
Nerealizirani (gubitci) od tečajnih razlika	(1.750)	(2.218)
Neto nerealizirani dobitci / (gubitci) od tečajnih razlika	4.628	(288)
Realizirani dobitci od tečajnih razlika	2.376	86
Realizirani (gubitci) od tečajnih razlika	(210)	-
Neto realizirani dobitci od tečajnih razlika	2.166	86
UKUPNO	6.794	(202)

26. NETO UMANJENJA / POVEĆANJA VRIJEDNOSTI NA FINANCIJSKU IMOVINU

U tisućama KM	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
	2024.	2023.
Neto (povećanja) / otpuštanja po osnovi umanjenja vrijednosti na depozite kod inozemnih banaka	(674)	193
Neto (povećanja) / otpuštanja po osnovi umanjenja vrijednosti na posebna prava vučenja u MMF-u	-	-
Neto (povećanja) po osnovi rezerviranja za očekivane kreditne gubitke na dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(1.647)	(99)
Neto (povećanja) / otpuštanja po osnovi umanjenja vrijednosti na dužničke instrumente po amortiziranom trošku	(161)	6
Neto (povećanja) / otpuštanja po osnovi umanjenja vrijednosti na ostalu financijsku imovinu	-	-
UKUPNO	(2.482)	100

Više informacija o iznosima ukupnih dobitaka i gubitaka po osnovi otpuštanja i povećanja očekivanih kreditnih gubitaka u izvještajnim razdobljima je objavljeno u [bilješci 6.1.1.](#)

27. OSTALI PRIHODI

U tisućama KM	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
	2024.	2023.
Prihod od dividende po osnovi dionica BIS-a (bilješka 16)	940	721
Neto efekti usklađivanja vrijednosti numizmatičkih zbirki	289	29
Ostali razni prihodi	124	43
UKUPNO	1.353	793

Tijekom 2024. godine Centralna banka je primila dividendu po osnovi dionica BIS-a u iznosu od 940 tisuća KM (2023: 721 tisuća KM).

28. TROŠKOVI OSOBLJA

U tisućama KM	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
	2024.	2023.
Plaće	15.666	12.530
Doprinosi i druge naknade na plaće	8.729	6.972
Ostala primanja uposlenih	3.229	2.086
Doprinosi i druge naknade na ostala primanja uposlenih	732	531
Ukupno	28.356	22.119
Neto povećanja u rezerviranjima po osnovi MRS-a 19 (bilješka 20)	9.900	955
UKUPNO	38.256	23.074

28. TROŠKOVI OSOBLJA (NASTAVAK)

Troškovi osoblja uključuju 5.378 tisuća KM (2023: 4.249 tisuća KM) obveznih doprinosa za mirovinsko osiguranje plaćenih javnim zavodima za mirovinsko osiguranje u BiH. Doprinosi se računaju kao postotak bruto plaće.

Ostala primanja uposlenih uglavnom čine troškovi po osnovi naknada za topli obrok, prijevoz i regres.

Prosječan broj uposlenih iznosi 357 za 2024. godinu (2023: 353).

Za obračun rezerviranja po osnovi MRS-a 19 korištena je diskontna stopa od 3% u 2024. godini (2023: 4%). Više informacija o dodanim vrstama rezerviranja koje su urađene u 2024. godini je objavljeno u [bilješci 20](#).

29. ADMINISTRATIVNI I OSTALI OPERATIVNI TROŠKOVI

U tisućama KM	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
	2024.	2023.
Troškovi održavanja platnih sustava	1.825	1.794
Troškovi IT infrastrukture	1.078	1.049
Režijski troškovi	1.017	935
Troškovi pristupa zvaničnim servisima	831	794
Troškovi održavanja dugotrajne imovine	601	608
Ostali administrativni i operativni troškovi	4.372	2.320
UKUPNO	9.724	7.500

30. TROŠKOVI PROIZVODNJE NOVČANICA I KOVANICA

U tisućama KM	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
	2024.	2023.
Troškovi proizvodnje i dizajna novčanica	2.764	1.950
Troškovi proizvodnje i dizajna kovanica	2.508	2.454
UKUPNO	5.272	4.404

31. RASPODJELA GODIŠNJE NETO DOBITI

Raspodjela godišnje neto dobiti Centralne banke vrši se u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci.

Odredbama Zakona o Centralnoj banci definirani su kriteriji raspodjele godišnje neto dobiti, po kojima Centralna banka usmjerava 60% tekuće dobiti na račun institucije zadužene za proračun BiH, ukoliko zadovolji kriterij da iznos početnog kapitala i generalnih pričuva (zadržane dobiti) bude jednak 5,000% ukupnog iznosa monetarne pasive. Nakon što se zadovolji uvjet da iznos početnog kapitala i generalnih pričuva (zadržane dobiti) bude jednak 5,000% ukupnog iznosa monetarne pasive, preostali iznos neto dobiti se umanjuje za neto nerealizirani dobitak koji se raspodjeljuje na račun rezervi za nerealizirane dobitke i na tako utvrđeni iznos se primijenjuju navedeni zakonski propisani procentualni odnosi za raspodjelu.

31. RASPODJELA GODIŠNJE NETO DOBITI (NASTAVAK)

Odnos početnog kapitala i generalnih pričuva (zadržane dobiti) prije raspodjele neto dobiti u 2024. godini iznosi 4,995% (2023: 3,889%). Odlukom Upravnog vijeća i u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci iznos od 794 tisuće KM ostvarene neto dobiti za 2024. godinu raspoređuje se u generalne pričuve (zadržanu dobit) čime je prvo zadovoljen zakonski uvjet da iznos početnog kapitala i generalnih pričuva (zadržane dobiti) bude jednak 5,000% ukupnog iznosa monetarne pasive. Preostali iznos neto dobiti se umanjuje za 4.628 tisuća KM po osnovi neto nerealiziranih dobitaka proizašlih iz tečajnih razlika čime se formira iznos neto dobiti koji je predviđen za raspodjelu. Od preostale neto dobiti za 2024. godinu u iznosu od 407.178 tisuća KM, 60% raspoređuje se u proračun BiH u iznosu od 244.307 tisuća KM, a 40% raspoređuje se u generalne pričuve (zadržanu dobit) u iznosu od 162.871 tisuću KM (2023.: Neto dobit za 2023. godinu u iznosu od 278.261 tisuće KM je bila alocirana u generalne pričuve u ukupnom iznosu od 213.942 tisuće KM i u proračun BiH u iznosu od 64.319 tisuća KM).

2024.**Prije raspodjele dobiti**

	(u tisućama KM)
Monetarna pasiva	16.274.693
Početni kapital i generalne pričuve (zadržana dobit)	812.941
Odnos - početni kapital i generalne pričuve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	4,995%

Raspodjela dobiti

	(u tisućama KM)
Neto dobit prije raspodjele	412.600
Prva raspodjela dobiti u generalne pričuve (zadržanu dobit)	794
Početni kapital i generalne pričuve (zadržana dobit) poslije prve raspodjele	813.735
Odnos - početni kapital i generalne pričuve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	5,000%

	(u tisućama KM)
Neto dobit poslije prve raspodjele	411.806
Neto nerealizirani dobitci po osnovi tečajnih razlika	4.628
Neto dobit za raspodjelu	407.178
Raspodjela dobiti u proračun BiH	244.307
Raspodjela dobiti u generalne pričuve (zadržanu dobit)	162.871

	(u tisućama KM)
Ukupna raspodjela neto dobiti za 2024. godinu	244.307
Raspodjela dobiti u proračun BiH	244.307
<i>Raspodjela dobiti u generalne pričuve (zadržanu dobit)</i>	<i>163.665</i>
<i>Prijenos neto nerealiziranih dobitaka u rezerve za nerealizirane tečajne razlike</i>	<i>4.628</i>
Raspodjela dobiti u kapital Centralne banke	168.293
Ukupno	412.600

Nakon raspodjele dobiti

	(u tisućama KM)
Monetarna pasiva	16.274.693
Početni kapital i generalne pričuve (zadržana dobit)	976.606
Odnos - početni kapital i generalne pričuve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	6,001%

31. RASPODJELA GODIŠNJE NETO DOBITI (NASTAVAK)

2023.

Prije raspodjele dobiti

	(u tisućama KM)
Monetarna pasiva	15.401.241
Početni kapital i generalne pričuve (zadržana dobit)	598.999
Odnos - početni kapital i generalne pričuve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	3,889%

Raspodjela dobiti

	(u tisućama KM)
Neto dobit prije raspodjele	278.261
Prva raspodjela dobiti u generalne pričuve (zadržanu dobit)	171.063
Početni kapital i generalne pričuve (zadržana dobit) poslije prve raspodjele	770.062
Odnos - početni kapital i generalne pričuve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	5,000%

	(u tisućama KM)
Neto dobit poslije prve raspodjele	107.198
Raspodjela dobiti u proračun BiH	64.319
Raspodjela dobiti u generalne pričuve (zadržanu dobit)	42.879

	(u tisućama KM)
Ukupna raspodjela neto dobiti za 2023. godinu	278.261
Raspodjela dobiti u proračun BiH	64.319
Raspodjela dobiti u generalne pričuve (zadržanu dobit)	213.942
Ukupno	278.261

Nakon raspodjele dobiti

	(u tisućama KM)
Monetarna pasiva	15.401.241
Početni kapital i generalne pričuve (zadržana dobit)	812.941
Odnos - početni kapital i generalne pričuve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	5,278%

32. KAPITAL

Struktura kapitala je prikazana u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	31. prosinca 2024.	31. prosinca 2023.
Početni kapital	25.000	25.000
Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente	45.354	(6.471)
Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	140.295	73.530
Rezerve za nerealizirane tečajne razlike	4.628	-
Ostale pričuve	31.300	31.300
Generalne pričuve (zadržana dobit)	951.606	787.941
Ukupno pričuve	1.173.183	886.300
UKUPNO	1.198.183	911.300

Početni kapital

Početni kapital predstavlja nominalni kapital koji je prema Zakonu o Centralnoj banci uplaćen 12. lipnja 1998. godine.

Rezerve fer vrijednosti

Rezerve fer vrijednosti se odnose na:

- Rezerve fer vrijednosti za dužničke instrumente i monetarno zlato i predstavljaju kumulirane nerealizirane dobitke i gubitke koji nastaju zbog promjena tržišne vrijednosti ovih financijskih instrumenata tijekom njihovog držanja.
- Rezerviranja za očekivane kreditne gubitke i odnose se na dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Za više informacija pogledati [bilješku 6.1.1.](#)

Rezerve za nerealizirane tečajne razlike

Rezerve za nerealizirane tečajne razlike odnose se na neto nerealizirane dobitke ostvarene po osnovi tečajnih razlika.

Ostale pričuve

Ostale pričuve se odnose na:

- Pričuve od donacija u iznosu od 3.497 tisuća KM po osnovi novčanih donacija primljenih od Vijeća ministara Bosne i Hercegovine 12. lipnja 1998. godine. Status ovih pričuva je reguliran Odlukom Upravnog vijeća Centralne banke uz odobrenje Predsjedništva Bosne i Hercegovine. Pravo raspolaganja pričuvama od donacija je u nadležnosti Upravnog vijeća Centralne banke.
- Sredstva primljena u skladu sa Sporazumom o sukcesiji bivše Jugoslavije u iznosu od 27.803 tisuće KM i odnose se na dionice BIS-a (pogledati [bilješku 16](#)).

Generalne pričuve (zadržana dobit)

Generalne pričuve (zadržana dobit) čini akumulirana nedistribuirana dobit Centralne banke od početka njezina rada, 11. kolovoza 1997. godine. Status generalnih pričuva (zadržane dobiti) je u nadležnosti Upravnog vijeća Centralne banke. Generalne pričuve (zadržana dobit) se primarno koriste za alociranje godišnje neto dobiti ili pokriće godišnjeg neto gubitka Centralne banke, kako je propisano Zakonom o Centralnoj banci.

Na dan 31. prosinca 2024. godine došlo je do rasta kapitala u odnosu na dan 31. prosinca 2023. godine. Rast kapitala primarno je ostvaren dijelom godišnje neto dobiti koja je alocirana u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci kao i pozitivnim neto promjenama fer vrijednosti za monetarno zlato i dužničke instrumente. Kako je objavljeno u [bilješci 3.13](#), poduzete aktivnosti s ciljem prilagodbe uvjetima u okruženju u kojem Centralna banka investira devizne pričuve značajno su poboljšale financijske performanse Centralne banke za 2024. godinu.

33. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

Za potrebe Izvješća o novčanim tokovima, novac i novčani ekvivalenti se sastoje od:

	31. prosinca 2024.	31. prosinca 2023.
U tisućama KM		
Depoziti u stranoj valuti sa rokom dospijeaća do tri mjeseca ili kraće, od datuma stjecanja (bilješka 8)	3.575.469	4.744.565
Depoziti u stranoj valuti po viđenju (bilješka 8)	1.547.796	1.811.641
Gotovina u stranim valutama (bilješka 7)	525.980	455.191
Posebna prava vučenja u MMF-u (bilješka 9)	4.771	2.073
Žiro računi (bilješka 13)	1.081	642
Ukupno	5.655.097	7.014.112
Umanjenje vrijednosti	(1.883)	(1.486)
UKUPNO	5.653.214	7.012.626

Promjene u očekivanim kreditnim gubitcima na novac i novčane ekvivalente su dane u nastavku:

	2024.	2023.
U tisućama KM		
Na dan 1. siječnja	1.486	1.752
Depoziti u stranoj valuti sa rokom dospijeaća do tri mjeseca ili kraće, od datuma stjecanja	320	(287)
Depoziti u stranoj valuti po viđenju	77	21
Posebna prava vučenja u MMF-u	-	-
Na dan 31. prosinca	1.883	1.486

34. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM OSOBAMA

Centralna banka u okviru svog redovitog poslovanja stupa u transakcije sa povezanim osobama. Imajući u vidu da je Centralna banka osnovana aktom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, a da je početni kapital uplaćen u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, transakcije koje se odvijaju u okviru redovitih operacija Centralne banke sa državom i institucijama BiH predstavljaju transakcije sa povezanim osobama. U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka djeluje kao agent države i drugih institucija BiH. Centralna banka prima depozite od države i drugih javnih agencija koje je odredilo Predsjedništvo BiH i djeluje striktno u ime i po nalogu deponenta.

Transakcije sa državom i institucijama BiH prikazane su u slijedećim tablicama:

U tisućama KM**Na dan****31. prosinca 2024. godine**

	Ministarstvo financija i trezora BiH	Agencija za osiguranje depozita BiH	Uprava za neizravno oporezivanje BiH	Ukupno
IMOVINA				
Ostala imovina	37	-	3	40
UKUPNO	37	-	3	40
OBVEZE				
Depoziti deponenata	484.581	1.353	290.341	776.275
Obveze za raspodjelu dijela dobiti u proračun BiH	244.307	-	-	244.307
Ostale obveze	-	-	9	9
UKUPNO	728.888	1.353	290.350	1.020.591

U tisućama KM**Na dan****31. prosinca 2023. godine**

	Ministarstvo financija i trezora BiH	Agencija za osiguranje depozita BiH	Uprava za neizravno oporezivanje BiH	Ukupno
IMOVINA				
Ostala imovina	55	-	3	58
UKUPNO	55	-	3	58
OBVEZE				
Depoziti deponenata	442.770	68	244.938	687.776
Obveze za raspodjelu dijela dobiti u proračun BiH	64.319	-	-	64.319
Ostale obveze	-	-	94	94
UKUPNO	507.089	68	245.032	752.189

34. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM OSOBAMA (NASTAVAK)

Ostvareni prihodi sa državom i institucijama BiH su prikazani u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
	2024.	2023.
Prihodi od naknada i provizija		
Ministarstvo financija i trezora BiH	98	111
Uprava za neizravno oporezivanje BiH	43	30
Agencija za osiguranje depozita BiH	3	13
UKUPNO	144	154

U obavljanju funkcija bankara, depozitara i fiskalnog agenta propisanih Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka također vodi odgovarajuće računovodstvene evidencije i izvršava transakcije za državu i institucije BiH koji se vode u poslovnim knjigama Centralne banke izvanbilančno. Više informacija o ovim izvanbilančnim evidencijama prikazano je u [bilješkama 35](#) i [36](#).

Naknade ključnim članovima upravljačke strukture

U skladu sa MRS-om 24, povezanim osobama se smatraju članovi ključnog rukovodstva, bliski članovi obitelji članova ključnog rukovodstva i društva pod kontrolom, zajedničkom kontrolom ili značajnim utjecajem članova ključnog rukovodstva i bliskih članova njihovih obitelji.

Ukupne naknade članovima ključnog rukovodstva u 2024. godini iznose 1.504 tisuće KM, od čega se 940 tisuća KM odnosi na plaće i ostale naknade, a 564 tisuće KM na poreze i doprinose (u 2023. godini ukupan iznos od 1.165 tisuće KM odnosio se na plaće i ostale naknade u iznosu od 727 tisuće KM, a 438 tisuća KM na poreze i doprinose).

35. IZVANBILANČNI DEPOZITI

Centralna banka vodi određene račune u stranim valutama vezane uz sporazume između vlada BiH i inozemnih vlada i financijskih organizacija i institucija. Kako ovi računi nisu niti imovina niti obveze Centralne banke, oni nisu uključeni u izvješće o financijskom položaju Centralne banke.

Izvanbilančni depoziti sadrže devizne račune vlada i vladinih institucija BiH i javnih agencija, za koje Centralna banka djeluje kao agent, kao i devizne račune rezidentnih banaka.

35. IZVANBILANČNI DEPOZITI (NASTAVAK)

Izvanbilančni depoziti se sastoje od:

	31. prosinca 2024.	31. prosinca 2023.
U tisućama KM		
Depoziti Vijeća ministara BiH za proračun institucija BiH	316.379	304.440
Depoziti Vijeća ministara BiH za servisiranje inozemnog duga BiH	10.462	10.294
Ostali depoziti Vijeća ministara BiH	392	298
Depoziti Vijeća ministara BiH na osnovi sukcesije	53	48
Ukupno	327.286	315.080
Sredstva Agencije za osiguranje depozita BiH	2.042	589
Ukupno	2.042	589
Proračunski depoziti entitetskih vlada-Federacija BiH	1	-
Ukupno	1	-
Depozitni računi rezidentnih banaka	19.315	21.035
Depoziti – mirovine iz Njemačke	-	237
Ukupno	19.315	21.272
UKUPNO	348.644	336.941

Ministarstvo financija i trezora BiH je institucija koja djeluje u ime Vijeća ministara BiH i države u upravljanju i koordiniranju depozitima kako je prikazano u tablici. Na dan 31. prosinca 2024. godine ova sredstva ukupno iznose 327.286 tisuća KM (2023: 315.080 tisuća KM).

Investicije rezidenata vezane za vrijednosne papire

Centralna banka je omogućila Agenciji za osiguranje depozita BiH da investira u vrijednosne papire otvarajući račun (gotovinski račun i račun za čuvanje vrijednosnih papira) koji glasi na Centralnu banku. Sve transakcije na ovom računu odvijaju se između Agencije za osiguranje depozita BiH i njezina Asset Managera. Centralna banka za navedeni račun ne obračunava kamatu.

36. ČLANSTVO BIH U MMF-u

U skladu sa potpisanim sporazumima između BiH i MMF-a, Centralna banka je određena za fiskalnog agenta i depozitara za članstvo BiH u MMF-u. Uloga Centralne banke kao fiskalnog agenta je specifična zbog aranžmana valutnog odbora. Obavljajući funkciju fiskalnog agenta u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci i Zakonom o zaduživanju, dugu i garancijama Bosne i Hercegovine, Centralna banka ni na koji način nije obvezna plaćati bilo koji dug BiH niti joj se može pripisati plaćanje takvog duga niti se njezine devizne pričuve na bilo koji način mogu smatrati garancijom za plaćanje takvog duga. Centralna banka djeluje u ime Bosne i Hercegovine u njezinim odnosima sa MMF-om, ali nema nikakvu odgovornost za sredstva i obveze vezane uz članstvo.

Centralna banka drži račun posebnih prava vučenja u MMF-u, MMF-ov račun broj 1 i MMF-ov račun broj 2 u izvješću o financijskom položaju. Centralna banka također osigurava usluge čuvanja vrijednosnih papira Bosne i Hercegovine izdanih za pokriće članstva u MMF-u i za reotkup obveza, a koji su evidentirani u izvanbilančnoj evidenciji.

36. ČLANSTVO BIH U MMF-u (NASTAVAK)

Posebna prava vučenja u MMF-u su sredstva po viđenju denominirana u SDR-u na računu otvorenom kod MMF-a za Bosnu i Hercegovinu. Centralna banka drži posebna prava vučenja kao dio svoje funkcije upravljanja deviznim pričuvama. Ova sredstva su kamatonosna za Centralnu banku.

MMF-ov račun broj 1 je račun MMF-a u Centralnoj banci koji se koristi za transakcije sa MMF-om vezane za korištenje i otplatu MMF-ovih kredita. MMF-ov račun broj 2 je račun MMF-a u Centralnoj banci koji koristi MMF za račune i administrativne isplate u KM na teritoriji Bosne i Hercegovine. Ovi računi su dio obveza Centralne banke i iskazani su u KM.

Kvota je specifična vrsta imovine koja predstavlja uplatu za članstvo BiH u MMF-u i koja je denominirana u SDR-u. Kvota predstavlja glasačko pravo BiH u MMF-u, ograničenja za pristup financijskim izvorima MMF-a i udio BiH u alociranju SDR-a, koja su obračunska jedinica MMFa.

Vrijednosne papire izdaje Ministarstvo financija i trezora BiH i one se zamjenjuju za KM. Ovi vrijednosni papiri su unovčivi na zahtjev MMF-a.

Alociranje SDR-a je također kamatonosno. Ministarstvo financija i trezora BiH plaća kamatu na alociranje posebnih prava vučenja.

Račun vrijednosnih papira, MMF-ov račun broj 1 i MMF-ov račun broj 2 predmetom su valutnog usklađivanja uvijek kada se valuta koristi u financijskim transakcijama između MMF-a i BiH. Najmanje jednom godišnje, na kraju MMF-ove financijske godine (30. travnja), sva držanja valuta u MMF-u se ponovo vrednuju po važećem tečaju SDR-a. Ove vrijednosne prilagodbe uključene su u prikazanim stanjima računa.

Centralna banka koristi neto metod u prikazivanju financijske pozicije BiH u MMF-u, kako je prikazano narednom tablicom:

U tisućama KM

	31. prosinca 2024.	31. prosinca 2023.
Kvota	650.858	631.516
Posebna prava vučenja u MMF-u	4.771	2.073
UKUPNO IMOVINA	655.629	633.589
MMF-ov račun br. 1	1.627	1.579
MMF-ov račun br. 2	644	624
Vrijednosni papiri	953.711	1.291.461
Alociranje SDR	1.018.667	988.395
Obračunana kamata na alociranje SDR	5.663	6.867
Računi plativih troškova	2.004	5.710
UKUPNO OBVEZE	1.982.316	2.294.636
NETO POZICIJA BiH U MMF-u	1.326.687	1.661.047

Kvota BiH u MMF-u iznosi 265.200 tisuća SDR na datume izvještavanja. Kvota ne donosi kamatu.

37. DOMAĆI PLATNI SZSTAV I SUSTAV ZA PORAVNANJA

U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka je uspostavila sustave preko kojih se obavljaju međubankarska plaćanja u KM u BiH.

Sustavi međubankarskog kliringa i poravnanja su od siječnja 2001. godine organizirani kroz dva platna sustava čiji je vlasnik i kojima upravlja Centralna banka. To su: sustav bruto poravnanja u realnom vremenu („BPRV“) i žirokliring sustav („ŽK“).

BPRV sustav je sustav preko kojeg se vrši poravnanje platnih naloga u realnom vremenu, a preko računa za poravnanje koje sudionici imaju otvorene kod Centralne banke. Sudionici u sustavu su banke koje imaju odobrenje za obavljanje poslova platnog prometa i Centralna banka. Poravnanje se smatra konačnim i neopozivim u trenutku kada je račun za poravnanje banke nalogodavca zadužen, te za isti iznos odobren račun za poravnanje banke primaoca u BPRV. Kroz sustav se izvršavaju transakcije iznad 10 tisuća KM, a za niže iznose je opcionalno korištenje.

ŽK sustav je sustav međubankarskog kliringa (bilateralni i multilateralni) za transakcije u iznosu manjem ili jednakom 10 tisuća KM. Poravnanje neto pozicija sudionika ŽK sustava se vrši preko računa za poravnanje u BPRV, kao i poravnanje transakcija pravnih osoba koji su u funkciji obračunskih agenata kao što su npr. operatori kartičnog poslovanja. Sudionici u sustavu su banke koje imaju odobrenje za obavljanje poslova platnog prometa, a koje su sudionici u sustavu BPRV, kao i Centralna banka. Sustav je usklađen sa standardom SEPA-e, tj. ISO 20022. Kliring platnih naloga svih sudionika ŽK sustava izvršava se utvrđivanjem neto pozicije svakog pojedinačnog sudionika kao rezultat obračuna svih potraživanja i dugovanja sudionika za svaki klirinški ciklus.

U cilju ravnomjernije raspodjele naloga u tijeku dana, te stimuliranja banaka sudionika u platnim sustavima za brže izvršavanje naloga clijenata, Centralna banka je u tijeku 2024. godine izvršila izjednačavanje tarife za naloge koji se izvršavaju u ŽK sustavu odnosno BPRV sustavu na jedinstvenu cijenu po nalogu.

Kreditni rizik

Svaki sudionik platnih sustava je dužan imati osigurana sredstva na računu za poravnanje prije poravnanja platnih naloga u BPRV.

U skladu sa ulogom Centralne banke, a kako je definirano Zakonom o Centralnoj banci, Centralnoj banci nije dozvoljeno kreditirati sudionike BPRV i ŽK sustava s ciljem osiguranja likvidnosti u sustavu na bilo koji način.

Operativni rizik

U cilju minimiziranja operativnog rizika nesmetanog funkcioniranja platnih sustava, izdana su Operativna pravila za BPRV i ŽK sustave, kao prateće Odluke koje određuju minimalne standarde sigurnosti za funkcioniranje sustava.

Važeći sigurnosni ciljevi, politike i procedure imaju svrhu da osiguraju sigurnosne mjere i obilježja. Sustavi i mreže funkcioniraju u skladu sa uspostavljenim ciljevima i politikama. Sigurnosni ciljevi i politike se periodično pregledavaju. Od svakog sudionika se također zahtijeva da posjeduje određene sigurnosne mjere i kontrole za izvršavanje plaćanja.

Centralna banka je definirala sljedeće procedure za poravnanja u slučaju nepredviđenih situacija:

- **Planovi i mjere za nepredviđene situacije:** u slučaju prekida u redovitom funkcioniranju platnog sustava i sustava za poravnanje ili nekog drugog nepredviđenog događaja, Centralna banka je definirala mjere za nepredviđene situacije kako bi osigurala kontinuitet u funkcioniranju pouzdanih, ispravnih i zakonitih platnih transakcija u platnom sustavu i sustavu za poravnanje.
- **Rezervni sustav na primarnoj lokaciji i DR lokacija:** Centralna banka je osim primarne lokacije za platne sustave, na kojoj postoje redundantni sustavi (u slučaju pada jednog, prelazi se na drugi sustav na primarnoj lokaciji), uspostavila i funkcionalan DR (Disaster Recovery) sustav na lokaciji Glavne banke Republike Srpske Centralne banke u Banjoj Luci.

37. DOMAĆI PLATNI SUSTAV I SUSTAV ZA PORAVNANJA (NASTAVAK)

Nadgledanje i razvoj platnih sustava

Centralna banka primjenjujući principe i odgovornosti definirane „Principima za infrastrukturu financijskog tržišta“ koje je donio Odbor za platni sustav i sustav poravnanja BIS-a (CPSS) i Međunarodna organizacija komisija za vrijednosne papire (IOSCO) vrši konstantan monitoring i periodičnu procjenu funkcioniranja platnih sustava u odnosu na usvojene principe. Aktivnostima procjene usklađenosti platnih sustava, te monitoringom sustava se podstiče sigurnost i efikasnost funkcioniranja platnih sustava i nesmetano obavljanje međubankarskog platnog prometa u BiH, te na taj način Centralna banka izravno potpomaže održavanje financijske stabilnosti u BiH.

Također, Centralna banka kroz razvojnu funkciju platnih sustava aktivno učestvuje u pripremnim i fazama implementiranja koje se odnose na inoviranja u platnim sustavima i analizira njihov utjecaj na ekonomiju BiH, te utjecaj na ciljeve javne politike sigurnih i efikasnih platnih sustava.

38. DOGAĐAJI POSLIJE DATUMA IZVJEŠTAVANJA

Na sjednici Upravnog vijeća održanoj 27. prosinca 2024. godine, guvernerka Centralne banke, uz odobrenje Upravnog vijeća, je imenovala dr. Emira Kurtića za viceguvernera Centralne banke na mandatno razdoblje od četiri godine, počevši od 1. siječnja 2025. godine.

Tijekom 2025. godine, Centralna banka je obaviještena o pitanju izvršenja odluke Arbitražnog vijeća u Vašingtonu kojom je BiH kao tužena strana obvezana da tužiteljima Viaduct d.o.o. Portorož izvrši plaćanje naknade štete sa pripadajućim kamatama i odvjetničkim troškovima, kao i sa namjerom tužitelja da će pokrenuti postupke izvršenja od nadležnih organa širom BiH, uključujući i nekretnine Centralne banke. Arbitražni postupak se vodio duži niz godina i rezultirao je donošenjem arbitražne odluke na teret BiH. Centralna banka nije bila strana u postupku niti je imala saznanja o mogućnosti da se eventualna naplata potraživanja iz arbitražnog postupka može usmjeriti prema imovini Centralne banke.

Dana 7. veljače 2025. godine, Centralna banka je od strane tužitelja obaviještena da po osnovi pravosnažne arbitražne odluke upućenog prema nadležnim sudovima u BiH predlaže naplatu svojih potraživanja od BiH i Centralne banke odnosno pljenidbu i prodaju nekretnina Centralne banke u Banjoj Luci, Mostaru i Brčko Distriktu. Dana 11. ožujka 2025. godine, Općinski sud u Mostaru je donio nepravomoćno rješenje o prihvatanju ovog prijedloga za objekt Centralne banke u Mostaru koje je Centralna banka zaprimila 13. ožujka 2025. godine. Centralna banka je putem javnog pravobranilaštva izjavila žalbu protiv ovog rješenja dana 21. ožujka 2025. godine.

Na datum odobrenja finansijskih izvještaja, način izvršenja arbitražne odluke nije određen uslijed nepostojanja pravosnažnih sudskih odluka i nije moguće pouzdano ocijeniti konačan ishod spora, ali Centralna banka smatra da ne postoje pravne osnove za naplatu iz njezine imovine i u skladu s tim, ne očekuje odljeve ekonomskih koristi po ovoj osnovi.

Osim gore navedenih, u razdoblju između 31. prosinca 2024. godine i datuma odobrenja ovih finansijskih izvještaja nije bilo događaja koji bi zahtijevali usklađivanje ili koji su značajni, ali ne zahtijevaju usklađivanje.